

ROJBİN PERİŞAN
VAKİTSİZ İLK YAZ
M TİPİ CEZAEVİ ODA A-1 MİDYAT
TEL: 0536 962 02 92
0412 236 08 68

Usta! Nerelere gittin?
gittin de, gittiğin yol ne acı
geride düşlerin sızısını bırakarak
geriye yakıp kavuran bir özlem savurarak
Ustam! Çocukluğumun kayıp yurdu gibiydin
Sürekli aradığım, yiten zamanların sureti
Bu yüzden her gidenin ardından
Sorar oldum seni
Sana bağlanmış bir ömrün erken ağıdı gibi...

Söylesene Ustam,
Dicle'nin ötesinde ne var?
Hayatı parçalayan sınırlar var mı orada da?
Hudutlar sızlatır durur yüreğini
Bundan mıdır hazan mevsimlerini
Hudutlarda karşılayıp durman
Bitmeyen ezgilerden
Tükenen bir ömre
Aşka, barışa,vatana hasretler dermen...
Yorgun süvariler gibiydin
Bir meşe ağacının gölgesinde
Denizle buluşmaya giden nehirlerle birlikte
Sonsuzluğa dalmayı isteyen
Yorgun bir süvari gibiydin
Ufka dalıp uzak düşlere varmayı
Varıp ta
eski zaman söylencelerine karışmayı bekleyen....
Ömür yaram....
"Bu hasret bizim " diyen sesin nerede?
Şehitler sağanağında ıslanan saçların nerede?
Kavganın orta yerinde gülümseyen gözlerin?

Terketmeyen sevdanın yollarında
Kayıp giden yıldızlarla
Yürüdüğün patikalar nerede?
Söylesene, yalnızlık dokunmadı mı Sana ?
Üşümedin mi sonbaharın sararmış sabahında?
Sen söyle,
Erken alınmış bir haberin avuntusu olur mu hiç?
Teselli eden sözlerin nerede?

Hani soğuk kış gecelerinde

Puslu camların ardında
Kederden ve hayattan ırak
Örselenmemişken
Yani çocukken henüz
Bize anlatırdın....

Vatansızlığa inat
Kürdi motiflerle işlerdin yüreğimizi
Cigerxwin'i Hızır dede bellerdik
Sınıfsız ve sınırsız bir dünya için
Aşka bırakırdık kendimizi
Mem'in ölümüne ağlar
Xecê'yi bağrımızda saklardık
Masal dünyasının içine alırdın bizi
Kaybolmuşluğu yaşanmamış sayardık...
Hiçbir harita tanımıyordu bizi
Hiçbir kitapta yoktu yerimiz
Kırgındık bu yüzden, küskündük
Biz de tanımazdık tüm sınırları
Ve sonra yeniden çizerdik haritaları...

Belki de sarmaşık gülleriydik
Hayata bağlandıkça biz
Senden kopardık
Hayatın ırağına düştükçe seni arardık
Belki de bundandı
Hayatla aramızdaki onulmaz çatışkılar
Çünkü bu hayatta yerimiz yoktu
Hiçbir kitap yazmıyordu adımızı
Acımızı, aşkımızı
Biz yine masallara dönerdik, efsunlara
Bizi anlatan destanlara
Yoksun ya,
Yoksa yine masallarda mısın usta?
Vakitsiz, telaşla gidişin bundan mı?
Biz vazgeçtik çocuk olmaktan
Arkadaşım, eylül hasretim
Yorgun süvarim..

Gün gelecek ki
Menekşeli baharların ellerinden tutacağız
Dicle'nin kıyısına kurulup
Bir düşün peşinde koşup ömrümüze dalacağız
Artık ötede ne var diye sormayacağız
Çünkü o vakit bileceğiz
Dicle'nin öte yakası da biziz

ZAMANIN SESİ

Gözlerini acıtırmasına renkli, neon ışıklarıyla aydınlatılmış mağazaya dikti. Omzunu yasladığı apartman duvarının karanlığına sığınmıştı. Sığındığı karanlık ile gözlerini diktiği ışıklar arasındaki tezatlığı düşündü bir an “Acaba hangisi gerçekte karanlık; bulunduğu karanlık zemin mi ? Yoksa karşısında kendisiyle alay edercesine oynayan ışıklar mı? Gerçek nasıl da değişiyor, nasıl da yanıp sönen ışıklar gibi oluyor.Yoksa gerçekler bizimle alay ediyor da farkında mı değiliz?.....” Bu düşünceler beyninin her kıvrımında sık boğaz ederken Onu, elindeki şişeyi daha bir sıktı. Parmaklarını acıttı. Daha ne kadar bekleyecekti. İçinde bulunduğu zaman, geçmek bilmiyordu. “Biri zamanın kuyruğundan çekip durdurmuş olmalı” deyip tasavvur etmeye çalıştı. Gülümsedi. Sonra kendi kendine ihtar yağdırdı; “Dikkatini dağıtma Nehir” diye.

Sokağın diğer ucunda kendisi gibi gözlerini mağazaya diken Sercan’ı görmeye çalıştı. Onu da karanlık kendi içine çekmiş, kimliğinden arındırmış gibiydi. “Garip” dedi. “Işık ellerinden alınınca, karanlığa mahkum edilince insanlar; kendileri olmaktan çıkıyorlar, herkes oluyorlar. Birinin suretinde mahkum edilenlerin, tümünün çizgisini gösterebilir oluyorsun. Bak bu benim çizgilerim diyebilir biri, bir diğeri beni de anlatıyor bu çizgiler, diyebilir. Ortak bir yazgının tek bir sonucu, tek bir sureti....”

Allah aşkına nerede kaldı Salman’ın sesi? Yoksa, zamandan kopmuş bu fikirler dedemin hayaleti gibi üzerime çullanacaklar!” diye bağırarak istedi.Yağmur da yağmaya başlamıştı. Çok geçmeden beklediği sesi duydu.Birden uçan bir güvercin rahatlığıyla hışımla mağazaya doğru koşarak şişeyi ışıklara fırlattı. Nehir’le birlikte Sercan ve diğerleri..... Ardından büyük bir patlama sesi, parçalanan camların, ışıkların sesi..... Mağaza alevler içinde kalmıştı....Alevler....Ateşin yayılan, dalgalanan güzelliği....Eski çağlara ait bir İran’lı Rakkase’nin kıvrılan, devingen vücudu gibi....

Sercan gelip de kolundan çekmeseydi, o yağmurun altında saatlerce günlerce alevleri izleyebilirdi. Nasıl olsa, zaman da tutsak edilmemiş miydi birileri tarafından....

“Haydi Nehir, koş polis otosunun sesi geliyor, koşsana Nehir!...”

Nehir, sokak aralarından koşmaya başladı. On dakika sonra inşaat halindeki, ıssız bir evde buluştular. O kısacık sürede yağmur altındaki koşu sırlıslık olmasına yetmişti. Saçlarından yağmur damlalarını silkelemeye çalıştı.Yüzü koşmaktan, heyecandan kıpkırmızı kesilmişti. Sevinçle Salman’a doğru yürüdü. Eve her gelen aynı sevinçle, ama sessiz Salman’ın ellerini sıkıyordu. Herkes tamamdı. Eksik olmadığına göre ayrılabilirlerdi.

Sercan’la birlikte dışarı çıktılar.Yağmur şiddetlenmişti. Dar sokaklardan genişleyen sokaklara hızlı adımlarla ulaştılar.Yol boyunca konuşmadılar. Zaman kendisiyle birlikte sesleri de alıkoymuştu. “Sesleri mi yoksa sözleri mi” diye düşündü. Sesleri değil, sözleri, sözcükleri, kelimeleri.....Üşüdüğünü hissetti. Montunun yakasını kaldırıp içine gömülmek ister gibi başını öne doğru eğdi.

“Üşüdün mü?” diye sordu Sercan’ın çınlayan sesi. Nehir cevap vermek yerine başını salladı. Siyah uzun saçları yağmurun şiddetinden montuna yapışmıştı. Birden başını güçlükle kaldırarak laciverdi gözlerini Sercan’a dikti.

“Sonu asla gelmeyecek bir gecenin içinde olduğumuzu kim söyleyebilir ki bize?....” diye sordu. Sercan önce  aşırdı, ardından hüzünle gülümseyerek;

“Elbette kim söyleyebilir?....” dedi. Ardından biraz duraksayarak;

“Biliyor musun Nehir, bazen senin ne tuhaf bir arkadaş olduğunu düşünüyorum. İçine gömülüyor, bütün dünyadan kopuyor ve birden bir cümleyle tüm gizemin anlaşılsın istiyorsun”

“Beni bir muamma haline getirme Sercan. Doğru çok düşünüyor, i ime g m l yorum, ama gizem taşımıyorum.....”

“Pekala dedi in gibi olsun, hemen kaşlarını çatma  yle. Bak ana caddeye geldik. Nereye gitmeyi düşünüyorsun?” Nehir fark etmez gibilerinden omuzlarını kaldırdı.

“Bilmiyorum. Belki Meltem’lere u rarım.”

“ yleyse yollarımız ayrılıyor. İstersen seni bırakayım. Vakit epey geç oldu.”

“Yoo, yalnız giderim. Kendi muammamla ba  ba a bırak beni....”

Dostça gülümseyip el sıkıştılar. Caddenin üzerinde olağanüstü bir hareketlilik yoktu. Çok uzaklardan birkaç polis arabalarının siren sesi geceyi yarıp yakınına geliyor, ardından uzaklaşıyordu... Karşıya geçip cadde boyunca yürümeye başladı.

İster istemez Sercan’ın az önce söylediklerini düşündü. “İyi bir arkadaş fedakar bir dost” dedi kendi kendine. “Yalnız bir eksi i var. Dünyanın, olayların, yaşımanın içine giriyor; fakat tam bütünlük olu urmuyor. Parçası oluyor, bütünün kendisi olamıyor. Bunun da sebebi sığlık! Fırtına zamanlarında yaşıanan çok, dondurup bırakıyor bir şeyleri. Sığlık, görünmeyen bir buzda ı yaratıyor. Bir şeyler donup kalıyor. O buzları kırmaya çalıştıkça yaşıadı ı acıyı, fırtınaya karşı yaşıadı ı acı sanıyor. Derin acı çektiğini düşünüyor, hissediyor ve bunun huzuruna varıyor. Oysa donan bir ırma ın derinliği olur mu? Derinlik akışkanlıktadır. İhtiyaç duyduğu o sahte huzur adına kendisini ve herkesi kandırıyor....” Durdu, “bende mi sahte huzuru arıyorum acaba?” diye sordu yüreğine.

Bu düşünceler, sorular altında omuzlarının daha fazla   kt   n  hissetti. Yorgundu. Yorulmuşt . Günlerin telaşı, uykusuzlu u, dertleri, kederleri tüm gücünü almıştı. Sahi nereye gidecekti? Meltemlere mi? Bu fikir sıktı onu. Herhangi bir eve kapanmak istemiyordu. “ u gece vakti sahil boyunca gitsem, hem uzakta da değil! diye düşündü. Deniz, kahredici yalnızlığı paylaşıan bir dost gibi çekiyordu onu. Ama bu gece vakti, yüzüne de en, acıtan yağmur damlaları altında bir süre durup karar vermeye çalıştı. Sonra çekip gitmenin, gecenin bu vaktinde dalgalara doğru savrulmanın doğru olmadığını anladı. Bu koca şehirde geç kız ve gece, farklı çağrışımlar yapıyordu.  fkelendi. Gün doğar do maz sahile inmeye karar verdi.

İliklerine dek   m şt . Adımlarını hızlandırarak y r y  ne devam etti. Bir an önce kapalı, kuru bir yere sığınma telaşı içinde ilerliyordu. Meltemlere vardığında saat kaç olmuşt , kaç saat yürümüştü farkında değildi.

İçeriye geçtiğinde yığılır gibi koltu a oturdu. Meltem’in ince panikleyen sesine sorularına karşı koymak ister gibi elini salladı. Biraz soluklanır gibi olduğunda;

“Tamam Meltem, yeniden ba a dönerek sorularını sorabilirsin” dedi. Meltem, kısıcık kesilmiş saçları ve büyük numaralı g zl   yle bir çocuğu andırıyordu.

“Ne bu halin Nehir ? Canına kastın mı var senin ?  ılgınlı ın bu kadarı da olmaz!”

“Bir  eyim yok Meltem, iyiyim. Bilirsin yağmur da yürümek iyi geliyor insana. Biraz romantik takılalım dedik. Baksana birazcık ıslanmışım, o kadar.”

“Birazcık mı ıslanmışsın ? Ne zamandan beri  ılgınlı ın adı romantiklik olmuş. Sen ve romantiklik ? Aman Allah’ım! Neyse, sıcak bir banyo yap da hastalanmayasın. Çok yorgun görünüyorsun.” Bu son cümle, Nehir’e daha bir yorgunlu unu duyumsattı. Meltem’in yüzüne hüzünle bakarak;

“ Evet, çok yorgunum Meltem. Hastalıktan çekinecek, yaşayacak, ürkecek, korkacak halim, takatim kalmamış.”

“ Niye bir arabaya binip de gelmedin ? ” Meltem’in de sesi boğuklaşmıştı.

“ Arabaya binmek istemiyorum. Cama vuran yağmur damlaları çok canımı acıtıyor Meltem. Sayamıyorum onları. Gökten kayan yıldızlar gibi hızla kayıp gidiyorlar. Ne kadar çok çoğaldılar biliyor musun ? Nasıl da arıyorlar Güneşi ! ”

Meltem sustu, hem konuşsa neye yarardı ki? Okuldan tanışıyorlardı. Yıllarca birlikte okumuş, birlikte olmuş, süregelen arkadaşlıkları devam etmişti. Ülkesinden ayrılan her yabancı gibi, aileleri de tıpkı onlar gibi birbirlerinde ülke özlemini gidermeye çalışmışlardı.

Ülke özlemini, yabancılığın sonu görünmeyen mahzenlerinde gidermeye çalışmak... Nehir, Meltem’in kendisi için yaptığı hazırlıklara baktıkça bunları düşünüyordu... Meltem’in sesiyle ayağa kalktı... Sıcak bir banyodan sonra uyumaya yöneldi, uyuyamayacağını bile bile....

Yataktan doğrulduğunda yorgunluğu üzerinden atamadığını fark etti. Birkaç saatlikte olsa uyuyamamıştı. Pencereden başını uzattığında puslu havayla karşılaştı. Meltem elbiselerini kurutmuş, katlamıştı. Giyinip çıkmak üzereyken odasının kapısında pijamalarıyla Meltem’i gördü. Uykulu uykulu;

“Nereye gidiyorsun Nehir, daha horozlar ötmeden? Ne bu acelen?” diye sordu. Nehir gülümseyerek;

“Bizim buralarda horozlar ötmek için baharı beklerler Meltem Hanım. Haberiniz yok muydu horozların tembelliğinden !....” Meltem de altta kalmamak için;

“Kusura bakmayın Nehir Hanım, horozlar üzerine araştırmamı tamamlayamadım. Bari kahvaltı yapsaydın, bir çay içseydin !”

“Evde yaparım. Haftalardır eve uğramışlığım yok. Gidip de şu bizim kadıncağızı göreyim dedim. Sana yine uğrarım.”

“Dikkatli ol, tamam mı?”

“Merak etme !”

Hızla geçip giden arabaların telaşlı hallerini, ağaçlarla süslenmiş caddeyi, ışıklı mağazaları, camdan yapılmış kafesleri andıran alışveriş merkezlerini, köşedeki oyuncakçı dükkanına hapsedilen çocukça masumiyeti, ardında bırakarak sahil yoluna indi. Kayıtsızca yürüyordu. Ağır bir yağmur havası vardı. Bahar yağmurlarının şen, güleç havasına benzemeyen kasvetli, dehşet salan bir hava... Bu kasvet ve içindeki kayıtsızlığın arasında gidip geldi. Kayıtsızlığın vazgeçiştikten, beklememekten olduğunu biliyordu. Belki de bu vazgeçtiği bir süredir hüznünlü bir melodiyi yüreğinde yükselten. Kendisini bir gölge gibi izleyen, kaçtığı, duymak istemediği o melodiye bu defa kulak verdi **“Her insan yüreğinde / bir çarmıh taşır / ve ömrünün son günlerine dek o çarmıhta / yüreğindeki İsa’yi kanatır....”**

Denize yaklaştıkça, dalgaların sesi duyuldukça şarkıyı söyleyenin kendisi olmadığını fark etti. Şarkı ağıda dönüşmüştü. Ağıt yakan ses annesinin sesiydi. Annesi onun bedenine girmiş, ağlıyor, yakarıyordu. Bu yakarışlara dayanamazdı. Annesini avutmak, acısını dindirmek için, kollarını göğsünde kavuşturarak sımsıkı bedenine sarıldı. Olduğu yerde gözlerini kapatarak bir sağa bir sola sallanmaya başladı. Bir bebeyi uyutur gibi yumuşaklıkla ninni söylüyor “Lori lori daye” “Uyu uyu annem” diyordu.

Bir martı çığlık atarak başının üzerinden geçince kendine gelip denizin kıyısında kumların üzerine çöktü. Oturur oturmaz çevresindeki kalabalığı duydu. Uzaktaki bir vapurun düdüğünün sesi, tiz martı sesleri, ötelerde kayalara çarpan dalgaların sesi... Asıl baş edemediği, içindeki seslerin acıtan gürültüsüydü. Bu sesler tüketiyor, yaralıyor, kanatıyordu. Şubat gecelerinin korkuları, öfkeleri, hasretlikleri, çaresizlikleri sızıya dönüşüyor, sesler olarak istila ediyordu ruhunu. Her bir ses annesinin, dağlardaki kardeşinin, tutuşan kentlerin, yanan bedenlerin, hasret kilimlerini dokuyan genç kız göz yaşlarının sesi oluyor ve bütün bunlar ruhunu eziyor, parçalıyor, savurup duruyordu. Dayanamadı, gücünü yitirdiğini hissetti, hıçkırı hıçkırı ağlamaya koyuldu. Günlerden sonra ilk kez ağlıyordu:

“Niye ağlıyorsun Nehir? Dayanma gücün mü bitti? Çölün donuk ay ışıklı gecelerini mi özledin? Çölün yalnızlığını mı? Neyi yitirdiğinin farkında mısın? Neyi kaybettiğinin?” diyordu hıçkırıklar arasında. Yeniden annesinin sesini duydu.

“Ömrümün mumu söndü. Yaşamımın kandili söndü. Artık hiçbir şeyin önemi yok....” O, herkesin kendini kimsesiz, öksüz hissedeceği o kahredici anda eve telefon açmış, annesinden bu sözleri duymuştu. Bütün yaşamı boyunca o sesi unutmayacaktı. İç paralayıcı, tükenmiş sesi. Sonra,

“Ne yaparsanız yapın Nehir, Bütün çocuklarımı serbest bırakıyorum. Mum söndü. Nehir, anlıyor musun?....” demişti. O günden sonra eve uğramamıştı Nehir. O sesle karşılaşmak istememişti. Sanki o sesle karşılaşsa çözülecek, atomlarına dek parçalanacak, bir daha bir araya gelemeyecekti. Annesinin gözleriyle karşılaşsa, o karşılaşma anının ağır lanetini bir daha üzerinden atamayacaktı. Bedeninde, alnında o lanetin izini taşıyacaktı. Yeryüzündeki bütün sular dört kutsal kitaptaki bütün ayetler lanetin karasını temizleyemeyecekti.

Kaç gün geçmişti. Bir haftamı, on gün mü, on beş gün mü? Bütün bu günler süresince hiç durmamış, doğru dürüst uyumamış, dinlenmemişti. Yorgunluk göz yaşlarına set olmuştu.

Aldığı yanık kokan haberler karşısında yaşadığı yılgınlıkta bile ağlamamıştı. Bir diğer güne bedenini zor taşıyor, kaderine karşı koymak ister gibi adeta kendisini sürüklüyordu. Daha ne kadar sürecekti bu, bilmiyordu. Günlerin içinde çırpınıp duruyor, eşeledikçe eksiliyordu.

Gözlerini gökyüzüne kaldırdı. Yağmur bastıracaktı. Ayağa kalktı. İç çekerek, ıslak kumlara bata çıka ilerledi. Caddeye saptı. Evleri şehrin hemen dışında olduğundan otobüse binmesi gerekti. İçi gitmiyordu ama binmeliydi. Onca yolu yürüyemezdi. Bir hayalet gibi cisimleşmemiş bir ruh gibi otobüs garında yürüdü.... Çevresinde gidip gelen insanların, araçların, açılıp kapanan ağızların farkında olmadan otobüse bindi.

Kaşı ki yarı kayalık, yarı ormanlık dağa gözlerini dikti. Tüm dünyayı arkasında bırakıp o dağa doğru koşsa....Yüksek bir yere oturup hiç soluklanmadan gökyüzüne bakıp ay ışığına yıldızlara; gizem,nefret ve korkulardan oluşan bu dünyayı anlatsa, bağırırsa, haykırırsa, doya doya ağlasa, sığınacak bir omuz bulsa.....Bu son düşünceyle irkildi. “Yine bir sığınak mı arıyorsun Nehir? Yine kendinden mi kaçırıyorsun, kaçırıp kurtulmak mı istiyorsun? Nereye kadar?...” diye sordu. Onu böyle apansız yakalayan kaçış duygusuna öfkelenildi. “Artık kaçamazsın, Bunu kabul et” dedi....

Otobüsün durmasıyla alışkın adımlarla inip yolun karşısına geçti. Uzun bir yürüyüşten sonra iki katlı bahçeli bir evin önünde durdu. Uzun uzun eve baktı. Çocukken oyun oynadığı bahçeye... Babaannesinin ülkesine dair anlattığı masalları anımsadı. En çokta akrep masallarından ne çok korktuğunu. Fırtınalı gecelerde ürkek adımlarla babaannesinin yatağına doğru seğirttiğini... Hüzünle gülümsedi. Sokağı baştan sona taradı. Büyüdükçe, sokaklar gözlerinde küçülmüştü. Sıvası dökülmüş evler yerli yerindeydi. Çocukken şeker aldığı küçük bakkal dükkanı. Yılların hışmından etkilenmemiş gibiydi... Şimdi o kapıdan içeri girse, adımını atsa, yıllar öncesinin meraklı gözlerle tezgahlara bakan çocuğunu orada bulabilir miydi acaba? Sevecen-güleç çocuğu bulup ellerinden tutabilir miydi?

Çamurlu yollara baktı, ellerinde su bidonlarıyla mahalleye gelen tankerden su almaya çalışan kederli kadın yüzlerine annelerinin ardı sıra yürüyen dizlerine kadar çamura batan çocuklara... Ürperten, korku salan bir sessizlik hakimdi. Tüm mahalle, tüm insanlar sessiz bir tiyatronun tam içinde yer almış gibiydi. Çocukluğunun o güleç mahallesi yoktu artık...

Daha fazla ıslanmamak için iki katlı eve doğru ilerledi. Tam kapıya varacakken bir çocuğun seslenişiyle geriye döndü. Kız kardeşi Ruken'di. Kucağında yağmurdan korumak için örttüğü ekmekler vardı. Özlem dolu kara gözlerini Nehir'e dikmişti. Nehir;

“Gel buraya Ruken, gel de bir öpeyim seni” deyince koşup sarıldı. Ruken'in üşümüş yanaklarını öptü. Başını göğsüne yasladı. Evdekilerin her biri bir yere gidince eve bakmak

ona kalmıştı. Issızlaşan zamanlarda daha önce çekilmez olan o kalabalığın gürültülü evin her an'ını zlendiği zamanlar yaşanıyordu.

“Niye hiç eve uğramadın abla? Seni o kadar çok bekledim ki! Niye gelmedin?”

“Gelemedim Ruken, gelmeye hiç hazır değildim.”

“Ama babanın ihtiyaı vardı sana, benim vardı. Sen yoktun, Fırat yoktu, Diyar yoktu, Metin yoktu, kimse yoktu!”

“Merak etme onlar da gelecekler. Hadi gel yukarı çıkalım. Kim var evde?”

“Anne evde. Ben ıktığımda Amar'ı uyutmaya çalışıyordu.”

“Ya Baba?” Babasının sakin, sessiz halini getirdi gözlerinin önüne. Annesi ne kadar kavgacı boyun eğmez idiyse, babası da o kadar yumuşak, kendi halinde biriydi. İki ayrı u gibiydiler. Çocukların bydk anneye benzediği anlaşılınca, babanın yüzündeki mahcubiyet ifadesi silinmez olmuştu. Sevgiyle düşündü babasını. Bu hengame içerisinde unutmıştu onu. Aklına gelmemişti. İşte böyle unutilan, en son hatırlanan biriydi.

“Baba kaç gün evde kaldı hiç konuşmadı, tek kelime ağzından çıkmadı. Yemedi imedi. Saçları birkaç gün içerisinde bembeyaz oldu.Yaşlandı birden bire. Sonra evden birden çıktı, bir daha da gelmedi. Anne sordu, soruşturdu, bulamadı Onu.....”

Kapının önüne gelmişlerdi. Ruken kapıyı açarak içeri girdi. Nehir ayağını atar atmaz, içerden dokunaklı bir türkünün sesini duydu. Başını kapıya dayayarak annesini izlemeye koyuldu. Annesi pencerenin yanında bir minder koyup oturmuş. Amar'ı bacaklarının üzerine uzatmış, sallıyordu. Pencereden dışarıya çok uzaklara bakıyor, dalgın dalgın türküsünü söylüyordu. Çok eski zamanlara ait trajik bir aşk türküsüydü. Kavuşmazlığı, lm, acıyı, yarayı anlatan bir aşk hikayesi. Nehir öylece ne kadar durdu, annesi kaç vakit söyledi, hatırlamıyordu. Annesinin, adını ağırışıyla o eski zamanlardan uyandığını, geldiğini biliyordu sadece....

“Nehir kızım ıslanmışsın.Yemek yedin mi?” öyle olağan bir ses tonuyla söylenmişti ki bu sözcükler, sanki Nehir; sabah okul için evden çıkmış ve öğleden sonra tekrar geri gelmişti. Nehir de aynı ses tonuyla;

“Yemek yemedim anne, bir çay olsaydı iyi olurdu, içim ısınırđı.”

“Tamam ben Ruken'e söylerim. O sana hazırlar. Yorgun görünüyorsun, üzerini değiştir de gel yanıma otur. Sabahtandır konuşacak birilerini ararım da çevremde kimseyi bulmam. Bu ev niye bu kadar sessiz? Kalabalık değil miydi bu ev, ha Nehir?” Onaylatmak ister gibi yalvaran bakışlarla Nehir'e baktı. Nehir, ağzındaki zehir tadını fark etti.

“Evet annem, bu ev kalabalıktı...” dedi usulca.

“Sekiz ocuk getirmedim mi dünyaya? Her birini kendi ellerimle bytmedim mi?”

“Doğru annem, çok kalabalıktık.”

“Peki niye kimse yok ortalıkta. Nereye gittiler? Hala dönmediler mi? Demek ki kötü günler bitmemiş, demek ki kandil hala yanmamış, yanmamış....”

Dayanamadı Nehir, gelip annesine sarıldı. pt, kucakladı. Bir şey diyemedi, bilemedi. Bütün avutucu sözler o kandille birlikte karanlığa karışmıştı. Başka zaman olsaydı türlü şakalarla anasını güldürür, kederini dağıtır, kahkahalara boğardı. Ama şimdi!... şimdi kırılmıştı, ksknd yaşama, tüm sevinçlere.... Ruken gelip de bir anne gibi Onu üzerini değiştirmeye gndermeseydi, kim bilir daha ne kadar öyle kalacaklardı ana-kız.....

Geri geldiğinde Ruken'in annesinin saçlarını okşadığını ona bir şeyler söyleyip avuttuğunu gördü. Oyuncaklarla oynayacak yaşta; annesine annelik yapıyordu Ruken. Nasıl da acımasızca değişmişti her şey, ters yüz olmuş, amansız olmuştu. Yaşanmaz olmuştu şu dünya... Duyduğu acıdan boğazı, genzi yandı, göğsü sıkıştı, ağlayacak oldu. Tuttu kendini, hayır ağlamamalıydı! Bir gözyaşı damlası bile son umut dalını boğabilirdi bu evde....

Anneyle karşılıklı oturup sessizce birkaç lokma yediler. Annesi daha iyi görünüyordu. Alt katta oturan amcalarından bahsetmeye başladı. Nasıl da çocuklarını etrafına topladığını, korkup da hiçbir şey yapmadıklarını, yengesi denilen o kadının “biz böyle şeylere karışmayız, siz içine girdiniz de ne oldu?” dediğini anlattı. fkeliydi. O konuştukça Nehir

annesini seyrediyordu. Ne abuk çökmüştü. O kavgacı, gururlu kadın yoktu artık. Tüm davranışlarına insanın içine dokunan bir acılık katılmıştı. Annesini iç sızısıyla dinledi. Babasını sormadı, sormadı. O da söylemedi. Yaraya dokunmak istemez gibi, ikisi de gidenlerden, geri dönmeyenlerden hiç bahsetmedi....

Sabaha doğru ortalığı birbirine katan, her yanı ılıklara boğan bir ılık sesiyle yatağından fırladı Nehir. Annesiyle hızla balkona koştular. Sesin nerden geldiğini anlamaya çalıştılar. Karşı binanın üçüncü katında bir kadın, balkona çıkılmış, saçını-başını yoluyor, kendini aşağı atacak gibi oluyor, ardı sıra koşanlar onu tutup içeri götürmeye çalışıyorlardı. Nehir, kadını tanıdı.

“Bu sultan teyze, ne olmuş acaba?” dedi duyulabilecek bir sesle. Dönüp annesine baktı. Annesi karşıya gözlerini dikmiş öylece donup kalmıştı. Bir heykel gibi. Yüzünde hiçbir ifade yoktu. Kımıldısızdı. Bir şey söyleyecek olmuş, sonra vazgeçmiş gibi ağzı hafif aralık kalmıştı. Nehir, dokunmadı Ona. Öyle acılardan uzak, yüzyıllarca orda, öylece kalsın istedi. Acılar Ona dokunmasın, kimse dokunmasın diye.

Nehir kapının önünde bir genç gördü. Elleri ceplerinde, başı öne eğik, ne yapacağını bilmez bir halleydi. Nehir ne olduğunu sordu, genç “Sultan teyzenin zindandaki oğlu....” deyince anladı her şeyi. Ötesini sormadı. Genç de zaten söylemedi. Anlamıştı ya her şeyi! Komşu oğlunu!.....

“Komşu oğlu, komşu oğlu” dedi yaralı bir sesle. Yıllar öncesinin anıları belirdi gözlerinde. Çocukluk arkadaşını anımsadı. Oynadıkları oyunları, utangaç, güleç, çocukça bakışmalarını... Utanıp da bir türlü söyleyemediği sırrını... Bir gün bir demet papatya uzatmıştı Ona. Annesi bu çiçeklere “beybun” dediği için, Ona uzatırken “bu beybunlar sana” demişti. Oda “beybun, beybun” deyip koklamıştı. Çok sonra öğrenmişti Nehir; beybunların papatya olduğunu... Anıların sığınağı altında amansızca kalmıştı. Balkonun demir parmaklıklarına tutunmaya çalıştı. Beceremedi, yığılıp kaldı. Ağzından bir tek “lımıne, lımıne” sözleri ıktı. “Lımıne, lımıne” deyip durmaya başladı. Annesi hala olduğu yerde hareketsizdi. Damarlarındaki kan çekilmiş gibi, elleri, yüzü bembeyaz kesilmişti. Ruken’in gelip annesini götürdüğünü, bir süre sonrada birlikte Sultan teyzenin evine doğru gittiklerini anlamsız gözlerini izledi.

Dizlerini kendine doğru çekip başını parmaklıklara yasladı. Uzun saçları dağılmış, tüm yüzünü kapatmıştı. Bir tek laciverdi kara gözleri ışıllı ışıllı yanıyordu. Saatlerce o halde kaldı. Gün devrildi, sokak lambaları yandı. Cenaze konvoyu geldi. Başını kaldırdığında komşu oğlunu gördü. Bir şeyin üzerine uzatmışlardı Onu, ama o gülüyordu. “Siz niye bunca acı ekiyorunuz” der gibiydi. “Beybun! Beybun!” diye seslenir gibiydi. Nehir, kalkmaya çalıştı. Ona seslenmek, sormak istedi. Taşınamayacak bu acının ne olduğunu sormak istedi. Kendisinin, annesinin, herkesin niye delirdiğini sormak istedi. Ruken’in niye anne olduğunu? Çocukken söylemek isteyip de söylemediği sırrını söylemek istedi. ırpınıp durdu, söyleyemedi. Sesini kaybetmişti...

Sonra tüm evlerden, Sultan teyzenin evinden insanların çıkışını izledi. Tek tek, çift çift, kadın, erkek, yaşlı, ocuk evlerden çıkıp kafiye oluşturdular. En önde komşu oğlu, ardında onlarca kişiden oluşan kafiye... Çocukluk oyunlarında tüm çocukları peşine takıp önde koştugu gibi tekrar en önde hızla ilerliyordu. Gülüyor, herkesi kendi yanına, kendi oyununa çağırıyordu. Kafiye ağır ağır, ilerliyordu. Yorgun adımlarla dehşet veren mezar sessizliği için de... Her birinin yüzünde hınca hınç öfke, dindirilemez bir acı ve uzaktaki umudun ağdı...

Nehir, insanların gecenin içinde tek tek kaybolup gittiklerini gördü. Yalnızlık dipsiz bir kuyuya dönüşmüştü. Tüm mahalle göç etmiş, herkes gitmiş bu lanetli zamanı terk etmişti. Bütün bir mahalle geceye karışmış, yitmişti. Nehir tüm bitkinliğe rağmen ayağa kalkıp evden ıktı. Herkesin yitip gittiği yöne çevirdi yüzünü “Beni bekleyin” dedi kafiyeye doğru bakarak “Ben de geliyorum” belli belirsiz çıkan sesi karanlık geceye dağılıp kayboldu....

SAÇLAR VE GÖLGELER

- Biz denizi bilmeyiz oğul, denizi hiç görmedik ki!...

Odaya girer girmez duyduğu bu ilk cümle, ardı sıra gelecek yakınmaların ilk cümlesiydi. Bunu bilmenin sıkıntısıyla etrafına bakındı Tenia. Oturmak için bir yer arandı. Gittiği her yerde, gördüğü herkeste, işitir olmuştu böylesi yakınmaları... Duvardaki takvime gözü ilişti. Ninesinin sesini duymaz oldu.

Geçmiş günlerin üzerini çizmişti. Ve biliyordu ki geçen her günün üzerini çizdiğinde sabrını da eksiltiyordu. Niye takvimler bunca acımasızdı! diye düşündü bir an. Bütün takvimleri parçalayıp, bu işe bir son vermek istedi. Yok olmak pahasına, bütün takvimleri, lanetli zamanları paramparça etmek istedi. Sonra da ölüsü üzerine ağlayan, saçlarını yolup, yüzünü kan içinde bırakan bir kadın gibi, ölen zamanın, paramparça olmuş takvimlerin ardından ağlayacaktı.

Annesi odaya girdiğinde Ninesi hala eski zaman hikayelerindeydi. O zamanlardan hiç çıkmamıştı ki zaten. Bir zamanların soylu Kürt prensinin kızıdan arta kalan, bu hikayelerdi artık. Annesinin sesiyle irkildi.

- Ne oldu kızım, niye bunca dalgınsın? İşyerinde mi bir şey oldu?
- Yok anne, bir şey yok... Ninemi dinliyordum.
- Ninen hiç susmaz zaten. Gel bir şeyler ye.
- Avzem'i bekleyelim. O da gelir şimdi.

Annesi bir an durakladı. Tenia bir şeyler söyleyeceğini anladı. Bekledi.

- Kızkardeşin şimdi gelmez. İşten çıkınca bir arkadaşına uğrayacakmış?
- Neden uğrayacak? Ne derdi varmış? Yine gönlünü birilerine kaptırmış?
- Öyle deme kızım. Bu kadar üzerine varma! Gençtir, biraz gezsin. Saatlerce çalışıp duruyor.

Böyle bir cevap vermemiş olsaydı annesi, belki Tenia'nın yüreğindeki öfke de bunca kabarmazdı. Biz de genç değil miyiz? demek istedi. Demedi. İçindeki öfkeye kendisi de şaşırdı. Niyeydi bu öfkesi? Kız kardeşini mi kıskanıyordu? Onun şen şakrak, umursamaz hali mi dokunuyordu? Yoksa onun, suratı asık dünyaya, kahkahasıyla kafa tutması mı?... Bazı zamanlar evde bir erkeğe ihtiyaç duyuyordu. Bir erkeğin sesine, koruyucu gücüne... Kendi gücü yetmediği vakitler... Babası da, abisi de yoktular, gitmiştiler, çok uzaklardaydılar. Evde dört kadın kalmışlardı. Dört farklı kadın... Yüzyıllar öncesine çakılıp kalmış nine, kocası ve oğlunun ardından hayalet gibi dolaşan bir anne, ne istediğini bilmeyen bir kızkardeş....

Peki, ya kendisi ne istediğini biliyor muydu? Tenia kimdi, niyeydi? Bu soruyu ne çok sormuştu kendisine... Zaman zaman beliren öfke dalgalarının sebebini sorduğu gibi... Yoksunlukların içinde biriktirdiği hıncı mı kusmak istiyordu?

Kalktı odasına doğru yürüdü. Ninesinin titrek ama tok sesi de peşi sıra geliyordu

- Dicle'ye attığımız güller nereye gider, denize ulaşır mı acep? Bilmeyiz, bilmeyiz...Ama bizimkisi Mem ve Zin'in gizine ulaşma istemi. Belki o gize ulaşırsak Ahmedê Xane'nin neden bize küstüğünü de anlarız.

Kapıya vardığında annesinin yumuşak, ürkek sesini duydu;

- Ahmedê Xane neden bize küssün ki ana, biz ne yaptık?

Kapıyı kapatmadan ninesinin cevabını merakla bekledi Tenia,

- Bize küsmeseydi Mem ve Zin'i kavuşturamaz mıydı? Demek ki günaha batmışız oğul. Bedelini de o yiğit ödedi. Araya giren denizler neyin nesi, düşünmez misin? Mem ve Zin kavuşurdu. Ben bunu anladım, bunu bildim...

Kapıyı ölümcül bir hüznle kapattı. Yatağının üzerine oturdu, içi acıdı. Şu beğenmediği ninesi bile nasıl bilgece konuşuyordu. O ise onca kitap okuduğu halde anlamamıştı hayatı. Okudukları mı yanılttı, yoksa gerçek hayat mı çok farklıydı? Okuduklarını yaşadıklarıyla karşılaştır ve sentezle demişti bir arkadaş, ancak o zaman hayatın cam kırıklarına değmeyebilirsin!...

-II-

Birgün babası bir kitap vermişti eline, okuması için. Henüz toydu, bütün dünya onun için güneşe doymuş bir yaprağın ışıkları sevincinden ibaretti. Işığın oyunlarını, aldatıcılığını çok sonraları bir yangına tutulur gibi öğrendi; önce şaşkınca, ardından çılgık çılgınlığa ve en son küllenmiş ışığın savrulmasıyla... Babasının verdiği kitapta geçen birkaç cümleyi bir türlü unutmamıştı. Sonrasında o kitabı çok aradı, sordu bulamadı. Öyle bir kitabın varlığından haberdar olan bile yoktu. Belki de hayaldi, hiç varolmamıştı. Acaba yaşadıkları zaman mı, ardı sıra gelen fırtınalar mı sis içinde bırakıyordu bir çok şeyi düşündü bir an.

Genizden gelen bir sesle, gözlerini yumarak cümleleri ağır ağır söylemeye başladı;

"Budist rahip gülümseyerek seni bekliyor/ Saçlarını kazıyıp sunak taşına bırakmış/ Oysa senin saçların hala yerinde duruyor/ Bu yüzden mi ağlıyorsun?/ O mabet , o sunak taşı saçlarını bekliyor."

İlk bu cümleleri okuduğu vakitler nasıl da etkilenmiş ve düşünmüştü üzerine. Geceler boyu rahibi gözlerinin önüne getirmeye çalışıp durmuştu. Sonra ansızın babasına saçlarını kazıyacağını söylemiş, günlerce abisinin takılmalarına maruz kalmıştı. Kim bilir, belki o zaman saçlarını bir sunağa bırakmış olsaydı..... O sözler belki de bir kehanetin işaretleriydi. Güldü kendisine, bilim çağında kehanet! Tam bir paradoks.... Arkadaşları duysaydı ne söylerlerdi acaba? Gülünç bir takım mimik ve jestlerle yadırgayacakları kesindi.

Kapının gıcirtısını duydu. Bir türlü şu kapıyı yağlayamadı gitti. Ertelenen ne kadar çok küçük iş vardı. Küçük ama sıkıcı...Başını kaldırdığında Avzem'le karşılaştı. Yüreğindeki öfkeyi yeniden hissetti.;

- Niye bu saate kadar dışarıdasın?
- Seval'deydim. Ne o bir sorun mu var?

Sesinde alay hissediliyordu. Tenia sakın olmaya çalışarak;

- Bizden yana bir sorun yok küçük hanım. Ama sizi bilemeyiz....dedi.
- Benimle böyle konuşma abla. İncitiyorsun.
- Peki ya senin alaycılığın?
- Benim alaycılığım mı? Nedenini söyleyeyim mi, bir erkek, bir abi gibi tutumlara girmen beni sinirlendiriyor. Onlar gittiler, ama sen....Gözlerinin arkada kalmayacaklarını biliyor olmalıydılar.

Bu son cümlelerle çılgına döndü Tenia.

- Onlar hakkında böyle konuşma serseri!...
- Serseri ha! Demek senin için sadece bir serseriyim. Tabi ya, nasıl da düşünemedim. Acı çekmeyen, hiçbir kutsallık tanımayan bir serseri. Sen ise her şeyi bilen acıyı da çeken, kutsalı da bilen. Yaşam senin doğruların ve yanlışlarından ibaret. Yaşam, senin için keskin çizgilerden oluşuyor. Çizgiler,

renkler belirsizleşti mi korkuyorsun. Kendi renksizliğinden, belirsizliğin içinde kaybolmaktan korkuyorsun.

- Kendine gel, neler söylüyorsun?

Sesi boğuklaşmıştı. Neler söylüyordu, bu hiçbir şeyi umursamayan, anlamayan küçük kız. Nasıl oluyordu da bu kelimeleri, cümleleri bulabiliyordu.... Avzem susmadı. Yüzü heyecandan kıpkırmızı kesilmiş, nasıl sonuçlanacağını bilmediği bir konuşmanın içinde sürükleniyor gibiydi. Cüretliliği, içinde biriktirdiklerinden miydi? Korkular zamanla mayalandığında mı cüretli sözcüklere dönüşüyordu?

- Bıktım anladın mı? Bu evden bıktım. Sizlerin yorgun gözlerinizden, asık suratınızdan, kasvetinizden bıktım. Bu evin soğuk havasından.... Taşıyamıyorum artık.

Birden bir tokat sesi duydu Tenia. Anlamadığı bir takım sözler, gürültüler işitti. Gözlerini açamıyor gibiydi. Müthiş bir uyuşukluk çökmüştü üzerine uyumak istiyordu, sonsuza dek uyumak, hafif bir boşlukta salınır gibi.

Zorladı kendisini. Annesini gördü. Annesinin incecik bedenini, çılgınca bakışlarını.... Yerde hıçkırarak ağlayan Avzem'i.... Bütün bunlar ne zaman olmuştu? Hatırlamıyordu.

- Çık git, bu evden! Eğer bıkmışsan, bu evin ölülerini taşıyamıyorsan, yaşam mezarlığıysa bu ev, çık git. İstemiyorum seni.

Annesinin hayatında ilk kez bağırarak konuştuğuna tanık oldu. Annesini hiç böyle görmemişti. Bu kadının bir reflekse sahip olabileceğini düşünmemişti bile. "Uçurumlarımız nasıl da bizi bize boğdurmuş. En yakınımızın aksiyale oyalanıp durmuşuz şimdiye kadar. Onu gerçek bellemişiz. Tanımanın erdemini de, azabını da sırtlamaktan kaçmışız.... diye hayretle düşünüp dururken, annesinin Avzem'i zorla sürükleyerek evden atmaya çalıştığını fark etti. Koşup, annesinin ellerinden yakaladı. Kollarında çırpınmaya başladı annesi...

- Bir daha affetmem onu, affetmem...
- Tamam anne, tamam bir şey yok, hiçbir şey olduğu yok. Sakin ol...

Sözleriyle, Tenia annesini götürüp yatağına yatırdı. Diğer odadan ninesinin sesini işitti. Seslerden uyanmış olmalıydı. Yine birilerine konuşur gibiydi;

- Affedicilik insanoğlunun elinde değil. Sadece Allah'ın elindedir. Allah'ın bileceği iştir. Günaha girmeyin.....

Odasına döndüğünde Avzem'i hala yerde, hıçkırıklar içinde buldu. Tokadın şiddetiyle burnu kanamış olmalıydı. Gözyaşları kana karışmış, yüzünü kaplamıştı. Acıdı kızkardeşine. Belki de söyledikleri doğrudu. Geride kalanların yeniden yaşamayı öğrenemedikleri doğrudu. Yeniden, gidenler adına, herkes adına yaşamayı bilmek gerekiyordu.

Avzem'e, kızkardeşine bütün gücüyle sarıldı. Hıçkırıklar arasında kesik kesik cümlelerini duydu;

- Mümkün olsaydı.... Mümkün olsaydı, herkesin yerine ağlardım. Bütün gözyaşlarını toplardım. Mümkün olsaydı.... Ömrümü dağıtırdım herkese....

-III-

Sabah evden çıktığında ninesinin özenle koruduğu sandığından, eski evlerinin anahtarlarını da aldı yanına. Niye yaptığını bilmiyordu, bu anahtarlarını niye yanına aldığını da? Çocukluk günlerinin geçtiği ev onu çağırıyordu sanki... Geceki fırtınadan sonra uyuyabildiği birazcık zaman içerisinde, huzursuz edici rüyalar yakasını bırakmamıştı. Ve dönüp dolaşıp o eve, eski evlerine varıyordu.

Büyük caddelerden geçipte suriçi sokaklarına daldığında, yağmurun çiselediğini fark etti. Hiçbir şey düşünmeden daracık sokaklarda yürümeye devam etti. Sokağın her iki yanına sıralanan kentin eski zamanlarına ait iki katlı evlerin pencerelerinde kadın başları görölüyordu. Kimisi yağmurda ıslanmasınlar diye çocuklarını çağırıyordu. Kederli yüzlere, çocukların top oynarken çıkardığı kargaşaya bakmadan bir düşteymişçesine kara taşlara

basarak yürüyordu. Çıkmaz sokaklara sapacağı kaygısı duymadan yıllar öncesinin alışkanlığıyla yönünü buluyordu. Hem neden kaygı duysundu ki, hayatı zaten büyük bir çıkmaz sokak değil miydi? Uzun bir süre kaybolduktan sonra vardığı duvarın önünde ağlamaktan başka gideceği yeri olmayan.... Duvarı aşsa ya da geri dönmeye cesaret etse....

Ansızın durdu. Gelmişti. Önünde beliren aslan figürleriyle işlenmiş kocaman tahta kapıya yanaştı. Demir tokmağa uzandı. Çalacakken vazgeçti. Niye çalacaktı ki. Çocukken eli ulaşmadığı için kızar, küfreder, bu yüzden kapıyı tekmelerdi. Lakin şimdi neden çalacaktı. Ayak izleri de silinip gitmişti. Kapıyı anahtarla açmaya çalıştı, açamadı. Kapı adeta inat ediyor, açılmıyordu. Demek yıllar sonra bir kerecik bile göremeyecekti. Tam vazgeçecekti ki, kapı açılıverdi.

Ürkerek adımını attı, avluya girdi. Küçük havuz yine avlunun orta yerindeydi. Havuzun kenarına oturarak elini suya daldırdı. Havuz suyu yosun tutmuş geçmişin bir izdüşümü gibiydi. Etrafı seyretmeye koyuldu. Duvar boyunca düzenlenmiş küçük çiçek bahçesinin yerini yabani otlar almıştı. Yaz geceleri yatılan dam bölümüne çıkan dik merdivenlere döndü. Dedesi, kenti terk eden Süryanilerden bu evi almış. Bu evde doğmuş tüm çocuklar. Çocukken bu merdivenlerden inmeyi çok sevdiğini anımsadı. Elbisesinin eteklerinden tutarak kendisini prenses olarak hayal eder, ninesini taklit ederek kibirle merdivenlerden inmeye koyulurdu. Ninesi her defasında kahkahalarla güler, “soyluluk yürüyüşte değil, yürektedir” derdi.

Kalkıp eve doğru yürüdü. Her yer yağmurla yıkanmıştı. Kara bazalt taşlar,sağlamlık duygusu, sonsuz bir güç aşıliyordu seyredenlere.... Onu ilk aldatan bu taşlar olmasını? Kolonlardaki aslan figürleri, taştan üzüm asmaları süslemesi, oda kapılarındaki işaretler her şey yerli yerinde duruyordu da, ya kendisi?

Üst kata, oturma odasına yöneldi. Aceleyle terkedilmiş bir evin ardında kalan hüznü görüntülerle karşılaştık. Oraya, buraya dağılan kırık eşyalar, tahta cam parçaları, gazete parçaları.... Pencere kenarına dayanarak tahta panjurların ardından sokağı izlemeye başladı. Çocukluğunda yaptığı gibi....

Sokağı izlerken hayaller kurardı, tüm okulları bitirecek, ninesinin anlattığı masallardaki gibi yiğit, sevecen, sürekli gülümseyen bir genci sevecekti. Okul okumuş ama bitirememişti. Bir genci sevmiş sonra vazgeçmiş, bırakmıştı. Korkmuştu sevmekten, bağlanmaktan, geçmişini olmamış saymaktan. Kendisi için mutlu olmaktan korkmuştu. Sevdiklerini, acı çeken halkını, uzaklarda olanları yüzüstü bırakmaktan korkmuştu.

Geçenlerde bir kart almıştı ondan. “Mutlu musun dünyanda? ” diye soruyordu. “Neredesin? Amansız bir usançla dünyaya hala kafa tuttuğunu söylüyorlar. Diyorlar ki vazgeçmişsin her şeyden! Koşuyor musun uçurumuna? İçindeki sesler mi sustu...” Bu satırlar içini sızlatmıştı. İçindeki sesler susmuş muydu gerçekten? Hayır bu doğru değildi.

Yağmurun durduğunu fark etmemişti. Güneş yeniden belirmişti. Odadan çıkıp dar bir koridordan evin sonuna değin yürüdü. En son odaya gelmişti. Kapısı hiç açılmamış odaya. Çekip gidecekti ki, son anda içindeki sese uyararak içeri girdi. Çocukluğunun korkularını duyumsadı yeniden. Korkunun yarattığı merakı... Neden hiç açılmamıştı bu kapı? Neden ninesi, hep bu odadan uzak kalmasını öğütlemişti. Ne gizleniyor, ne lanetleniyordu? Etrafa bakınıyorken o anda batan güneşin ışıkları pencereden duvara yansdı. Bir top ışık biçiminde.... Işığın vurduğu yere baktı. Meryem ana tasviri duvara işlenmişti. Kucağındaki İsa’ya gülümsüyordu. Hemen yanında duvara çizilmiş Tanrıça resimleri, diğer yanda Güneş’e dua eden kadınları resmeden bir tablo ve hemen altında bir sunak taşı....

Gülümseyen rahibi aradı gözleriyle. Odanın her köşesine baktı, bulamadı. Hem tablo da sadece kadınlar ve Güneş vardı....

Tereddüt etmeden sunak taşına yöneldi. Güneş ışıkları saçlarıyla oynuyor, dolanıyor, sevinç yaratıyordu. Tenia yıllardan sonra ilk kez huzurla gülümsüyordu.

VAKİTSİZ İLK YAZ

30 Ekim 199..

Kar yağıyor. Yavaş yavaş yağıyor. Şimdi pencerenin önünde oturmuş, bu güzelliği seyreliyorum. Pencereden geçit vermez dağlar görülüyor. Sis ve fırtına içinde kalmış dağlar...Gece karanlığında daha bir eşsiz ve yüksek görünen dağlar... İçinde kaldığım ev biraz köyün dışında, dağ yolunun üzerinde.

1 Kasım 199..

Kar yine yağmaya başladı. Okula doğru yola çıktığımda kar, beyaz kır çiçekleri gibi saçlarımda toplanıyordu. Çocuklar gibi bu çiçeklerden bir demet yapmak istedim. Yüreğim sınırsız bir sevinçle doluydu. Kendi etrafımda dönüp dönüp gülmeye başladım. Bütün dünyadan uzak, yabancı bir diyarda olduğumu unutmuştum. Bir köyde olduğumu, bir kadın olduğumu unutmuştum. Ah unutulmaması gereken bir şeydi kadınlığım... Öğretmen olduğum gerçekliği de yararsızdı. Beni, çocukluk hayalleri içerisinde gören köylüler, öyle bir bakış fırlattılar ki, birden yerimde dondum... Bu durumda sınıfa girdim. Herhalde yüzümün hali çok kırgın ve acılıymış ki, öğrencilerimde bugün çok sessiz durdular... Dersten sonra Fırat ve Zehra (her ikisi de kardeşiler) yanıma gelip, durumumu sordular. Her ikisi de öyle şirindiler ki onları bu anlayışsız dünyaya karşı korumak için yüreğime alıp, saklamak istedim o an ...

7 Kasım 199...

Günler her zaman ki gibi geçiyor. Yeni bir değişim yok, bir farklılık yok. Her zaman ki gibi okula gidip geliyorum. Bazen köylü kadınlar yanıma gelip,halimi ahvalimi soruyorlar. Bazen de öğretmen arkadaşım Selim geliyor. O, benim gibi sıkılmıyor buralarda. Hiç değilse istediğinde dolaşabiliyor, ilçeye gidebiliyor. Her ne kadar bana sıcak yaklaşımları olsa da uzak duruyorum ondan. Her şeyi küçümsüyor. Sanırsın buradaki dağları o yaratmış. Her şeye hesaplı yaklaşıyor, yürekte gelmeyen bir sıcaklıkla... Bu yüzden buz gibiyim ona karşı. Zaten gözlerinde de kötü bir bakış fark ediyorum. Bazen bir tokadı hak ettiğini düşünüyorum ama... Kar halen yağıyor.

15 Kasım 199...

Bugün muhtar yanımıza geldi. Bütün yolların kar yüzünden kapandığını söyledi. Köyden pek uzak olmayan ilçenin yolları bile kapanmış. Çok önemli olmadıkça geliş ve gidişler olmayacaktı. Muhtarın yüzünde öyle bir sevinç vardı ki çok şaşırdım. İçimden şunlar geçti, koca kafalı, ne diye bunca seviniyorsun ki.... Sıkıntıyla sessiz kaldım. Herhalde yalnızlığım, ruhsal durumumu bozmuş. Yoksa niye bunca derin bir sıkıntı içindeyim ki? Öyle oldu ki, acizliğimi her şeyden çıkarayım istedim. Kardan, Selim'den, öğretmenliğimden, bütün dünyadan... Muhtar sıkıntımı, rahatsızlığımı anladı. Daha sonra, bana ne söylese iyidir:

“Öğretmen bacım, kendini sıkıntıya koyma. Bu dağlarla arkadaş olmalısın!...”

Bu dağlarla arkadaşlık hah! Annemin sözlerini hatırlıyorum, “Kızım, o diyarlara gitme, pişman olursun. Koşar, gelirsın. Sana söylüyorum, bak!..” Annemi haklı çıkarmak istemiyorum. Hayır ölsem de pişman olmayacağım. Ölsem de.. Peki öyleyse niye bu kadar ağlıyorum? Niye durmaksızın ağlıyorum?..

16 Kasım 199...

Bir karar aldım. Artık sevmeyi öğreneceğim. **Yaşamı, vahşi doğayı, dağları, yalnızlığı, uzaklığı sevmeyi...** Yoksa bu gidişle kafayı yiyeceğim. Bugün kadınların arasında sevinçli bir telaş vardı. Kendi aralarında fısıltıyla konuşuyor, anlamlı sözcükler kullanıyorlardı. Büyük bir olay mı olmuştu? Gizli bir olay. Olmuş olabilir de. Yalnız ben hiç şey duymadım, karın sesinden başka... Yerimde kımıldıyor, bekleyemiyor, soruyorum. Hayır, bana sebebini söylemiyorlar. Söylenmiyor. Bu sabah ki kararımı anımsıyorum...

18 Kasım 199...

Bir kaç gündür, Sevé Ana benimle kalıyor. Köyden oluyor. Yanıma gelmesini ben istedim, kırmadı beni. İhtiyar olmasına rağmen, yüzü hep güleç, yüreği sıcacık. O da yalnızdı, ben de. Bu akşamüzeri o gizli olay açığa çıktı. Selim kapıma geldi. İçki içmişti. Kapıyı açmak istemedim ama söyleyecek çok önemli şeylerin olduğunu söyleyince açmak zorunda kaldım. Yine kötü kötü bakıyordu. Yalnız bu defa korku da vardı gözlerinde. İçimden, kim onu korkutmuşsa gidip gözlerinden öpeceğim, dedim. O korkunun sebebi de anlaşıldı. Dün gece gerillalar gelmiş köye. Muhtarın evine gitmişler. Selim de ordaymış. Konuşmuşlar. Selim yine geleceklerini söyledi. Selim’in bu korkusu yüzünden yüreğim ısınıyor gerillalara. Muhtarda korkmuş, o koca kafalı... Üstüne bunu da duyduğumda gerilla sevgisinin daha bir filizlendiğini hissettim yüreğimde... Sıcaklık, her durumda sevgiyi yeşertiyor ne de olsa...

19 Kasım 199...

Yüreğimde sabırsız bir kıvılcım kımıldıyor, hareket ediyor. Önünü alamıyorum. Bu kıvılcım ne , niye bilmiyorum. Sağanak yağmur gibi. Ruhum sel altında kalıyor. Bir yerde duramıyor, oturamıyorum. Oda içerisinde gidip geliyorum, durmadan gidip geliyorum. Ana birden, “Yeter kızım, başımı döndürdün. Neyi bekliyor, neyi arıyorsun?” diye seslendi. Doğru, neyin beklentisindeyim, ne arıyor, neyi bulamıyorum?...

20 Kasım 199...

Gece kapım çalındı. Yine Selim’in geldiğini düşünerek, sıkıntıyla kapıya yöneldim. Değilmiş. Muhtarın oğlu Serdar, kara batmış bir halde yüzüme bakıyor. Gecenin bu vaktinde Muhtar beni çağırıyormuş.- Hayırdır? Serdar sebebini söylemiyor. Işıltılı bir yüzle “Hele sen bir gel” diye çağırıyor. Nedendir bilmiyorum, ancak savaşıları anımsıyorum. Kalbim atıyor. Tanımsız duygular, yüreğimde bir kaos yaratıyor adeta. Yine de Serdar’ın ayak izlerine basarak yola çıkıyorum... Yalancı bir aydınlık içinde, kar taneleri altında düşsel bir yürüyüşü bu. Karın ışıltılı aydınlığı, köy evlerinin loş lamba ışıklarıyla birleşiyor, masalsı bir görünüm oluştuyordu... Ayak seslerimiz karın sesiyle, nefesimiz ocak dumanıyla karışıyordu. Niye gidiyordum? Bu gece vakti niye köy sokaklarındaydım? Bilmiyordum. Belki de yüreğimin sokaklarında dolaşıyordum. Ve yine belki de bu sokakların sonunda karanlıkla karşılaşmaktan korkuyordum. Bu yüzdendi yolun bitmesini istememem... Kapı açıldı. İçeri girdim. Ah o ne heyecandı ki sarıp sarmaladı beni. Sebepsiz yere gülmek istedim. Gülüş, öfke, inat, yılgınlık... Bütün duygularım ayaklanmıştı. Kendimi zor durdurdum. Oda; 4 gerilla arkadaş, Selim, Muhtar ve birkaç köylüyle dolmuştu. Her dört arkadaşta ışıklı yüzleriyle karşıladı beni... Sonra ne konuşuldu, ne söyledim anımsamıyorum. Sadece Cemşit arkadaşın gözlerini anımsıyorum. Ve bir de soylu bir nehir gibi yükselen sesini...

30 Kasım 199...

Bu defteri ve kalemi günlerdir elime almadım. Günlerdir, neye baksam, hangi yöne dönsem Cemşit'in gözleriyle karşılaşıyorum. Gözleri, gözlerimin önünden kaybolsun istiyorum. Karşılaşmak istemiyorum. Olmuyor. Her yerde Onunla karşılaşıyorum. Gülüşü, karın üzerinde ışıltıyor. Sesi, kar taneleriyle yüzüme savruluyor. Sıcaklığı, rüzgarla gelip gözlerimi yakıyor..... Tanrım bu neydi böyle? Bir sevda için yüreğim bunca hazır mıydı gerçekten? Yavaş yavaş, farkında olmadan mı hazırlanmıştı? Habersizce, hıçkırırcasına... Tanrım, ne olursun onun sesini duymayayım artık... Gözlerinin rengini karla birlikte erit, görmeyeyim artık, yabancılaşsın bana. Uzak dursun. Bu sevda, çaresizce, çılgınca bir çırpınış... Kanlı... Tanrım delireceğim.

2 Aralık 199...

Dün gece kapı çalındığında Sevé Ana kapıyı açmaya gitti. Bende pencere önündeydim. Sis içerisinde belli belirsiz görünen dağları seyre dalmıştım. Beni, hayalleri içinde üşüten dağları, benden uzak o dağları... Derin düşünceler içinde kapının vurulduğunu unutmuştum. Ananın sesini duydum birden. Arkamı döndüğüm gibi yine o gözlerle karşılaştım. Yine hayal gördüğümü sandım. Hayır, hayır hayal değildi bu. Cemşit'in sıcak ellerini kendi ellerimle hissettiğimde bir kuş uçu gökyüzüne ve nazlı bir kardelen koku saçı... Yo, yo gerçektende o kuşu ve o kardeleni hissettim. Oturup konuştular....Sevinçten ağlamak istiyorum. Kaç gün önceki keder, yenilgi bir anda kaybolmuş, eriyip gitmişti. Biliyorum, Cemşit habersiz benden. Arkadaşça, dostça yaklaşıyor. Lakin hayalimin dalgaları boğuyor beni, nefessiz bırakıyor. Bir kelime, bir cümle söylemek istiyorum....Söyleyemiyorum. Cemşit bir şeyler olduğunu anlıyor. Soruyor bana, "Heval, niye o dağlara o kadar bakıyordun. Ne görmek istiyordun ya da bir şey mi görmek istiyordun?..." Ne diyeyim, hangi hasretten bahsedeyim? Hangi korkunun sokaklarından?... Acımı, kararsızlığımı, savrulup gittiğimi... Acaba, çok mu abartıyorum?... Yine de Cemşit'e şöyle cevap verdim. "Bilmiyorum... Dağlar, kardan bembeyaz kesilmiş, yine de ben bir sıcaklık var diyorum. Olur ki o sıcaklık beni de sarsa...Yalnız, halen çok uzağınız birbirimizden..." Bu sözleri söylerken, biliyorum yüzüm kıpkırmızı kesilmişti. Bir köylü kızının sebepsiz utanması gibi. Bu utancımın öfke duydum. Cemşit, belirsizce gülerek yüzüme bakıyordu. Neyse ki konuyu değiştirdi de rahatladım.

6 Aralık 199...

Artık 2-3 günde bir evime geliyorlar. Keyfim yerinde. O kararsızlıklarımı, çırpınışlarımı bir kenara bıraktım. Ne yapayım gücüm yetmedi. Duygularım alt etti beni, alt-üst etti. O yüreğini tümünden ülkesine adanmış. O yüreğini benim için parçalayamaz. Bu gerçek her ne kadar ruhumu acıtıyorsa da, onu gördüğüm gibi bütün kederim dağılıyor. Teselli buluyorum... Vazgeçilmez ve çaresiz bir aşka düşmüşüm... Onu gördüğüm anlarda yalnızlığın üşüten hüznünü, kışını hissetmiyorum. Vakitsiz bir ilkyaz mevsimini yaşıyorum. Belki de aldatan baharların zamanındayım. Olur ki, hayallerim, umutlarım amansız, aman bilmeyen bir çıgın altında kalır. Olur ki ayrılığın çöllerinde, gözleri serabım olur ve o serabın ardından sürüklenir giderim. Yine de her daim Cemşit'in sesi akşam serinliğinin yıldızı olur benim için. Karanlığımı aydınlatan tek yıldızım...

9 Aralık 199...

Bu gece bir kitap armağan ettim Cemşit'e. Nasıl mı oldu? Bir süre oturduktan sonra, yönünü kütüphaneme yöneltti. Ahmed Arif'in şiir kitabını görünce eline alıp sayfalarını karıştırmaya başladı. O güzel yüzü şiir mısralara arasında aydınlanıp dolaşırken; Ahmet Arif'in şiirleri çok güzel. Biz bazen kır ateşinin etrafında bağdaş kurup otururken Onun

şiiirlerinden okuyoruz. Huzur veriyor o şiiirler. Sen en çok hangi şiiirini seviyorsun deyince ben de cevabını bir şiiirle verdim. **“Bilmezler nasıl aradık birbirimizi/ Bilmezler nasıl sevdik/İki yitik hasret iki parça can....”** bu şiiiri ne diye anımsamıştım? Bilmiyorum ama okurken daha bir anlamlı gelmişti bana... Ferhat Arkadaşta bizim için “33 Kurşunu” okudu. Sevé Ana, her zaman ki güleç yüzüyle bizi dinliyordu.

12 Aralık 199...

Annem gerilla arkadaşlara yardım ettiğimi duysaydı kahrından yataklara düşerdi herhalde. Babam, beynini yıkamışlar, derdi. Evet, ben birkaç gün içinde yardımcıları oldum. Ben ve Ana. Geçen gece arkadaşlar bazı şeyler istediler. Her ne kadar yollar kardan dolayı kapanmışsa da biz bir gerekçe bulduk. Muhtara çok hasta olduğumu söyledim. Hastaneye gitmem gerektiğini ısrarla vurguladım. Muhtar bizi göndermeye mecbur kaldı. Üstelik oğlunu ve iki atını da bize vermek zorunda kaldı. Dün şafakla birlikte yola çıktık. Kar içinde zorlu bir yolculuktu. Yine de yüreğimiz coşkuyla doluydu. Kara, soğuğa aldırmıyorduk. Serdar’da suç ortağımız oldu.

26 Aralık 199...

Artık durup dinlenecek hiç vaktim yoktu. Gündüz okuldayım. Geceleri de dağ yollarında. Bazı geceler Cemşit’i görmüyorum. Ya köye gelmemiş oluyor, ya da başka evlere gitmiş oluyor. Görmesem de yanımda, yakınımda olduğunu biliyorum. Bu huzur veriyor. Sevgide bir huzur arayışı değil mi zaten ?... Kendime ait her şeyi unutup gitmişim. Geçmişimi, geleceğimi, etrafımı... Her şeyi....

28 Aralık 199...

Selim’i de unutmuştum ya, o beni unutmamış. Bugün yanıma geldi. Konuşmaya başladı: “Yaptığın şeylerin farkında mısın? Ya yaşamının?.. Senin için ne diyorlar çevrede?..” Ben de gayet sakin cevap verdim; “Ne söylüyorlar?..” dedim. Selim sakinliğim karşısında adeta çıldırdı, bağırıp çağırmaya başladı. “Sen bir devlet memurusun. Devlete karşı çıkamazsın! Sana mı kalmış? Bırak, bu işlerle köylüler uğraşsın!...” Ben yine aynı sakinlikle (ki kendi sakinliğime ben de şaşıyorum) konuşmaya devam ediyorum. “Bir şey yaptığım yok,kim ne söylerse söylesin. Hem sana ne, sen niye bu kadar ilgilisin? Selim üzerime yürüdü. Ana araya girmeseydi, kesin dövecekti beni. Bağırarak : “Sevdanın sana kutlu olacağını mı sanıyorsun. Hiç bir şey görmemişsin, görmemişsin!...” dedi ve hışımla çıkıp gitti. Boşver dedim kendi kendime. Hem ne yapabilir ki? Belki hiçbir şey görmemiş olabilirim. Ona ne oluyor? Belki de doğru söylüyor. Gerçekten de, bir devlet çalışanından yardımcı çıkamaz mı? Peki ben şimdi ne yapacağım? Ben ve bu beklentili sevda.... Ben ne yapacağım? Cemşit sen söyle,ses ver bana...

31 Aralık 199...

Bu gece yılbaşı... Anayla birlikte sobanın etrafına kurulup bir ses bekliyoruz. Hiçbir ses gelmiyor. Bir gölge belirmiyor. Gaz lambasının loş ışığında sessizce bekliyoruz. Kar yine yağmaya başlamıştı. Köpek sesleri geceye karışıyor, kimsesizliğin dehşet veren kasvetini üzerimize salıyordu. Odanın sıcaklığına rağmen üşüyordum. Ruh üşümesini hangi ateş, hangi sıcaklık giderebilir ki? Kaç kez dışarıya gittim, dağ yollarına baktım. Kimse yoktu. Sis, rüzgar ve fırtınadan başka... Saçlarıma, kirpiklerime kar taneleri yığılıyordu. Bekliyordum. Rüzgar yüzümü bedenimi bıçak gibi kesiyor, yine de aldırmıyordum. Yok, gelmediler... Kimse gelmedi... Sen gelmedin...

Yeni yılın kutlu olsun, ulaşamayacağım sevdam, eşsiz sevdalım, sevdiğim...

6 Ocak 199...

Kaç gün hasta yatmışım. Ana, kaç gün kendime gelmeden yattığımı söyledi. Hatırlamıyorum. Tek anımsadığım, kötü düşlerin pençesinde olduğumdu. Kan, Cemşit’in

gözleri ve kar birbirine karışmıştı. Ferhat arkadaşın sesiyle kendime geldim. Cemşit geldi zannettim. Cemşit'in adı dudaklarımın arasından çıktı. Ferhat anladı, kederle gülümsedi. Telaşla sordum: " Cemşit'e bir şey mi oldu?" yorgun bir yüzle cevap verdi. "Sana selamları var, yalnız...Durumumuz iyi olmadığı için geldim. Bize ilaç lazım. Hem de acil olarak. Bir yerlerden bulabilecek misin? Yataktan fırladım. "Niçin, ne oldu?" diye sordum. Yine yorgun bir sesle cevapladı, "İhbar, yaralımız var!..." Bu sözler yüreğimi acıttı, yangın yerine dönüştü. Bilincimi yitirmiş gibi kalkıp okula gittim. Okulun ecza dolabında ne lazımsa getirdim. Ferhat'ın ellerini tutup hıçkırırcasına, " Ne olursun Ferhat beni de götür. Beni buralarda bırakma..." diye yalvardım. Ferhat'ın da sesi pek farklı değildi. "Olmaz arkadaş, götüremem seni. Dağ yolları geçit vermez, yapamazsın..." Ben ısrarla devam ettim. " Hayır, hayır yapabilirim. Eğer olmaz dersen, sadece bir göreyim yeter, geri gelirim..." Ferhat'ın sesi bir denizde boğulurmuşçasına tükeniyor gibiydi: "Olmaz hocam olmaz. Eğer yapabilirsem Cemşit'ten bir haber gönderirim sana!..." Cemşit'in adını usulca söylemişti, sessizce... Bunun üzerine ellerini bırakıp, pencereye doğru gittim. Dağlara bakarak, " Ona söyle, haberini bekleyeceğim. Gözlerim dağ yollarında olacak her zaman.... Hadi git, geç kalma... dedim. Sesim kırılgan, küskün çıkmıştı, acılı, darmadağın, yaşamım gibi... Pencerenin önünde ağlamaklı durdum.

15 Ocak 199...

Neredesin, kaybettim seni. Eriyen, yok olan yayla karları gibi kayboldun, yoksun! Neden sesin gelmiyor? Bir mektup yazdım. Ulaşsın diye sana, sabahın rüzgarına verdim, şafağın kızına... Geçmedi mi eline? Ulaşmadı mı? Almadın mı?

1 Şubat 199...

Neredesin? Gözlerim saatlerce, günlerce seni arıyor. Gün ışığı ile gece yıldızı ile seni arıyorum. Dağlara bakıyorum, sonsuz gökyüzüne, nehrin dalgalarına, keder bahçelerine.... Yoksun sen... Kanlı gömleğinle, yorgunluğunla, takatsizliğininle gittin... Teselli edilmeyen yolların tozuyla... Avutulmayan yollarla.... Yalnız kimsesiz yollar... Bütün yolları kendinle götürdün. Bu yüzden, artık özlemin yolları ulaşmıyor hiçbir yere... Yoksun sen...

7 Şubat 199...

Bu hikayeye bunca kan ve gözyaşı neden damlıyor? Sevdam, bir uçurum sevdasıydı. Bu yüzden firari aşkın çiçeği, her kardelenli günlerde kendisini uçurumlardan atıyor.... Yüreğimin vadisinde üşüyorum. Saçlarım, kırağı yağmurlarının altında ıslanıyor, artık akşam serinliğinin koynundan alıp getirdiği rüzgarla dalgalanmıyor, savrulmuyor saçlarım.

1 Mart 199...

Serdar yanıma geldi. Bir haber getirdiğini söyledi... Nefesim birden kesilecek gibi oldu. "Çabuk söyle, söyle" dedim ya, içimden de "acaba ne diyecek, getirdiği haber ne renk olur? Kara mı, yoksa mavi mi?" diyordum. Serdar tam konuşacakken Sevé Ana heyecanla, korkuyla yanımıza geldi. " Askeri araçlar köyde, bir araba da buraya doğru geliyor. Seni ve Serdar'ı soruyorlardı kızım. Serdar oğlum, çabuk git, dağlara doğru git..." Ana böyle der demez, Serdar koşarak yanımızdan gitti. Gitme diyemedim. Bana o haberi söyle belki birbirimizi bir daha göremeyiz diyemedim. O haberi aylardır bekliyordum diyemedim. Hüzünle duvara yaslandım. Sonra bu defter aklıma geldi. Bu son satırlarım, bu defteri saklamam gerek, Cemşit'i, firari sevdamı öğrenmemeleri gerek. Sonra mı? Sonra bilmiyorum... Sesler geliyor, beni soruyorlar... Niye, şimdi, şu anda Cemşit'in sesini duymuyorum, alıp götürse beni vakitsiz İlkyaz Mevsimine....

Rojbin PERİŞAN

Midyat M Tipi Cezaevi

BAĞIŞLA BENİ, KAN SIÇRADI BUĞDAY BAŞAKLARINA

Doğa yavaş yavaş kendine geliyor, aylar boyunca bağrında sakladığı yaşamı, açığa vurma zevkiyle kendinden geçiyordu. Kar fırtınalarının, çığların hüküm sürdüğü, yaşamın donduğu, kervanların geçmek bilmediği o zorlu kışlardan sonra bu diyarlarda bahar; inadına çılgınlaşır, yaşayanların başını döndürürdü. Bir yandan huzura ermenin dinginliği, diğer yandan önü alınamaz bir taşkınlık yüreklere yerleşirdi. Topraktan fışkıran renk renk kır çiçekleri, papatya, gelincik tarlaları şimdi de baharla tazelenen umudu çağırıyordu her halleriyle. Uzun kış gecelerinde beklenen yaşam, beyaz-pembe tomurcuk açan ağaçlarla, çiğ damlalarıyla ıslanan otlarla geri geliyordu. Kar sularıyla beslenen çaylar ve nehirlerin gürültüsü kuş seslerine karışıyor, insanlık kadar eski bu mutluluk tablosu, çok uzaklardan bile seçilen kavakların salınışıyla tamamlanıyordu. Doğada, tek mil canlılarda görülen bu canlılık, yöre aşiretlerine de yansımıştı.. Bir telaş, bir karmaşa, aşiretleri sarmış, hazırlıklar bir an önce tamamlanmaya çalışılıyordu. Yola çıkacaklardı. Her sene olduğu gibi bu sene de yüksek ve serin zozanlar sevgiyle çağırıyordu onları.

Bunlardan Hesasori aşireti ise, yörenin en kalabalık ve en otoriter aşiretlerinden sayılırdı. Zozanlara doğru yola çıktıklarında tüm güçlerini göstermek ister gibi yayılırlardı yol boyunca. Binlerce baş hayvan, aşiretin zenginliğini ortaya seriyordu her yönüyle...Tüm hazırlıkların tamamlandığı o ilk bahar günü de sabahın erken saatlerinde her yıl olduğu gibi önce hayvan sürüleri ve çobanlar yola çıktı. Varış noktasına kadar, çıkacak herhangi bir kavga da hazır bulunmak için çobanlarda, gençlerde silahlandırılırdı. Çobanlardan sonra, kadınlar ve çocuklar yola koyuldular. Ve kervanın en sonunda da kadınları arkadan korumaya alan aşiretin erkekleri geliyordu. Yaşlı ve saygın kadınlar, mavi-kırmızı boncuklarla süslenmiş yağız atlarında kurumla oturmuş, genç kadın ve kızlarda hemen atların yanında adımlıyorlardı yolu. Burada her çocuk (ister kız ister erkek) yürümeyi öğrendikleri gibi ata binmeyi de öğreniyorlardı. Ata binmek bir gelenektir bu aşirette. Sürekli bu yollarda olmanın yarı göçebe yaşamının doğal bir sonucuydu. Ama buna rağmen çok sıkı bir gelenekler-töreler ağıyla çevrilmişti ömürleri. Bu ağdan kurtulmaya çalışmak, bunun için çırpınmak ölümdü, ölümün kara-acımasız yüzüydü...

Yol boyunca doğanın güzelliğini iç geçirerek seyretmeye koyulan aşiret o an geçmiş yolculuklarda hissettikleri sevinci duymadıklarını anladılar. Daha önce taşlar arasında fışkıran bir kır çiçeği, uçan bir kelebek, yolunu şaşırان bir kaplumbağa ya da bir kırlangıç; onları yaşamının mutluluğuna boğarken, bu yıl sadece bir felaketi, çekilen bir acıyı anımsatıyordu. Daha doğrusu felaketin yakasını bırakmadığı, kanını emip soldurduğu Bahar'ı... Tek başına uçmaya çalışan bir kırlangıç, örümcek ağına yakalanıp da çırpınan, kurtulmaya çalışan bir kelebek değil miydi Bahar?.... Aşiretin ileri gelenlerinden İsmail Ağa'nın kızı... Yedi yiğidin bir güzel bacısı Bahar.... Aşiretin kadınları "Yanım yanım yanasın İsmail Ağa, Bahar'ın gençliğine, güzelliğine" diye bedduaya dururlarken, aşiretin serzenişlerinden habersiz

Bahar'da, üvey anası Faté'nin yanında sessizce yürüyordu. Öz anası Nurê ise gelin gibi süslenmiş bir atın üzerinde, acısını yüreğine bastırarak kederle bir kızı Bahar'a bir de etrafındaki güzelliklere bakıyor, derin derin iç çekiyordu. Kara talihini düşündü, uzayıp giden acılar demetini. Oysa İsmail Ağa'yla evlendiği gün tüm çevre köyler bile “ Ne şanslıymış şu Nurê ” demişlerdi ki kendisi bile inanmamıştı. Aynı aşirettendiler ve aşireti daha da büyütmek, İsmail Ağa'nın gücüne güç katmak için oğullar vermiş, sonra Bahar'ı olmuştu. Herkes nasıl da sevinmişti Bahar doğduğunda. İsmail Ağa bile taparcasına sevmiş, gözünün nuru gibi titremişti üzerine... Yüzü gülmeyen, oldukça sert ve acımasız olan İsmail Ağa, Bahar'ın karşısında çocuklaşır, kahkahalarla gülmeye başladılar... “ Olmaz olaydım, anamdan doğduğum gün topraklara vereydiler beni...” dedi kendi kendine. Biraz daha düşündükten sonra “ Yo yo ben değil, bu töreler olmayaydı. O zaman nasıl da her şey değişirdi” diye ekledi. Hep böyle düşünürdü de Nurê, tek bir söz çıkmazdı ağzından. Hep susmuştu, sessizlikle katlanmıştı her şeye. Düşüncesi zaten sorulmazdı, sorulsaydı bile ne diyecekti ki?... Böyle öğrenmiş, böyle bellemişti büyüklerden.

Yanı başında sessizce yürüyen Bahar'ın bu durgun haline, daha fazla yüreği kaldırmayan Faté biraz olsun konuşurmak için koluyla dürttü.

“Ne o kız, ne öyle hindiler gibi kara kara düşünürsün?”

“Yok be Faté ana ne düşünürüm ki? Valla hiçbir şey yok.”

“Öyleyse biraz kafanı kaldır da etrafına bak. Hem az ileride genç kızlar kendi aralarında cıvıldaşıp dururlar. Sen de gitsene oraya. Biraz için açılır. Seni gören de yasta falan sanır, vallahi!...”

“İçim el vermiyor ana. Hem yaşlı olmak benim şu halimden daha iyi değil mi?...” diye soran gözlerle Faté'ye baktı.

Faté ne cevap vereceğini bilemedi, kafasını öte yana çevirdi. Kendi öz evlatlarından daha çok severdi Bahar'ı. Ne de olsa kendi eliyle büyütmüş, gecelerce uykusuz kalmış, gözleri önünde serpilip güzelleştiğini görmüştü. Buğday başaklarının sarısını alan saçları, topuklarındaydı Bahar'ın. Derin, kapkara iri gözlerini çevreleyen uzun kirpikleri, her bakışında yanaklarına düşürürdü gölgesini. Uzun narin boyu bu güzelliği tamamlardı. Yalnız geçen yıldan beri solmuştu Bahar, gülmeyi, sevinçle haykırmayı unutmuştu dudakları. Ve bir hüznün gelip yerleşmişti kara gözlerine... Faté böyle durup bakarken kadınların bedduasını tekrarlardı içinden; “yanım yanım yanasın İsmail, Bahar'ın gençliğine...” Bahar, Faté'nin kendi kendine ne mırıldandığını fark etmiş olacak ki birden başını gökyüzüne kaldırıp;

“Bak ana, şu gökte uçan kırlangıcı görür müsün? Biraz önce ne düşündüğümü sormuştun. Kırlangıçları görünce aklıma yıllar önce Asya nenenin anlattığı bir şey geldi. Bir hikaye gibi anlatmıştı ama aslında gerçektir söyledikleri...”

Bahar tekrardan kara gözlerini kaldırıp gökyüzündeki uçuşan kırlangıçlara baktı, bir medet umar, bir aman diler gibiydi bakışları... Devam etti.

“İlkbaharın güzelliğine dayanamayan kırlangıçlar kendilerini göğün kanatlarına vururlarmış. Sevinir, kanat çırpır, sanki kısacık ömürlerinin tadına o aylarda varmak isterlermiş. Baharın aldatici havasına kapılırlarmış. Çıkan bir fırtınada da dayanamayıp- hem küçücük narin hayvancıklar nasıl dayansınlar ki fırtınaya- tek tek dökülürlermiş toprağa. Nenem gençken bir fırtına sonrası bahçeye çıkmış ve yerde bir kırlangıç ölüsü görmüş. Tek başına ölüp giden bir kuş işte, ne var diyeceksin. Ama nenem saatlerce onun üzerine ağlamış. Yüreği mi kaldırmamış, yoksa kendisine, kendi hayatına mı ağlamış bilinmez. Ama ağlamış ya... Bu olay geldi aklıma. Dedim ki kendi kendime “ya ben de ölürsem o kırlangıç gibi, kim benim arkamdan ağlayacak. Acep ağlayan birileri çıkar mı?” Sonra “ Yok dedim, ağlayan birileri de olmaz. Çünkü geleneklerde kuşun ölüsüne ağlamak yasak değil ama töreye ters

düşenin, babasına karşı çıkanın arkasından ağlamak yasak, yasak işte, ne diyeceksin, ne diyebilirsin?” Öyle değil mi? Sen söyle ana, öyle değil mi?...”

Bu sözler daha bir acısını korlaştırdı Faté’nin. Acısını göstermemek, acıya daha bir acı katmamak için, yüreğinde, boğazında biriken, düğüm düğüm olanı yuttu. Daha başka sözler çıktı ağzından:

“Ne biçim konuşuyorsun kız? Gencecik yaşına hiç yakışmaz bu sözlerin. Ne bu ölüm lafları?... Ah, Ahh! Babanı bir dinlesen de...”

Sözün arkasını duymak istemezcesine Bahar başını salladı birkaç kere:

“Yok, yok ana. Nasıl dersin öyle, nasıl dilin varır. Bilmez misin ben varmam o koca kafalı Memed’e. Zorla da olsa varmam. Ölürüm daha iyi. Sen demez miydin beni de zorla verdiler diye. Ya anam, anam da zorla varmadı mı İsmail Ağa’ya? Sen bakma öyle demediğine. Vardınız da sonra ne oldu? Yaşamınız mezardaki ölümlerden daha mı iyi geçti? Hiç değilse onlar acı çekmiyor, bir şey hissetmiyorlar. Siz ise hem acı çekiyor, hem de susuyor, boyun eğiyorsunuz. Peki bir ömür tükettiniz de kıymet mi bildi ağa?...”

Faté ne diyeceğini bilemedi. Bilirdi bilmesine de, çare olmadıktan sonra insanı yaralamaktan başka neye yarardı sözler? Söz daha bir ağır gelirdi o zaman, kurşun gibi ağır, zehir gibi acı... Yine de bir şeyler demek için, belki yüzlerce defa tekrarladığı sözleri yine tekrarlamak zorunda hissetti kendisini:

“Bak güzel kızım, koca kafalı diyorsun ama hem amcanın oğlu, hem de nişanlın sayılır Memed. Niye beğenmezsin anlamam.”

“Ne nişanlısı ana? Sana, anama, İsmail ağa’ya yüzlerce kez demedim mi? Biz daha doğmadan söz kesmişler, bu ne insafsız töre ki katlimize söz kesmişler.”

Başta çığlık gibi çıkan sesi, gittikçe kesik kesik çıkmış, boğulur gibi olmuştu.

“Sen öyle dersin de , Memed başka türlü der, kızım. Zaten o istememiş olsaydı belki bunca şey gelmezdi başımıza. Bize etmediklerini bırakmadılar bu batasıca Sadık’la oğulları.”

Sonra kendi içine döndü Faté; “ Bir kız yüzünden bu kadar yiğit mi öldürülür Allah’ım? Yazık değil mi o yiğitlere? Geçen sene bu vakitler az mı kan döküldü, az mı yiğitlerin arkasından ağıtlar yaktık, az mı kan döküldü, az mı karalar bağladık?... Hele bakalım daha kimin ölümünü göreceğiz?... Soruları altında ezilirken Faté, Bahar gözlerini çoktan uzaklara yatırmış, yıllar öncesini düşünmekteydi. Çocukluğu geldi aklına. Çocukluğunu her düşündüğünde, gözlerinin önüne ilk olarak kapkara bir tay gelirdi. Yelelerini savuran, yemyeşil bir çayırda rüzgarla yarışa girmeye çalışan deli- dolu bir tay. İsmail ağa, sırf o sevin sin, ata binmesini öğrensin diye, bu tayı alıp getirmişti. Beraber büyüyorlardı. Nasıl ki İsmail Ağa, Bahar’ı kucağına alıp hayran hayran seyrediyorduy sa, o da atına öyle hayran hayran bakardı. Biraz boy attığında ise binmeyi öğrenmişti. Daha şafağın kızıl ışıklarıyla kırlara çıkarlardı. Bahar gibi deli-doluydu tayı. Kırlarda türlü eğlenceler yaratır, gün batımına dek mutlulukla haykırırlardı. Bazen kızkardeşi Xezal’ı da yanına alır, babasını taklit ederek ata nasıl binmesi gerektiğini anlatırdı. Böylesi anlarda babası onları yakalar, Bahar’ın Onu taklit edişi, Xezal’ın ise esmer yüzünde şaşkınlıkla irileşen gözleri karşısında kahkahalarla güler, Bahar’ı kucaklayarak “benim akıllı kızım” derdi.

Bu sevgi dünyasında büyümüşü, babasının, yedi ağabeyinin coşkun sevgisi ve kırlar ve gece gibi karanlık atla.... Bütün bunlar onun şen çocukluğunun belirgin izlerini oluştuyordu. O günleri acıdan çarpılmış yüzünde hüzünlü bir gülümseyişle düşündü... Sonra tüm bu mutluluğu gölgeleyen kara bir şekil belirdi gözlerinin önünde; amcası Sadık. Onu her düşündüğünde ya da gördüğünde yüreği alt üst olur; bir tiksinti duygusu gelir, yerleşirdi içine. Bütün olanlardan onu sorumlu tutuyordu. O yapmıştı her şeyi. Onun çocukluk dünyasını, mutluluğunu o karartmıştı hiç acımadan. Bu yüzden, yıllar öncesi yavaş yavaş

büyüyen nefret duygusu daha sonra belirginleşmiş, yaşamın bir parçası olmuştu adeta.... Onu ilk gördüğü anı hatırlamaya çalıştı. Oysa hep unutmak istemişti amcasına ilişkin tüm anılarını. Bugün ise anımsamaya çalışıyordu inadına. Daha önceleri onu hep hayallerinde, karşısında diz çöktürür, yalvartır sonra öldürürdü. Böyle olması gerektiğine inandığı için öyle yapardı. Yoksa insanları sevmediğinden değil. Yaşamı, herkesi, her şeyi çok severdi. Gidecekleri zozanları, Balıklıgöl'ü üzerine oturup da kimi zaman geleceği düşlediği, kimi zaman türkü tutturduğu o kaya parçasını da çok severdi. Babasını bile severdi bir zamanlar, hem de delidolu bir sevgiyle. Ama o Sadık amcası, nefretini büyütüyor, babasına olan sevgisini bile tüketiyordu yavaş yavaş. “Tamam hatırladım” dedi kendi kendine. “İlk defa onu, koyunları otlatmaya götürdüğümde görmüştüm.” Sonra o gün, tümünden belirdi gözlerinde. Henüz 18 yaşındaydı. Evde kimse olmadığı ve çobanlık yapmayı sevdiği için koyunları otlatmaya götürmüştü. Götürmez olaydı. Amcası Sadık, bir atın üzerinde ona doğru gelmiş, kara kuru yüzündeki küçük kara gözleri parlayarak, pis bir sırtıyla baştan aşağı süzmüş ve birden konuşmaya başlamıştı.

“Gelinim, artık babanın hayvanlarını otlatmayı, onlarla uğraşmayı bırak. Ne de olsa yakında kendi hayvanlarına sahip olacaksın....”

Bu sözler Bahar'ın üzerinde yıldırım etkisi yapmıştı. Hani nasıl ki bir yıldırım bir ağaca çarptığında, önce korlaşır sonra kararır ya, Bahar'da öyle olmuştu. Şaşkınlıktan kekeleyerek:

“Ne diyordun amca, ne gelini, ben mi senin gelininim?! Kim diyor bunu?....” Sadık ağa bıraktığı etkidenden hoşnut kalarak:

“Elbette sen benim gelinimsin. Güzeller güzeli yeğenimi bırakıp da başkasını mı alacağım oğluma? Yoksa sen bilmiyor muydun? Baban nasıl söylememiş? Artık büyüdün sayılır. Ayıp etmiş gerçekten İsmail Ağa...”

Bu son sözleri yapmacık bir sıkıntıyla kafasını sağa sola sallayarak söylemişti. Bu cevap karşısında hayvanları da unutarak koşa koşa gelmişti eve. Babası eve yeni gelmiş, annesinin döktüğü suyla elini yüzünü yıkıyordu. Alelacele babasının boynuna sarılarak sarsmaya başlamıştı.

“Söyle baba,söyle. Ben gerçekten Sadık amcanın gelini miyim? Beni onun gelini mi yapacaksın? Ne olur baba, doğru değil sana şaka yapmış de. Ne olursun baba...!”

İsmail ağa, şaşkınlık içerisinde Bahar'ın söylediklerini anlamaya çalışmış, daha sonra anladığında da kocaman bir gülümseme yayılmıştı yüzüne;

“Kim sana söyledi bunu, güzel kızım?”

“Sadık Amcanın kendisi.”

“Haa! Peki niye bu kadar korktun ki? Amcanın oğlu Memed'i kendine yakıştırmıyor musun yoksa?”

Bunu söyledikten sonra bir kahkaha savurmuştu. Bahar bir kahkahaya, bir babasının söylediklerine anlam vermeye çalışmış, birden:

“O koca kafalı Memed mi?....”

İsmail Ağa daha yüksek bir sesle gülmüştü bu sözlerle. Anası daha fazla kendini tutamayarak;

“Ağa, daha çocuk bu. Onun yanında böyle şeyleri söylemek doğru olmaz...” deyip Bahar'ı oradan çekip almıştı.

Sonraki günler, aylar, yıllar artık yabancı olmadığı bu tür sohbetlerle geçmişti. Her ne kadar bu konuda sohbet açıldığında bırakıp gider, söylenenleri dinlemezdiyse de, geceleri

hiç uyumaz, düşünür düşünür ve sonra “olmaz, ben varamam, varmayacağım o koca kafalıya” derdi kendi kendine. Bir kez olmaz demişti ya, artık sözünden dönemezdi. Kendisine yapılan haksızlığı, adaletsizliği ta derinden hisseder, yüreğinde bir yerlerde çok cılız, çok çaresiz isyan çılgınlıklarını duyardı. Çılgınlık yükseldikçe, gün gün, an an büyüdükçe, güzel yüzü de solmuş, bir hayal gibi dolanıp durur olmuştu. Başta o kadar önem vermediği, babasının kendisine kıyamayacağını düşündüğü vakitler coşkusu, sevincini korumuş, gülüşünü eksik etmemişti yüzünde. Ancak bir sene önce babası için törelerin-geleneklerin daha önemli olduğunu ve ne yapıp edip sözünde duracağını anladığı vakit, içinden bir şeylerin koptuğunu hissetmiş, artık dönemeyeceği bir yolun başında olduğunu anlamıştı. Bir gün İsmail Ağanın Nuré’ye;

“Güzellikten anlarsa güzellikle, zordan anlarsa zorla, bu iş olacak. Benim Bahar’ı ne kadar sevdiğimi bilmeyen mi var? Ama bir kere söz vermişim, sözümünden dönemem. Hem bu onun iyiliği içindir de. Onun kötülüğünü ister miyim hiç.”

Bir süre sessiz kaldıktan sonra tekrar:

“Sadık, bir kızla başa çıkamadınız diye haber yollamış. Ona, biraz bekle, bu yaz hallederiz dedim. Konuşun onunla, yazık edecek kendine, konuşun da ikna olsun...” dediğini duymuştu.

Duymuştu da sanki bu sözler duvara söylenmişti. Duvardan ses çıkar, Nuré anadan ses çıkmazdı. Bahar, gizlenerek durduğu kapının arkasında anasının bir şey söylemesini, karşı çıkmasını, hiç değilse bir tek söz söylemesini bekledi durdu bir umutla. Ama İsmail ağa sözleriyle umudunu çiğnemiş, ezmiş paramparça etmişti. İşte o günden sonra bir hayalet gibi dolaşır olmuştu evin içinde. Çok sevdiği, çocukken her kayasına, her taşına vurulduğu, her çiçeğini öpüp okşadığı kırlara çıkmasına bile izin yoktu. Bu yüzden saatlerce odasında ya bir baştan öteki başa kadar yürür ya da penceresinden, çok uzaklarda kalan çocukluğunu düşünerek bakar, gözleri takılı kalırdı. Bazen Xezal, sırf güldürmek, biraz olsun neşelendirmek için yanına gelir, konuşur, türlü şakalar yapardı. Böylesi anlarda belli-belirsiz bir gülümseme yüzünde belirir sonra o gülümseyiş birden ağlamaya dönüşürdü. Xezal’ın boynuna sarılarak doya doya ağlardı. İcini döktüğü, konuştuğu, düşündüğü şeyleri söylediği bir üvey anası Faté’ydi. Geçenlerde üvey anası, Memed’e haber göndereceğini, bu işten vazgeçmesini isteyeceğini, bunun için gerekirse her şeyi yapacağını söylemişti. Sadece bu kadarı bile Bahar’ın içindeki kır çiçeklerinin açmasına, yeşermesine yetmişti. “Belki vazgeçer Memed, belki yetti artık tüm bu olanlar” der diye kendi kendine düşünür olmuştu. Sonra “ya kabul etmezse, ya o da Sadık Ağa gibi onur sorunu yaparsa, hadi bunları geçelim, ya İsmail ağa duyarsa vallahi Faté Anayı öldürür, sağ bırakmaz.” diye de içini şüphelerin kemirmesine bırakırdı. Yine de kır çiçeklerinin olanca güzellikleriyle serpilmesi için bir umut, bir damla su, bir incecik daldı, sarıldı... İşte bu günlerde yola çıktılar. Yola çıkacakları vakit, sanki bir daha bu yollardan geri dönemeyeceği hissine kapılmıştı ya yine de bir huzur, bir dinginlik sarıp sarmalamıştı tüm bedenini... Birden Xezal’ın sesiyle gittiği uzak geçmişten boğulduğu düşüncelerden sıyrıldı. Xezal’ın esmer yüzünü, ıslıl ıslıl yanan kara gözlerini görünce “ Ne kadar da büyümüş, serpilmişe hiç farkına varamamışım” diye hayıflanarak düşündü.

“Bahar, sanki seni uykudan uyandırmışım gibi niye öyle şaşkın şaşkın bakıyorsun. Yoksa gerçekten yürürken uyuyor muydun?” diyen Xezal ardından gülmeye başladı. Öyle içten gülüyordu ki, Bahar da ister istemez ona katılıp, gülmeye başladı.

“Yok be Xezal, ne uyuması. Düşünüyordum sadece, şu etrafımızdaki güzellikleri görünce çocukluğuma gittim birden. Hem sen, yine ne şeytanlık düşünüyorsun. Bir işler çevirecek gibi bir halim var.”

“Ben mi bir işler çevireceğim? Nerden çıkardın şimdi bunu? Zaten sen, anam, Faté Ana hep bir şeytanlık yapacağımı düşünürsünüz....”

Konuşmaları dinleyen Faté anada söze karışmadan duramadı. Gülerek:

“Grende seni çok uslu, melek gibi bir kız sanır. Daha nceki şeytanlıklarını bilmiyor muyuz sanki? Git onu da başkasına anlat.”

“Tamam tamam pes ediyorum. Aslında pes etmezdim ya buraya bir mesele için gelmiştim. Daha doğrusu Bahar’ı nlere doğru götürmeye gelmiştim...”

Bahar şaşkınlıkla:

“Niye Xezal, bir şey mi var? diye sordu.

“Niye bir şey olsun ki? Aşiretin tüm geç  kızları n tarafta yürüyorlar. Git Bahar’ı da getir, ne diye arkada kalmış dediler. Yoksa erkenden yaşlandı mı diye takıldılar da.”

“Hey bin yaşayasın kızım! Ben de ona biraz önce git demiştim de dinlemedi beni. Hadi Bahar, bak arkandan gelmişler, kırma onları, yazıktır.”

“Ne diye bu kadar sorun yapıyorsunuz anlamıyorum. Madem bu kadar ısrar ediyorsunuz gideyim ama neyi değiştirecek ki!....”

Bahar’ın bu sın sözleri zerine Xezal küçük bir kahkaha atarak Bahar’ın üzerine eğildi. Bir sır vermişesine sesini kısarak;

“Gel, neyi değiştirecek göreceksin...” deyip Bahar’ın elinden tutarak sürüklemeye başlayınca, Bahar;

“Ne evirdiğinizi anlamadım ya, hadi neyse, gidelim, görelim bakalım...” diyerek Xezal’ın yanı sıra yürümeye.

O, her ilerledikçe atların üzerindekiler, çocuklarını kucaklarına alanlar, acılı sevinçli yürüyen tüm kadınlar i çekerek arkasından bakakaldılar. Daha önce onun endamına, güzelliğine hayran olan aşiretin tüm kadınları, artık onun haline acıyor, yerinde olmak istemiyorlardı. Nasıl isteyebilirlerdi ki. Onun için kaç yिđit öldürülmüştü. Sadık Ağa aman bilmemiş, silahlı geç lerini salmıştı İsmail ağanın, yani kendi kardeşinin zerine. İsmail Ağada kardeş akraba dememiş silaha sarılmıştı. Bir süre önce araya girenler yüzünden barışmışlardı ya, yine de Bahar’dan vazgeilmemişti. Bu yüzden 'yine kan dökülecek ' demişlerdi kendi aralarında. Ama bu kimin kanı olacak, işte orasını da bir Allah bilirdi. Aha şimdi de başını kaldırmıyor yerden aşiretin Bahar’ı, diye düşünüyordu kadınlar. Bir yandan hak veriyorlardı kendisine, ama diğer yandan bu kadar direktmesine de anlam veremiyor, acaba başka birine mi gönül vermiş” şüphesinden de kendilerini alamıyorlardı. Yalnız yine de kimse kızamıyordu Bahar’a. Belki de kendi yaşadıklarından, kendi çektiklerinden olsa gerek. Onun isyanı, onun karşı duruşu kadınların ortak yazgısına olduğundan iten içe destekleyenler çoktu. Lakin her şey yürekte, yüreğin gizli köşesinde kalıyordu işte. Bahar’ın direnme gücünün tkenmemesine dua ediyorlardı gece-gündüz.... Tüm bakışları üzerinde hisseden Bahar adımlarını sıklaştırıp bir an önce kurtulmak istedi o cendereden Xezal ise habersizce yürüyor, Bir Bahar’a, bir arkasına bakıp duruyordu. Bahar sonunda Xezal’ın birilerini beklediğini anladı;

“Birini mi bekliyorsun Xezal?”

“Ben mi bekleyeceğim. Yok be Bahar, öylesine bakıyorum. Hem...”

Daha sözlerini bitirmeden bir atlı yanlarına yaklaştı. Bahar kafasını kaldırıp bakınca Mustafa Dayısının oğlu mer’i gördü. Geçen yıldan beri daha bir boylu-poslu olmuş, yüz çizgilerinde, ellerinde, kollarında delikanlılığın gücü yayılıyordu. atık kara kaşlarının altında yumuşak, sevecence parlayan kara gözleri Xezal’ın üzerine düşünce, Xezal’ın hafıfe kızdığını gördü Bahar. Ömer hiç durmadan atını şaha kaldırıp, hızla yanlarından uzaklaştı.

Arkasından toz bulutu bırakmıştı yalnızca. Xezal uzun bir süre giden atlıya, toz bulutuna baktı. Eğer Bahar onu dürtmeseydi, belki daha da takılıp kalacaktı toz bulutlarında....

“Ses seda çıkmıyor senden. Uykuya mı daldın ne? Yüzün kızardığına göre, rüyada çok güzel bir şey görmüş olmalısın. Bir de bana diyordun, yürürken uyuyorsun diye,”

“Sende takılmazsan olmaz sanki. Bir an daldım ne olacak ki?”

Bu sözleri ilgisizce söylüyormuş gibi söyledi ama göz ucuyla da Bahar’a bakmadan da yapamadı. bir şeyler anladı mı diye. Bahar daha fazla utandırmamak için o da ilgisiz davranmaya çalıştı. Bir süre bekledikten sonra dayanamayarak:

“Dikkat et de İsmail Ağa çıkmasın....” dedi. Xezal:

“Neyi?...” diye sorunca Bahar:

“Hiç....” deyip tekrar çevreyi seyretmeye koyuldu.

Bu haliyle hem konuyu kapatmanın daha uygun olduğunu, hem de sevgisine onay vermiş olduğunu gösteriyordu. Xezal içinde bir rahatlama duyarak tekrar eski şen şakrak haline döndü. Konuşuyor, gülüyor, bir şeyler anlatıyordu. Bahar ise yine gözlerini yüreğinin derinliklerine çevirmişti. Ön sıralara geldiklerinde, aşiretin tüm genç kızları etraflarını sardı. Tüm kızlar, Bahar’ı ilk kez görüyormuş gibi sarılmaya, öpmeye, gülüşüp konuşmaya başladılar. Bahar’da her biriyle ayrı ayrı konuşuyor, içindeki sızıyı unutmuş gibi görünüyordu. Bu esna da kızlardan en küçük olanı Seyhan, küçük bir çığlık atarak:

“Geliyor, hadi çabuk hazırlanın....” deyince bütün kızlar hemen harekete geçtiler.

Kim geliyor demeye kalmadan, Bahar kendisini yolun kenarında buldu. Bu arada Seyhan’ın dayısı Kerime, bir beze sarıp sarmaladığı, top gibi yaptığı şeyi elinde sıkıca tutuyordu. Xezal, Kerime’ye bakarak:

“Tamam mı? Hazırladın mı?” diye sordu.

Kerime hoşnutlukla kafasını salladı. Bahar olanları anlamaya çalışıyor, bir oyun oynandığını görüyor ama sorup öğrenmekte, istemiyordu. 'Bir bakalım, göreceğiz herhalde' diyordu. Tam böyle düşünürken kimin geldiğini anladı. Sadık ağanın oğlu yani nişanlısı diye bilinen amcası oğlu Memed’ti gelen. Atının üzerinde çalımla, dünyayı ben yaratmışım havalarında geliyordu. Bahar’ında diğer kızlar arasında olduğunu görünce daha bir kurumla yerleşti atının üzerine. Memed’in bu hali, biraz sonra olacakları bilen Xezal’ı keyiflendirmeye yetti. Kerime’ye bir işaret vererek ' elindeki atmasını' söyleyince, Kerime elinden geldiğince sakın davranarak, elindeki topağı atın ayakları altına attı. At, ayakları altına atılan topağın canlı olduğunu fark eder etmez ani bir hareketle şaha kalktı. Ardından da olanlar oldu. Ayağına dolanan şeyden ürken atın, tepinip durması, toz bulutu içinde içerisinde kalan Memed’in bembeyaz kesilmesine yetti. Atı bir türlü sakinleştiremeyen Memed, en son kendisini yerde buldu. Attan düşmesi, şaşkınlıkla etrafına bakması üzerine, kızlar bir kahkaha tutturdular ki Memed’in bembeyaz kesilmiş yüzü, utançtan kıpkırmızı oldu. Attan düşmek erkeklik onuruna yakışmaz, ayıplanır, hor görülürdü. Hele bir de genç kızların toplandığı bir yerde, nişanlı bir genç için, yerin dibine batmak, daha iyi olurdu. Bunu bilen genç kızlar hınçlarını çıkarırcasına gözlerinden yaşlar yuvarlanana dek güldüler. Memed’in utancı öfkeye dönüştü. Ayağa kalkıp üzerini silkeledikten sonra kızlara öfkeli bir bakış fırlatıp, Bahar’a döndü;

“Bunlar senin başının altından mı çıkıyor yoksa?...”

Sesi öfkeden ve utançtan titriyordu. Bahar ne diyeceğini bilmeden, bir Memed’e bir kızlara baktı. Haberi olmasa da yapılandan o da hoşnutluk duymuştu. Bunu saklamasına gerek yoktu. Sırf bunun için, yapmadığı halde:

“Evet, benim başımın altından çıktı, ne diyeceksin?” diye diklendi.

Bu cevap Memed’i olduğu gibi diğer kızları da şaşırttı. Bir Xezal şaşırmadı, ablasını az-çok tanıyordu. Bu cevabını da Memed’i daha çok kızdırmak için söylediğini biliyordu. Memed bu cevap karşısında “görüyorsunuz, nişanım olacak kızı” der gibi etrafına bakındı. Gitmeye hazırlanırken:

“Öyle olsun Bahar, bunu hiç unutma, çünkü ben unutmayacağım. Göreceksin...” diyerek utançla ayrıldı oradan.

Giderken, önceki çalımından eser kalmamıştı. Omuzları düşmüş, bu haliyle kafası daha bir kocaman görünür olmuştu. Bahar, onun arkasından bakarken tiksintiyle ' zavallı' dedi kendi kendine. Hiçbir şey olmamış gibi kızlara dönerek:

“Niye öyle suskunlaştınız. Biraz önceki kahkahalarınız nereye gitti? Ona da aldırmayın, iyi ettiniz. Daha fazlasını hak etmişti o” dedi.

Bu sözler üzerine herkeste tekrardan bir canlanma başladı. Yürümeye devam ettiler.

Artık akşam çökmek üzereydi. Güneş sıcaklığını yitirmiş, kızılılığıyla batacağını haber veriyordu. Kızıl ışıklar tüm yolcuların yüzüne yansımış, erkenden çöken bir hüznün gibi, soluk, acı çeken bir renge kendini bırakmıştı. Gökyüzünde yıldızlar tek tek belirmeye başlamış, baharın ilk nefesi gecenin ürpertici serinliğine dalmıştı. Gündüz gözüyle hissedilmeyen, görülmeyen gecenin karanlık kanıyla beslenen doğanın tüm canlıları ard arda ortaya çıkıyordu. Aşiretin önde gelenleri çöken karanlıkla birlikte konaklama işareti vererek uygun bir yer bulmak için gençleri önden gönderdiler. Kar sularıyla beslenen büyükçe olmayan bir ırmağın ve ırmağı çevreleyen birkaç kavak ağacının yanında konaklamasında karar kılınca aşiret çok fazla yayılmamaya çalışarak geçici yerleşmeye başladı. Bu yerleşme esnasında yol boyunca korunan sessizlik ve ağırbaşlılık yerini tam bir curcunaya bıraktı. Çobanlar ve gençler hayvanları dereye doğru sürmeye götürdüler. Birkaç keçi huysuzluk yapıp sürüden ayrılmaya çalışınca, çocuklara bir şenlik çıktı. Çocuklar keçileri yakalamaya çalıştıkça keçiler daha bir huysuzlaşarak kaçacak yer arıyor, çocukların küçük çılgınlıklarıyla şaşkına dönüyorlardı. Bu kargaşa içerisinde bir yandan analarının bağırışlarına diğer yandan çobanların öfkelerine maruz kalan çocuklar, çocukluğun özgürlüğüyle ve umursamaz bir tavırla oradan oraya koşuyorlardı. Çocukları uslandıramayacaklarını anlayan kadınlar çadırları kurmaya, yemek için ateş yakmaya yöneldiler.

Her ailenin büyüklüğüne göre çadırlar da ona göre büyük oluyorlardı. Serhat’ın zozan serinliğine karşı siyah kıl çadırlar her yönüyle dayanıklı ve korunak olmaya birebirdi. Bir anlamda bağımsız yaşamının ve hareket etmenin de simgesiydi. Hiçbir yerleşime bağlı kalmadan topraklarda, yüksek yaylalarda,derin vadilerde dolaşırken, yaz sıcaklarında bile sertliğini hissettiren o iklimde kıl çadırlar ancak dayanır. İnsanın asi, işlenmemiş yönüne benzer bu yüzden. Yüzyılların geleneğini, acısını, özlemini, özgürlüğünü yansıtır bu yalın, çıplak kara kıl çadırlar...

Bir gecelik bir dinlenme için kıl çadırları hemen sökülüp kaldırılacak biçimde kurmuşlardı. Yine de yılların verdiği alışkanlıktan olsa gerek oldukça sağlam görünüyordu çadırlar. Gece karanlığı iyice çöktüğünden çadırların orta yerine kocaman bir çoban ateşi yakılmıştı. Bu ateş, çevresine ışıklar yayıyor, orta yeri aydınlatıyordu. Yemeklerini yiyen aşiret büyükleri ateşin etrafında oturmuş, koyu bir sohbete dalmışlardı. Hemen ötelinde gençlerde kendi aralarında şakalaşüyor, türlü oyunlar yaratarak ağır ağır giden vakti geçirmeye çalışıyorlardı. İsmail ağanın çadırı ise her zaman ki gibi suskunluğun derinliğine batmıştı. Bahar ve Xezal çadırdan dışarı çıkarak, yeşeren otların serinliğine bıraktılar kendilerini. Saatler geçmesine rağmen ikisi de konuşmak için yeltenmedi. Konuşulacak ne vardı ki, bazen sessizlik daha çok anlatır, daha çok konuşur seslerden.... Bahar gökyüzünün uzayıp giden sonsuzluğuna kaptırmıştı kendisini. Çocukken dost, arkadaş olduğu yıldızlara, yıllardan sonra

tekrar kavuşmanın sevinciyle bakıp duruyordu. Tekrar kavuşmak.... Neye kavuşmaktı, çocukluğuna mı? Çocukluk sevincine mi? Yoksa mutluluk dünyasına mı? Neye kavuştuğunu kendisi de bilmiyordu ama kavuşma sevincini çok derinden hissediyordu. 'Garip' dedi kendi kendine ve gülmeye başladı. Xezal gözlerini şaşkınlıkla açarak;

“Ne oldu Bahar? Niye gülüyorsun?” Bahar, Xezal’ın şaşkınlığına daha bir gülmeye başladı. Sonunda;

“Yok bir şey, aklıma bir şey geldi. Daha doğrusu aklıma Memed’in hali geldi. Sen bu şaşkınlığınla aynen onlara benzedin....” dedi. Xezal öfkeyle;

“Ne diye beni ona benzetiyorsun. Adam gibi birine benzetsene ya. Bir de bırak artık şu kendi kendine gülmeyi. Ödümü koparıyorsun her defasında. Deli mi oldu ne, diye düşünmekten alamıyorum kendimi.”

“Belki de delirdim olamaz mı?”

“Vallah, bence böyle diye diye bizi delirtecen...”

“Yaparsam kendime yaparım, merak etmeyin. Size bir zararım dokunmaz.”

“Ehh bilemem artık, orasını Allah daha iyi bilir ya neyse! Sen akşamüstü babayı gördün mü?”

“Yooo, bir şey mi oldu Ona?”

“Keşke olsa ya. Bir şey olmamışta, dereye su almaya giderken Onu gördüm, çok sinirliydi, kaşlarını iyice çatmıştı. Biliyorsun böylesi anlarda suratı iyice bir eğrilir.”

Bu sözlerin sonunda babasının taklidini yapıp yüzünü gözünü yumup eğriltmeye çalıştı. Sonra, dayanamayarak Bahar’la birlikte gülmeye başladı.

“Tamam, tamam yeter! Bırak şu oyunculuğu da devam et. Sonra ne oldu?”

Xezal, bir an sustu, tekrar devam etti:

“İşte onun o halini görünce ona görünmeden gideyim dedim. Neme lazım? Siniri Başımda patlar-matlar diye. Tam süzülüp gidecekken, birden 'Xezal' diye bağırmasa mı? Eh ödüm ağzımdan çıkacak sandım. Yavaşça 'Ne var baba' deyip, yanına gittim. İçimden bir sürü dua okuyorum. Korktuğumdan değil, herkesin içinde beni azarlamasın diye. Etrafta bir sürü genç var. Bana bakıp bakıp 'nereye gidiyorsun' dedi. 'suya' dedim. 'Faté ne yapıyor, o ne diye gitmiyor. ' dedi. Ben de 'ama suya hep biz gideriz' dedim. 'Beni duymadın mı?' diye bir kükredi ki sorma gitsin. ' çabuk geri dön, başımıza çıktığınız yetmiyormuş gibi.' deyip ardından bir sürü küfür yağdırdı. Utancımdan, öfkemden kıpkırmızı oldum. ' yine delilendin' diyecektim kendimi zor tuttum. Tutmasaydım, herhalde orada kim var, kim yok diye düşünmeden iyice bir döverdi. İçime atıp gerisin geriye döndüm.”

“Acaba Memed’in başına gelenleri mi duydu?”

“Bilemem ki, belki o hınzır gidip anlatmıştır”.

“Sanmıyorum kendisi mesele olduğu için, gururuna dokunur, anlatmaz.”

“O birisine anlatmıştır. O anlattığı da hemen gidip duyurmuştur. Sonuçta fark etmez ki!...”

“Haklısın galiba, keşke ona hiç görünmesek.”

“Gidecek bir yerimiz mi var sanki?”

“Amcamlara gitsek bir şey demez herhalde. Şevket Amcayı sever ve orada kaldığımızı duysa sesini çıkarmaz.”

“Hiçte öyle değil. O öfkesini görseydin, böyle konuşmazdın. Değil Şevket Amca, Allah’ta inse aşağıya, yine de elinden çıkaramaz bizi. En iyisi sessizce beklemek. Belki de şimdiye kadar geçmiştir öfkesi.”

“Dediğin gibi, belki de geçmiştir öfkesi...”

Tam bu esnada Ömer, yanlarından geçti. Bahar gülerek;

“Ömer, bir şeyini mi kaybettin buralarda. Ne dolanıp durursun?...” Ömer’de gülerek karşılık verdi.

“He ya, bir şey kaybettim de onu aramaya çıkmıştım Hala Kızı.”

“Neymiş kaybettiğin?”

“Bak, onu söyleyemem işte, bir sır.”

“Allah Allah ne sırrıymış bu böyle. Hiç hala kızlarından saklanır mı?...” Bu sözler üzerine Ömer, gözlerinin ucuyla Xezal’a bakarak ve gülerek:

“Özellikle hala kızlarından saklanır. Bu sırrı yüreğimde öyle bir gizledim ki kimse çekip almasın....” Xezal dayanamayarak atıldı;

“Bizi meraktan öldürmeye niyetin var herhalde. Söylemeyeceksen buralarda da dolanıp durma.”

Ömer bu sözlerden bozulduysa da belli etmemeye çalışarak:

“Kusura bakmayın, rahatsız ettim. Sadece geçiyordum buradan” deyip uzaklaştı hızlı adımlarla. Bahar biraz da hayıflanarak:

“Ne diye öyle çıkıştın kız. Ne suçu, ne kusuru oldu?”

“Yok bir şeyini kaybetmiş, aramaya gelmiş, sırmışta. Ne biçim sözler onlar. Buna kızdım işte.”

“Ne aradığını bilmiyormuşsun gibi konuşuyorsun. Seni de tanımayan çok saf biri sanır.”

“Biliyor ya da bilmiyorum. Her neyse sonuçta onun davranışına kızdım. Ve galiba kırdım da.”

“Evet kırdın onu...”

Xezal pişman olduğunu belli etmemek için gözlerini diğer tarafa çevirdi. Bu haliyle yüzünden bir şey anlaşılmaması istiyordu. Sesi de hafiften titremeye başlamıştı. Bunun için tümünden susmayı yeğledi. Bahar’da Xezal’ın üzüldüğünü anlayıp, üstüne daha çok varmak istemediğinden, O’da sustu. Bu suskunluk içerisinde ikisi de apayrı şeyler düşünüp, düşüncelerin akışına bıraktılar kendilerini. Eğer bir ses duymamış olsalardı belki gün atana dek öylece kalırlardı. Birden İsmail ağanın ince-uzun gölgesi üzerlerine düşmüştü. Hemen arkasından gelen iki büyük oğlu Aziz ve Lokman’da ne olup bittiğini anlamak için yaklaşmışlardı. İsmail ağa, bir Bahar’ı bir Xezal’ı süzerek sesini yükseltmeden kupkuru bir şekilde;

“Ne yapıyorsunuz burada...” diye sordu.

Xezal içinden tekrar dualara başladı. Ama heyecandan, ama korkudan tüm duaları birbirine karıştırdığını fark edince vazgeçti. Bahar, her zaman olduğu gibi, İsmail ağanın karşısında sakindi, umursamazdı. İsmail ağa en çok onun bu halinden çekinirdi. Bu haliyle sanki, “eskiden beni çok sevmiştin, akıllı kızım demiştin,” der gibiydi. Sanki geçmişe ettiğini yüzüne vuruyordu. O yüzden en çok bu halinden çekinirdi İsmail Ağa. Bahar biraz da tepeden:

“Hiçbir şey yapmıyoruz İsmail Ağa!! Yoksa bacımızla birlikte oturmak da mı yasak?”

Bahar’ın bu cevabı Xezal’ın yüreğine daha bir korku verdi. “ Bu deli kız her şeyi göze almış.” dedi kendi kendine. Olay büyümesin diye Aziz araya girdi.

“Baban karşısında nasıl böyle konuşursun kız. Çabuk ikinizde içeri girin. Dua et ki nişanlısın. Yoksa....”

“Yoksa ne yapardın Aziz ağa. Sen de İsmail Ağa gibi dayakla mı yola getirmeye çalışırdın. Düşün ki nişanlı değilim...”

Bu sözler Aziz’i öfkeliendirmeye yetmişti. Tam üzerine yürüyeceği zaman Lokman durdurdu onu. Göz işaretiyle karışmamasını söyledi. İsmail Ağa ise öfkesinden tir tir titriyor ancak hiçbir davranışta bulunmuyordu. Hırsla çadırdan içeri girerek, Faté’nin boğazına sarıldı. Bir yandan dövüyor, bir yandan “bu kızı hep sen böyle yaptın” diyordu. Bahar ve Xezal içeriye girdiklerinde Faté’nin yüzü-gözü kan içerisinde kalmıştı bile. Bahar dayanamayıp araya girdi:

“Onun hiçbir suçu yok. Ortada bir suçlu varsa o da benim. Beni dövün...”

Bahar’ın bu haykırışı, ağlamaklı sesi, İsmail Ağa’yı kendine getirdi. Halen tüm vücudu zangır zangır titriyordu. Birden dışarıya yöneldi, çıkıp gitti. Gidişi de, içeri girişi gibi beklenmedik olmuştu. Ortalığa çöken sessizlik biraz önceki sahneden daha ağır gelmişti herkese. Bundan sonra ne olacağını bilememenin, çaresizliği idi bu sessizlik. Bahar öylece Faté’nin üzerine atmıştı kendisini ve öyle kalmıştı. Aziz İle Lokman çadırın girişindeydiler. Xezal yine gözlerini iri iri açmış şaşkınlıkla donup kalmış gibiydi. Nuré Ana daha fazla kaldıramadı bu ağırlığı. Evin büyüğü olma hakkını kullanarak ayağa kalktı;

“Hadi çocuklar... dedi yavaşça. Hadi vakit epey geç oldu, yatın artık. Yarın daha yolumuz var.”

Bu sesle herkesin yüreğine su serpti. Sanki hiç bir şey yaşanmamış gibi, eski günlerdeki gibi yatmaya koyuldular. Bir anlık bir aldanmaya herkes kendini kaptırmak istiyordu. Ailenin diğer beş erkek oğlu da geldi, hazırlanan yataklara girdiler usulca. Bir İsmail Ağa gelmemişti. O anın büyüğü bozulmasın diye kimse de sormayı, öğrenmeyi istemiyordu. Belki de unutulsun istiyorlardı, İsmail Ağa o an hiç yaşamamış olsun istiyorlardı. Sadece o anlık. Yarına da Allah büyük. Gerçekten o vakit geldiğinde Allah büyüklüğünü gösterecek miydi?

Sabah daha gün ışımadan yola koyuldular. Daha bir acelelik vardı hareketlerde. Aşiretin tümü, bütün güçleriyle bir an önce varmak için yürüyordu. Bahar yine Faté’nin yanındaydı. Yüzlerinde gecenin yorgunluğu seçiliyor, uyuyamadıkları anlaşılıyordu. Faté’nin yorgun gözlerinde beliren inatçı parıltı Bahar’ın son sınıra varan gücünü tazeledi birden.

“Her şey değişecek değil mi Faté ana...” diye sorarken tutunacak bir dal aradığı belliydi.

“Değişecek güzel kızım. Hiç merak etme. İyi de olsa, kötü de olsa değişecek her şey. Böyle sürüp gitmeyecek....”

Bu sözlerden sonra Bahar hiçbir şey sormadı. Kara gözlerini tekrar daldırdı uzaklara, “ İyi de olsa, kötü de olsa değişecek her şey” diye tekrarlayıp durdu içinden.... Zozanlara yaklaştıkça yolcuların gürültüsü de artmıştı. Konuşmalar, bağırıp çağrılar, şen gülüşler, oyunlarla, düğün yerine varan düğün alayını anımsatıyorlardı her halleriyle. Çiçek tarlaları, yeşil otlar, çalılar, küçük dereler topraktan fışkırır gibi çoğalmıştı gözün gördüğü her yerde. Üzerinde ilerledikleri toprak yol bile yer yer dikenlerden, çalılardan, sarı-küçük çiçeklerden nasibini almıştı.

Akşamüzeri nihayet varmışlardı zozanlara. Tümnden karanlık basmadan aceleyle çadır kurdular. Yarın tan atanda daha bir yerleşeceklerinden şimdilik aç açıkta kalmamak için öylesine kurdular. Tam orta yerde de büyük bir ateş yaktilar. İşte sonunda gelmişlerdi. Kış aylarında uzayıp giden gecelerde özlem duydukları, mutluluklarını erteledikleri o güne varmışlardı. Bundan sonra hiçbir şey gölge düşüremezdi sevinçlerine, hiçbir şey örseleyemezdi gülüşlerini...

Gün ışınları, yorgun ama mutlu insanların yüzlerini yalar yalamaz, zozanlar ayların sessizliğinden hüznünden silkinip uyandı. Büyük bir iştahla ve sabırsızlıkla yenen kahvaltıdan sonra, aileler kendi aralarında iş bölümüne gittiler. Çobanlar şafakla sürülerini alıp gitmişlerdi bile. Çocuklar, hemen ötede akan kaynak sularından su getirmeye, genç kız ve kadınlar çadırlar için gerekli olan eşyaları ayırtırmaya, erkeklerde çadırları sağlamlaştıracak taş ve ağaç dallarını bir araya getirmeye koyuldular. Herkeste can-hıraş bir telaş görölüyordu. Önce kara kıl çadırlar sütunlar üzerinde yükseltildi. Zemini temizlendikten sonra kilimlerde düzeltildi. Kap-kacaklar, yorgan,yastıklar vb. eşyalar bir köşeye özenle bırakıldı. Bu işler bitince sıra beyaz çadırı yapmaya geçildi. Beyaz çadırda, hemen kıl çadırın yanında yapıldı. İçi minderlerle, yastıklarla, süs eşyalarıyla dolduruldu. İşlemeli hançerler, tüfeklerde asılarak Beyaz çadırın hazırlığı da tamamlanmıştı. Artık her ailenin çadırlarını çevreleyecek taş duvar örmeye geçilebilirdi. Kıl çadır sadece tavanı örttüğü için etrafını örmek gerekiyordu. Tüm bu işler el alışkanlığıyla, yüzyıllardır olagelen bir usulle yapılıyordu. Çadırların yönü Ağrı dağına çevrilmişti. Bu yöre de tüm evler, içinde oturan, yaşanılan tüm barınaklar, ister ağaçtan, ister taştan, ister betondan, ister çadırdan olsun tümünün yönü Ağrı dağına çevrilirdi. Bu Ararat'ın yüceliğine, kutsallığına bir saygı gereği idi. Atadan kalma, dokunulmaz bir töreydi. “ Ararat'a yüzünü çevirsen, o da sana yüzünü döner, sırt çevirmez” inanışıydı. Tüm yalvarışlar, tüm dilekler, ağıtlar-dualar bu yüzden hep Ararat'a dönük yapılırdı.... İşler tamamlanıncaya dek vakit epey ilerlemişti. Ama herkesin yüzünde hoşnut bir gülümseyişte vardı. Bahar'da yüzündeki gülümseyişle gözlerini Ararat'ın doruklarına çevirmişti. Yıllarca o doruklara bakıp az hayal kurmamıştı. Hayallerinde görüp bilmediği o doruklarda atıyla birlikte delice koşturmayı, bulutlara karışmayı ve bulutlardan her yeri görmeyi kuruyordu. Bulutlar Ararat'ın doruğunu hiç yalnız bırakmamıştı ne de olsa. Birden Xezal'ın sesini duydu. Dönüp baktığında Xezal'ın çadırda bir şeyler söylediğini duydu. Nuré Ana, çadırın dışında bir şeylerle uğraşıyor, Xezal'ın sesi ise çınlıyordu etrafta:

“Be anaa! O kadar bu çadırı düzeltiriz de bir işe yaramaz. Ne diye kendimizi bu kadar yorarız anlamam. Zaten kara çadır yetiyor bize....”

Nuré Ana, başını uğraştığı işten kaldırıp, sesin geldiği yöne baktı. Sesine biraz öfke katarak:

“Yine ne söylenip duruyorsun kız. Her sene sana tekrarlamaktan ağzım kurudu. Töreye ters olur, beyaz çadırı kurmamak. Hem misafirler için, hem de yağmur ve soğuklar için gerekli. Hadi bir misafir geldi, ne edecen? Onu da bırak, yağmur yağdığında nereye gideceksin? Söyle...!”

“Yağmur yağarsa elbette bir çaresini buluruz. Misafirler içinse bizim kıl çadırımızın neyi eksik?”

“Sen de bir şeyi beğenmez oldun. Yaz olsa niye yaz oldu, kış olsa niye soğuk bastı dersin. Sen kime çekmişsin böyle?....”

Anasının bu sözleri üzerine çadırın kapısından kafasını çıkaran Xezal:

“Sanaaa....” deyip gülmeye başladı.

Nuré Ana da Xezal'ın bu haline gülmemek için kendini zor tutup, yapmacık bir öfkeyle:

“Hay Allah belanı versin. Kime çekmişsen onunda belasını versin...” deyince Xezal çadırdan çıkarak anasına sarılıp öpmeye koyuldu.

“Yavaş ol ana, kendine de beddua ediyorsun. Yazıktır sana.”

Tüm bu görüntüler Bahar’ın çok hoşuna gitmişti. Gönül rahatlığıyla onları, birbirlerine takılmalarını, kızgınlıklarını seyreliyordu. Faté Ana, ellerinde su bidonuyla yanlarına yaklaştı, bir süre baktı, sonra su bidonlarını yere bırakarak yorgun-argın belini tuttu.

“Keyfinize diyecek yok doğrusu, yemeği hazırladınız mı bari? Şimdi İsmail Ağa çıkar bir yerlerden. Dua edelim de bahane arar durumda olmasın...”

Nuré ana, yerinden kalkarak su bidonlarına yöneldi. Bidonları eline aldığı anda;

“Yemek hazır, sen merak etme. Bir şeye mi canın sıkılmış senin, sıkıntılı bir halin var?”

“Doğru diyorsun, orası öyle. Ne bileyim ben, dedim belki suya giderken bir şey olmuş.”

“Yok bir şey olmadı. Sen kendine dert etme....”

Her iki kadın konuşa konuşa çadıra girdiler. Bahar ve Xezal’da sessizce gidenlerin ardından baktılar. Sonra Xezal, yavaşça Bahar’ın yanına gelerek;

“Sence bir şey mi oldu?...” dedi kafasıyla gidenleri işaret ederek. Buna karşı Bahar omuz silkeledi.

“Nereden bileyim ben. Faté ananın söylediklerini bende tekrarlayayım, sen kendine dert etme.”

“Bilmeyen de seni dertsiz tasasız sanacak..”

“Varsın öyle olsun. Hem dur sana bir şey söyleyeyim. Yarın seninle Balıklıgöle gidelim de şöyle bir etrafı gezip görelim.”

“Güzel bir fikir de, İsmail ağa izin vermez ama.”

“Ondan izin alacağımızı kim söyledi?”

“Ne diyorsun, bir görürse bizi, ordan buraya kadar ardımıza verir valla.”

“Görürse orası öyle.... Ya görmezse?”

O zaman keyfimize diyecek yok tabi. Tamam sen istiyorsan gidelim. Seninle öbür dünyaya bile gelirim be Bahar!...”

“İsmail Ağa da peşimizden gelir vallahi.”

Bu sözlerle de ikisi de gülmeye başladı. Artık karanlık çöküyordu. Çoban ateşleri biraz ileride yüksekçe bir yerde yakılmaya başlamıştı. Havada kır çiçeklerinin keskin kokusu vardı. Bahar bu havayı ciğerlerine dek soludu.

“Haydi içeri girelim. İsmail Ağayı burada karşılamak istemiyorum yine....”

İçeriye girdiler. Sofrayı hazırlama da yardım ettiler. Kapıda İsmail Ağa görününce de bir köşeye çekildiler. İsmail Ağa, yemeğini yedikten sonra gümüşten tabakasını çıkarıp ağır ağır sigarasını sardı. Bu arada Aziz, Lokman ve diğer kardeşler sessizce sofraya kuruldular. Kimseden çıt çıkmıyordu. Sadece, dışardan böcek sesleri, kurbağa sesleri geliyordu içeriye kadar. İsmail ağa sigarasını sessizce içerken alttan alta da içerdekileri de süzüyordu. Ocakta yavaş yavaş yanan ateşin ve gaz lambasının ışığında yansıyan gözlerindeki kararlılık Bahar’ın ürpermesine yol açtı. Bu sessizliğin gürültüsünü ta iliklerine dek hissetti. Boğulacak gibi oldu. Bir an durulmuş, balçıkla kararmış bir su da ağır ağır aşağıya derinliklere çekildiğini sandı.

Ne oluyordu ona öyle? Bu ne korkuydu? Bu ne sıkıntıydı? Kalkıp dışarı çıkmaya davrandı. Gecenin tertemiz serinliği belki kendisine getirirdi onu. Gece kimi zaman boğar, öldürür, kimi zaman da hiç umulmadığı bir anda ferahlatır, huzura erdirir. Fakat tam kalkacağı sırada Faté ana kolundan tutup tekrar oturttu yerine. Engellenmesi öfkelenbildirdi Bahar'ı. Faté Anaya öfkeyle baktı. Yalnız onun anlamlı anlamlı başını salladığını görünce vazgeçti. “ bir bildiği vardır” dedi kendi kendine. İsmail ağa, bir kez daha oturan herkese bakış fırlattıktan sonra Nuré anaya dönerek dışarı çıkmasını söyledi. O önde, İsmail Ağa arkada dışarı yöneldiler. Herkes Faté anaya döndü aynı anda.

“Ne bakıyorsunuz çocuklar, demek ki konuşulacaklar önemli ki büyük hanımla konuşuluyor...” dedi, biraz da sitemli bir sesle.

Yatakları hazırlamaya başladı. Esen rüzgar konuşmaları kesik kesik içeriye taşısa da bir şey anlaşılmıyor, sadece huzursuzluğu derinleştiriyordu farkında olmadan. Xezal, başta konuşmaları anlamaya çalışsa da, daha doğrusu kulak kesilse de anlamayacağını anlayıp, boş verdi. Elini şöyle bir sallayıp yatağa girdi.

Uykusuz gecelerden biri daha devrilirken, Bahar ve Xezal erkenden kalkıp hazırlanmaya başladılar. Dün karar vermişlerdi, ne olursa olsun gideceklerdi. Faté anaya tembihlemişlerdi. Soran olursa “Şevket amcaya gittiler” diyecekti. Herhalde kalkıp orada da aramazlardı ya!... yükseslere doğru yürüdükçe zozanların capcanlı, parlak soluğunu daha bir duyuyorlardı yüreklerinde. Baskı adresinden kurtulmuşlardı sanki. Sonsuza değin sürecekti bu efsunlaşmış vakit. Ne töre vardı , ne ağa, ne de çaresizliğin boynu büküklüğü. Alabildiğine açık, alabildiğine aydınlık ve hafifti her şey... Bunun bir anlık yanılsama olduğunu, hiçbir şeyin değişmediğini biliyordu Bahar, yine de o anın sevincine, akışına bırakmıştı kendisini. Bu yüzden Xezal'la birlikte önce yüksekçe bir kayanın dibine oturdular bir süre. Yarı-göçebe yaşamlarının bir yüzü olan kara-ak çadırları seyrettiler hiçbir şey düşünmeden. Sonra gözleri aşağılarda bir yerlerde küçücük görünen birkaç kulübeye hemen az ötede uzayıp giden tarlalara takıldı. Çok uzaklardan gelmiş, yabancı olduğu halde sevgi dolu bakışları, saygılı yaklaşımlarıyla herkesin yakını saydığı Salih amca dedikleri eski bir eşkiyaya aitti o kulübe ve tarlalar. 3 oğlu gelinleri ve torunları vardı. Kimse onun hakkında hiçbir şey bilmezdi. Sadece eskiden eşkiya olduğu ve her şeye başkaldırdığı bilinirdi. Yiğit Salıho olarak anıldığı o zamanlarda çok kan döktüğü, defalarca yaralanıp, ölümden döndüğü ve bir gece ansızın evinin eşiğinden içeri girdiği ve bir daha dönmediği bilinirdi. Geçmiş günlerini sorduklarında sadece “kan üzerine yemin ettim, bir daha kan görmek istemiyorum” dediği anlatılırdı. Xezal, Bahar'ında aynı şeyler düşündüğünü anlayarak sessizliği bozdu.

“Bahar, sen hiç Salih amcayı gördün mü?”

“Yoksa sende mi onu düşünüyordun?”

“He ya, kulübeleri görünce aklıma geldi. Kaç yıl önce şu aşağılarda rastlamıştım ona. Kim olduğunu bilmiyordum ve dış görünüşü oldukça ürkütücüydü.”

“Ama bakışları çok sevimli değil mi? Sevgiyle bakıyor insana.”

“İşte ben de onu söyleyecektim. Tam ondan kaçacakken kolumu tuttu. O görünüşüne rağmen öyle tatlı konuşuyordu ki, durup seyretmekten kendimi alamadım.”

“Doğru, çok iyi bir insan, ben de onu bir kere görmüştüm. Bana 'Bahar'ım' demişti, 'genç olsaydım, seni kesin kendimle birlikte dağlarda, gezdirirdim...' O zaman çok gülmüştüm, sonradan ona ilişkin kahramanlık öyküleri duydum.”

“Çok anlatılıyor ya, yine de ben niye, çekip geldiğini kendini eve ve tarlaya hapsettiğini anlayamadım.”

“Ben de bilmiyorum, ben olsaydım o dağlardan aşağı gelmezdim.”

“Sen niye kan görmek istemediğini biliyor musun?”

“Yok, bir ara ben de merak etmişim, ama öğrenemedim.”

“Gel, istersen gidip ona soralım. Ne güzel olur değil mi? Onun ağzından dinleriz meseleyi.”

“Aşağılara gidelim mi diyorsun?”

“He ya, ne olacak ki, kimse bizi görmez merak etme.”

“Nasıl olacak, tek yol bizim çadırların önünden geçen değil mi?”

“Yok be Bahar, ben biliyorum yolu. Çocukken daha başka bir yol bulmuştuk. Küçük bir patika yoludur. Balıklıgölün arkasından geçer.”

“Madem başka bir yol biliyorsun, hadi kalk gidelim.”

Her ikisi de aynı anda, aynı heyecanla kalktılar. Dizlerine dek yükselmiş olan otlar arasından geçerken, çiğ damlalarıyla ıslanan ayaklarını hissedip gülümsediler, elbiselerine takılan dikenlerden, dikkat etmeyipte kaygan yerlerden düşerken bile sevinç duydular. Her şey yaşamının hazzını büyütüyor, derinliğine genişletiyordu. Kavak ağaçlarının gittikçe sıklaştığını gördüklerinde Balıklıgöle yaklaştıklarını anladılar. Bahar, Xezal’ı durdurarak, toprağı derinliğine yarmış ve derin bir vadide yayılmış olan Balıklıgölü gösterdi. Bir kenarı her türlü otlarla kaplanmıştı. Biraz daha aşağıya eğimli ve gölün içine doğru giden yerde çamurlaşmış toprak belirginleşiyordu. Patika yolun göle teğet geçipte aşağılara giden yanda ise ağaçlar koruluklar oluşturmuştu. Öyle ki oldukça düzenli, yan yana dizilmişlerdi karşılıklı olarak. Bahar bir süre göle baktı sessizce. Dağlardan gelen sularla besleniyordu. Bu yüzden sürekli rengi değişiyordu. Kimi zaman masmavi olurken, kimi zaman bulanıklaşıyordu. Yaz aylarında ise durgunluğun verdiği sıkıntıdan olsa gerek yeşile dönüyor, etrafındaki ağaçlardan gelen, savrulan yapraklar, gölün üzerinde bir tabaka oluşturuyordu. Kurbağa sesleriye hiç eksilmiyordu yanı başından. Bahar, içinden gölle selamlaştı “Merhaba” dedi. “Merhaba Balıklıgöl, beni hatırladın mı?...Xezal’ın hadi Bahar yetişemeyeceğiz, çabuk ol” demesiyle kendine geldi. Hemen Xezal’ın peşi sıra hızlandırdı adımlarını. Aşağıya doğru yürüdükçe bir heyecana battı Bahar. Kendisi de anlamayı meseleyi. Öylece hiçbir şey sormadan, sık ağaçlıklar arasından gidiyordu. En son bir açıklık yere vardılar. Ordan da kulübelere yetiştiler. Bahar, başını kaldırdığında güneşin hayli yükseldiğini görünce öğleden sonra olduğunu fark etti. En öndeki kulübeye yaklaşmışlardı. Xezal, bir iki kez şöyle etrafına bakındı. Bahar’a dönerek;

“Hiç kimse görünmüyor değil mi?”

“İstersen biraz daha eve yaklaşalım. Belki birilerini görürüz.”

“Yanılmıyorsam bu ev eşkıyanın olacak.”

Doğru, diğer iki ev oğullarınındı.... Tam böyle konuşurlarken kapıda uzun beyaz sakallarıyla yaşlı adam görüldü. Yaşına rağmen belini dik doğrultuyor, meydan okuyan bir duruşla etrafını seyrediyordu. Hiçbir şey görmüyor gibiydi. Bakışları haşindi. Xezal ürktüğünü belli etmeden fısıltıyla “Bizi fark etti mi?” diye sorunca Bahar, cevap yerine yaşlı eşkıyaya yaklaştı.

“Merhaba Salih amca!...”

Yaşlı eşkıya gözlerini kısarak Bahar’ı uzunca bir süzdü. Sonra hatırlamış olacak ki gülerek;

“Vayy! Güzel kızım sensin ha! Kusuruma bakma, başta tanıyamadım. Yaşlılık iste, eee, ne işin var burada yapayalnız, hayırdır.”

“Tek gelmedim buraya bak kızkardeşim Xezal’da burada.”

“Xezal mı burada” Xezal’da cesaretle yanlarına yaklaştı:

“Merhaba amca!”

“Merhaba, merhaba demek iki güzel kız birlikte gelmişler.”

“He ya, buralara kadar geldik.”

“Dur bakayım sen, şu korkudan kaçmaya çalışan küçük kız değil miydin?”

“Nasıl hatırladın ama, evet ben oyum.”

“Sen de bayağı büyümüşsün. Ee hele anlatın. Bir derdiniz mi var, nedir böyle sizi kimsenin uğramadığı, Tanrının bile aldırış etmediği yerlere getiren. Hani biz, ayağımızla gidip görmesek, insan yüzünü unutacağız kendimizden başka...”

Yaşlı adamın sesi başta konuşurken kesik kesik ve boğuktu. Ancak açıldıkça daha tok ve net konuşur olmuştu. Bahar etrafına bakarak;

“Bizi buyur etmeyecek misin amca?”

“Kusura bakmayın, unutmuşum demek o kadar kalacaksınız ha!”

“Bir görelim, bir konuşalım dedik. “

“Başım, gözüm üstüne....” Xezal gülerek;

“Başınız gözünüz sağolsun!...”

Bu arada Salih amcanın ısrarlarına rağmen, içeriye girmeyip hemen orada kümelenmiş olan taşların üzerine oturdular. Eski eşkıya gençlik günlerinin bıraktığı alışkanlıkla çevik hareketlerle sigarasını sarıp yudumlamaya başladı. İlk, Bahar söze girdi. Parmağıyla geldikleri yeri işaret ederek :

“Oralara çıkmıştık. Biraz çevreyi görelim içimiz açılsın dedik. Bir kayalığın üzerine oturup etrafı seyrederken birden siz aklımıza geldiniz. Bir görelim dedik.”

“İyi etmişsiniz, iyi etmişsiniz. Yalnız yoldan niye gelmediniz, bir şeyden mi çekindiniz....”

Xezal, hemen araya girerek:

“Doğru ya, o yoldan gelmedik. Şu patikadan indik. Nereden bildin bizim oradan gelmediğimizi?”

“O yoldan gelmiş olsaydınız ilk uğrayacağınız ev burası olmazdı da. Peki, çekindiğiniz nedir?”

Bu soruyu bir Bahar’a bir Xezal’a dönerek sormuştu. Xezal’da onun gibi yaparak, bir Bahar’a, bir eşkıyaya baktı.

“Babam, yani İsmail ağa.”

“Niye, izinsiz mi evden çıktınız?” Bu soruyu direk Bahar’a sormuştu. Bu yüzden Bahar isteksizce cevap verdi;

“Biraz öyle oldu. Son yıllarda bazı sorunlar çıktı da. Babam kendi isteğini kabul ettiremeyince bu seferde böyle yapmaya başladı. Yani hiçbir şey yapmamıza izin vermez oldu....” Xezal büyük bir ciddiyetle araya girdi

“De ki yaşamamıza bile izin vermez oldu Bahar.”

“Sonuçta aynı kapıya çıkıyor. Velhasıl, bizde biraz soluklanalım diyerek evden gizlice çıktık.”

“Peki sorun ne?...” diye biraz öfkeyle sordu yaşlı adam.

Bahar kafasını önüne eğdi, cevaplasam mı, cevaplamasam mı diye bir ikirciklik içinde kaldı. Kızarıp bozarak iç geçirdi en son. Bahar'ın bu hali çok dokundu eşkiyaya. Aynı soruyu bu kez Xezal'a dönerek sordu. Israrlı bakışlar altında Xezal konuşmak zorunda hissetti kendisini:

“Sorun şu amca. Bildiğin bir gelenek işte. Kahrolası gelenekler yüzünden çekmediğimiz kalmadı şunca yıl. Bahar yeni doğduğunda amcası oğluyla söz kesmişler. Allah'ın belası Memed'te aynı gün doğmuş, beşik kertmesi yapmışlar kendi aralarında. Birde söz vermişler, kim sözünden cayarsa o çocuğunu öldürecek diye. Bahar büyüdükten sonra kabul etmedi. Beni öldürseniz de ona varmam deyince işler karıştı. Karşı taraf onur meselesi yaptı. Silah kaldırdılar, birbirlerini vurdular bunun için. Yine de Bahar kabul etmedi. İsmail ağa hala peşini bırakmadı. Bu sene bu iş hal olacak diyor, başka bir şey demiyor. Kusurumu bağışla amca, sen büyüğümüzün, bunları senin yanında konuşmam doğru değildi, ama sen ısrar ettin.”

“Kusurunu bağışladım kızım, elbette ben ısrar ettim. Demek öyle. Peki nasıl halledeceğini söylüyor mu İsmail ağa?”

“Yok, henüz kimse bir şey bilmiyor.”

“Bahar, kızım istersen ben konuşayım ağayla, ha ne dersin? Belki araya girersek...”

Sözünü bitirmeden Bahar'ın sesi duyuldu. Sesi, öfkesini ve çaresizliğini yansıtıyordu.

“Sözünü kestim ama, yok amca sen araya girme, istemem. Ne olacaksa olsun. Zaten ağanın söz dinlediği yok. Benim için saygını zedeleme. Dedim ya zaten kimseyi dinlemiyor. Allah'ta yukardan ise sözümünden dönmem diyor...”

Salih amca derin düşüncelere dalmıştı. Başını önüne eğmişti. Yüreği sıkışmış, gelmiş-geçmiş tüm törelere lanet edip duruyordu içinden. Birden dudaklarından “ah bu töreler, töreler” çıktı. Xezal sıkılmıştı, ne yapacağını bilmiyordu. Bahar'da dalıp gitmeye hazırdu zaten. Sırf bu ağırlığı dağıtmak, konuyu değiştirmek için söze başladı;

“Yahu Bahar, ne diye kederlendin birden. Buraya niçin geldiğimizi unuttun mu?”

Bahar önce soran bakışlarla baktı ve birden yüzünde bir gülümseme belirdi.

“Doğru ya, biz buraya senden bir hikaye dinlemek için geldik.”

Yaşlı adam, kederden sıyrılmak gerektiğini fark etti. Daha çok üzecekti yoksa. Sevgiyle sordu;

“Ne hikayesiymiş o?”

“Niye eşkiyalığı bıraktığını öğrenmeye geldik. Çok merak ettik. Nasıl yüreğin el verinde o dağları bırakıp gelirsin. Bunu öğrenmek istedik senden.”

“Niye mi o dağları bıraktım?”

“Yaranı deşmedik ya amca? İstersen anlatmayabilirsin.”

“Yo, yoo niye yaramı deşesiniz ki, oysa bu sözleri hüznle söylemişti. Sözlerine devam etti ama gözlerini çok uzaklara daldırarak;

“Anlatayım, siz gelirken Balıkgölün yanından geçtiniz değil mi?... Xezal, şaşkınlıkla “bildi” gibilerinden Bahar'a döndü. Bu yolu kimsenin bilmediğini sanıyordu, çocukça bir saflıkla.

“Doğru, ordan geçtik...” dedi Bahar.

“Peki siz hiç onunla konuştunuz mu? Yani Balıklıgöl'le hiç konuştunuz mu demek istiyorum...” Bahar ne söyleneceğini merakla bekleyerek;

“Çocukken çok konuşuyordum. Her gittiğimde sanki yüreğimde bir ses Balıklıgöl’le konuşmam gerektiğini söylüyordu. Bende sohbet ediyordum. Sonra bıraktım konuşmayı. Ama işin ilginç tarafı ne biliyor musun amca, bugün gelirken de aynen çocukluğumdaki gibi seslendim ona. Ve şimdi sen bana aynı şeyi soruyorsun. Nasıl bildin?...”

Salih amca yalın bir gülüşle;

“Ben bilirim, bir aralar boşuna o kadar ünüm yayılmamıştı değil mi? Bende eskiden çok konuşmuştum o gölle. Onun bir efsanesi de var. Neyse fazla uzatmayayım da, yıllardır hiç uğramadım o göle. Gidemedim daha doğrusu ama halende konuşurum. Her sıkıldığımda, dara düştüğümde, dağların özlemi yüreğimi yaktığında konuşurum da konuşurum ve birden içim açılır, ferahlarım. Şimdi size asıl hikayeyi anlatayım.....”

Xezal ve Bahar büyük bir hoşnutlukla dinlemeye hazırlanırken birden çadırların oradan bir iki el silah sesi geldi. Her ikisi de oturdukları yerden irikildiler. ' Ne oldu acaba' diye birbirlerine baktılar. Salih amca ise oldukça sakindi. Xezal kendini tutmak istedi fakat daha fazla dayanamayarak;

“Bahar gidelim en iyisi, vakitte epey geç oldu. Bir şeyler olmuşsa kesin yokluğumuzun da farkına varırlar. Ha ne dersin, gidelim değil mi?”

“Evet, ama daha hikayeyi dinlemedik.”

“Bir başka sefere geliriz, Allah’ın günleri bitmedi ya?”

“Bitmedi de, belki fırsat bulamayız. Gerçi geçte oldu...” Böyle kendi aralarında tartışırken Salih amca araya girdi:

“Doğru diyor Xezal, yokluğunu fark etmesinler. Sonra ben kendimi yer bitiririm. Başka bir gün sizlere anlatırım, merak etmeyin....” Bu sözler üzerine Bahar:

“Madem öyleyse kalkalım...” deyip hatırı istedi.

Xezal önde, Bahar arkada geldikleri gibi sessizce gittiler. Tam açıklıktan çıkmak üzereydiler ki Bahar arkasını dönüp yaşlı eşkıyaya el sallayarak;

“Bizi unutmazsın değil mi amca?..” dedi.

Bu sözleri niye söylediğini kendisi de bilmiyordu. Sadece içinden gelmişti. Yol boyunca ne o ne de Xezal hiç konuşmayarak alel-acele yürüdüler. Çadırların oraya geldiklerinde durup etrafı dinlediler. Hiçbir hareketlilik görülüyor, hiçbir ses duyulmuyordu. Sakına sakına yürüyüp kendi çadırlarına vardılar. Çadırın kapısında Faté ana, onları bekliyormuş gibi dikilmişti. Onları görünce rahat bir nefes aldı. Sitemle;

“Nerede kaldınız be çocuklar? Neredeyse İsmail Ağa gelecek diye öldüm öldüm dirildim....” Xezal merakla;

“O silah sesleri neydi ana?”

“Silah sesleri mi? Ha, gençler herhalde hayvanları korkutmak için sıkılmışlar. Bir şey yok, korkmayın...” deyince ikisi de rahatladı. Faté ana Bahar’ın koluna girerek:

“Hele gel kızım sana diyeceğim var.”

“Ne oldu ana, hayırdır?”

“Pek hayır değil ya , yine de söyleyeyim. Bugün Memed’le konuştum”

“Yaa!”

“Dedim ona, vazgeç bu sevdadan. İkinizi de yazık. Bak, Bahar istemiyor. Ömrünün sebebi olma, dedim.”

“Peki o ne dedi?”

“Allahsız oğlu Allahsız. Babasından geri kalır yanı yok.”

“Demek kabul etmedi.”

“Kabul etmedi bir, birde üstüne üstlük azarladı. Kadın halinle ne karışırırsın dedi. Amcam duyarsa seni dünyaya geldiğine bin pişman eder.”

“Vay terbiyesiz.”

“Hem de nasıl. Ne biçim konuşuyorsun dedim. Anan sayılırım, dikkat et sözlerine, yanlış bir şey mi yaptım ki beni pişman etsin dedim ve çektim geldim.”

“Keşke onunla konuş demeseydim. Bir pislik yaparsa kendimi hiç affetmem.”

“Ne diye affetmiyorsun? Zaten ben çoktandır onunla konuşmayı düşünüyordum. Sırf sen söyledin diye değil. Eğer bir şey gelirse başıma da, senin için gelsin. Sen tatlı canını üzme olur mu?”

“Sen nasıl istersen ana!....” deyip sarıldı anasına.

Öyle bir sevgiyle sarılıp sıkıyordu ki onu gören de yıllardır hasretlik sanırdı. Bir süre daha oturup konuştular, dertleştiler. Karanlık çökmüştü artık, Xezal gelipte çağırmasaydı hiç fark etmeyeceklerdi. Gece oldu İsmail ağa görünmedi. Sabahın ilk ışıklarına kadar beklediler, gelmedi. Nuré Ana daha fazla sabretmeyerek Lokman’ı sordurtmaya gönderdi. Bir süre sonra duydular ki Sadık amcayla kırlara çıkmışlar. Bunun sonunun kötü olacağını anladılar. Yine de kimse bir söz etmedi, etmedi değil etmek istemedi. Herkeste artık sabır tükenmiş, dayanacak güç kalmamıştı. Bekleyeceklerdi çaresiz. Gün geçti, tekrardan karanlık çöktü. Ve İsmail ağa nihayet belirdi kapının önünde. Sanki kendisiyle birlikte yağmuru, fırtınayı getirmişti. Kapının önünde görünmesiyle yıldırımın aynı anda çakması, yüzündeki hainliği belirginleştirmiş, daha bir korkunçlaştırmıştı onu. Xezal önce tanıyamadı. Tam çılgılığı basacaktı anasına sınımsız sarıldı. Bahar, Faté ananın “Tanrım sen bizi koru” mırıldanışını duydu ve yüreği ezildi, dokundu herkesi çaresizliği.

İsmail Ağa;

“Herkes dışarı çıksın, bir Bahar kalsın burada...” diye bağırdı. Faté ana, hiçbir işe yaramayacağını bile bile kendini ağanın ayaklarına attı.

“Kurban olaydım ağa, karışma ona yazıktır, daha gençtir, bir şey bilmez aklı ermez, karışma ona ağam...”

Bahar, şimdi vuracak dedi içinden. Gerçekten de yanılmadı. Faté ananın bu çıkışı ağanın öfkesini doruğa çıkarmıştı. Ayağıyla olanca gücüyle vurdu, vurdu. Kimseden ses çıkmıyordu. Ağa birden durup bağırdı;

“Daha sıra sana da gelecek kahpe!.... Daha sıra sana da gelecek. Doğru, aklı ermez bu kızın. Sen aklını çelmişsin bir kere, ben de ne diye inat eder durur derdim. Gidersin aracılık yaparsın ha!....” bir küfür daha savurarak bir daha vurdu. Gaz lambasının ışığında, kan çanağına dönmüş gözleri daha bir korkunç görünüyordu. Bahar “ duymuş meseleyi” dedi kendi kendine. Tüm olanlara rağmen sakinliğine şaşıırıyordu. Yerinden tüm sakinliğiyle kalktı. Faté anayı yerden kucakladı. Ağzı burnu kan içindeydi ananın, mendiliyle yüzünü sildi.

“Kalk ana, dışarı çıkın hepiniz. Benimle konuşmak istiyor. Bir şey yapacak değil ya hadi gidin...” dedi soğukkanlılıkla.

Nuré ana, Faté anayı kaldırarak dışarı çıktılar. Xezal ve Lokman ardı sıra çıktılar. Aziz zaten dışarıda babasını bekliyordu. Dışarıdaki yağmur sesine kulak verdi Bahar. Ne güzel de yağıyordu. Bir an içinden çıkıp yağmurda ıslanmak geldi. Sonra İsmail ağayı hatırladı. Ona döndü. İsmail ağa çaresizce kollarını her iki yana sarkıtmış, şaşkınlıkla bir Bahar’ın yüzüne,

bir saçlarına bakıyordu. Ne için geldiğini unutmuş gibiydi. Sanki hatırlamaya çalışıyordu. Bahar'ın saçları sağ omzundan aşağı sarkıyordu. Daha bu sabah Nuré ana kendi elleriyle taramış, kırk örük yapmış, sonra örükleri bir altın halkayla birleştirmişti. Bahar, babasının çaresizlik okunan yüzüne acımayla baktı. “O da törelerin esiri, aynı biz gibi” diye düşündü. Aklına Salih amca geldi. “ama o, öyle değil” dedi kendi kendine. Onu yalın bir sevecenlikle andı. Öyle düşünürken bir den İsmail ağanın sesiyle kendine geldi;

“Söyle kız, son sözünü söyle, halen aynı kararda mısın?”

“Evet ağa, daha aynı karardayım. Vazgeçmedim sözümden.”

“Bak senin için hiç iyi olmayacak. Bizi de yaralıyorsun.yazık değil mi sana?”

“Ona varmamla daha da yazık olmayacak mı bana? Siz niye yaralanasınız ki? İsteseniz bu iş hal olur.”

“Ne demek hal olur. Yani sırf senin için sözümden mi döneyim? İsmail ağa sözünden döndü mü dedirteyim.”

“Bu çok mu önemli? Şimdi daha mı farklı durumun. Ya bana verdiğin söz?”

“Sus kız suuuus!!....” deyip üzerine saldırdı Bahar'ın.

Geçmiş günlerin, herkesin mutlu olduğu o günlerin anımsatılmasına epey içerlemiş, hınçla dolmuştu. Bahar'ı dövdükçe kendini kaybediyordu. Bahar'a vurdukça kendine vuruyor, geçmişine vuruyordu. O vurdukça Bahar inadına dişini sıkıyor sıkıyor, tek kelime etmiyordu. Ondan tek söz çıkmadıkça İsmail ağa daha bir kendini kaybediyordu. Tekmelerle, yumruklarla ağzı burnu kan içinde kalana dek vurdu. En son birden durdu. Hırsla solumaya başladı. Çok yorulduğu belli oluyordu. Bahar kafasını kaldırıp baktı. Yüzünde belli belirsiz bir gülümseme görüldü. İsmail ağa “ bu insan değil” dedi şaşkınlıkla. Hemen Aziz'i çağırdı. Aziz anında hazır bulundu. Ellerini önünde kavuşturarak;

“Buyur baba...” dedi.

İsmail ağa, Bahar'ı göstererek ' bunu diğer çadıra alın' deyince Bahar yerinden doğruldu. Diğer çadır deyince ilk aklına gelen Xezal oldu. Binbir zahmetle düzeltip “anaa bu çadır ne işe yarıyor” diye sorduğu o gün geldi. İçinden haykırmak ' işte bu işe' demek geldi, vazgeçti. Nasıl olsa bir şey değişmeyecekti. Çadırdan dışarı çıktılar. Hava bulutlardan dolayı kapkaranlıktı. Çadırlardan sızan ışıklar burada yaşayanların varolduğunu gösteriyordu. Bu ışıkların dışında hiçbir canlılık belirtisi yoktu. Yağmur Bahar'ın yüzünü ıslatıyor, akan kanına karışıyor, pembemsi biz iz çiziyordu. Kafasını sağ tarafa çevirdi. Orada her iki anasını, Xezal'ı diğer kardeşlerini gördü. Hepside acıdan, korkudan büzülmüş, yağan yağmura aldırış etmeksizin öylece oturuyorlardı. Bu onları son görüşü olacaktı. Bunu içten içe hissediyor, alabildiğine bir hüznün sarıyordu tüm bedenini. “Yazık oldu” diye iç geçirdi. Aziz'in dürtüklemesiyle yürümeye başladı. Yüzü, vücudu sanki alev alev yanıyordu. Kara gözlerini yeryüzüne kaldırdı, yağmur daha bir şiddetlenmişti. Yağmur damlalarından gözlerini kırıştırdı ve gülümsedi. Büyük bir serinlik duymuştu. Beyaz çadıra girdiğinde kendisiyle çadırın debdebeli görünüşü arasındaki uyumsuzluğu düşündü.

O geceden sonra aradan tam bir hafta geçti. Bu bir hafta boyunca Bahar sürekli kan içinde kaldı. Geceli-gündüzlü işkenceler hiç durmadı. Kimi zaman İsmail ağa, kimi zaman büyük ağabey saldırıp un-ufak ettiler Bahar'ın gülüşünü, sevincini. Bir damla suyu, bir parça ekmeği çok gördüler, bir zamanlar göz nuru gibi üzerine titredikleri, taptıkları Bahar'a. Kurban ettiler törelere, batasica geleneklere. Ayaklarıyla acımadan çiğnediler, ezdiler Bahar'ın yüreğindeki kır çiçeklerini. Oysa daha az bir zaman önce yeşermeye yüz tutmuştu. Yumruklar, tekmeler, sopalar altında kıvranırken, yine de çoban yıldızının parıltısını yüreğinde büyüttü, gözleri ışık seline dönüştü. Kimi vakit Balıkgölle konuştu derin derin. Kimi vakit eski eşkiyayla dağ-dağ, bayır-bayır gezdi, patikalardan gitti, yoruldu, dinlendi,

yine yürüdü dolaştı vadiler boyunca. O konuşuyor, yaşlı eşkıya dinliyor, gülüyor, güç veriyor, saçlarından, gözlerinden öpüyordu. Gücünün tükendiği vakitler, bu gezintiler gücünü yerine getiriyor, 'biraz daha dayan' diyen sesler kuşatıyor, sarıyordu onu. Her şeye rağmen kabul etmedi hiçbir şeyi. Her şeye rağmen çocukça sevincine gölge düşürmedi, kirletmedi dağ çiçeklerini.

Yedinci günün ardından çadırın önünden bazı sesler duydu. Kulak kesildi. Merak ettiğinden değildi, sadece ara sıra Xezal'a ilişkin bir şeyler duyabilmeyi çok istediğindendi. Günlerdir uyumamıştı, uykusuzluğun verdiği sersemlik üzerindeydi. Bu yüzden önce konuşulanları seçemedi, ancak dikkatini vermeye başladıkça sesler anlaşılmaya yüz tuttu.

“Anladın mı babanın ne söylediğini?”

“Evet anladım ama gerçekten yüreğim isyan ediyor.”

“Benim ki etmiyor mu sandın? O kadar kalpsiz biri miyim?”

“Belki öyle, yalnız nasıl kıyacağız?”

“Öyle diyor ağa, kabul etmezse...”

“Bunca şeyden sonra kabul etmez ki!”

“Doğru ama yine de üç kere sorun dedi. Bir de...”

“Bir de ne?”

“Birde kazağını getirin,” dedi.

“Niyeymiş o?”

“Herhalde kıyamayacağımızı düşünüyor. Gözleriyle görmek istiyor.”

“Yahu bu adam bu kadar vicdansız mı, vicdansızdı da biz mi anlamadık?”

“O da üzülüyor, nasıl eriyip gittiğini görmüyor musun?”

“Allah belasını versin!”

“Öyle deme, suç onun değil, suç bu töreleri yapanların, ortaya çıkaranların.”

“Onlarında Allah belasını versin, rahat yüzü görmesinler!”

“Gidelim mi?”

“Şimdi mi?”

“Şimdi daha iyi olur. Henüz kimse görünmüyor ortalıkta.”

“Nereye gideceğiz?”

“Tarlalara doğru...”

“Gidelim öyleyse, madem karar kılınmış, elimizden bir şey gelmez.”

Bahar tüm konuşulanları duymuş, olacakları anlamıştı. Aziz içeri girip de;

“Kalk Bahar gidiyoruz...” dediğinde bile hiç bir şey sormadı.

Kalktı, saçlarını düzeltti. Biraz su istedi, vermezlik etmediler bu defa. Getirilen suyla elini-yüzünü yıkadı, kanı temizledi her yerinden. Tüm vücudu morluklar içindeydi. Müthiş bir yorgunluk duydu. Sonsuz bir uykuya dalacağını düşünerek avuttu kendisini. O önde, iki ağabeyi arkada yürüdüler. Bir süre önce Xezal'la birlikte koşup oynadıkları, kahkahalar savurdıkları, yaşamdan zevk duydukları yerleri geçtiler bir bir. Dudaklarında beliren tebessümle uykudaymış gibi yürüyordu. Hiçbir şey düşünmüyordu. Düşünülecek şeyleri çoktan düşünmüştü. Birden Balıklıgöl önlerine çıktılar. Durup bir süre seyretti ve sadece

“Hoşça kal Balıkgöl” dedi içinden. Ardından çiçek açan ağaçların içinden geçtiler. Ve en son tarlalara geldiler. Birden anladı nereye gelmiş olduklarını. Bu Salih amcanın tarlalarıydı. Kandan nefret edipte kan üzerine yemin eden ve bu yüzden buğday ekmeye yönelen Salih amcanın, yani yaşlı eşkıyanın mekanıydı. Ağaçların gölgelik yaptığı yerde durdular. Bahar içinden, 'yazık' diye geçirdi. 'Nasıl da üzülecekti Salih amca, gerçekten çok yazık'. O an kendisinden, genç ömründen daha çok yaşlı eşkıyaya üzülmüyordu. Aziz ve Lokman'ın sesiyle düşüncelerinden sıyrıldı. Kendi aralarında konuşuyorlardı;

“Kimse yok değil mi bu civarlarda?”

“Yok, kimse yok.”

“Peki o eski eşkıya nereye gitmiş?”

“Dün görmedin mi onu? Çadırlara gelmişti. Sadık amca ve İsmail ağayla konuşmak istediğini söylemiş. Dün gece orda kalmış.”

Bu sözlerden sonra rahatlamış bir şekilde Bahar'a döndüler. Lokman;

“Bak Bahar, bir haftadır sana yapmadıklarını bırakmadılar. Vazgeç şu inadından da kabul ediyorum de, bizi de kardeş katili yapma, he Bahar....”

Devamında ne söylendi dinlemedi Bahar, dinlemeye gerek duymadı. Son kez etrafını seyretmeye koyuldu. Gökyüzü masmaviydi. Güneş henüz doğuyordu. Hilal biçimindeki ay ise inadına batmıyordu. Hemen ayın yanı başında bir çoban yıldızı parılıyordu. Sabahın en temiz, en dingin, saatleriydi. Duru bir aydınlık, kuş cıvıltılarıyla, kirletilmemiş dünyaların varolduğunu çağırıyordu. Bahar, gözlerini buğday tarlalarına daldırdı. Buğday başakları filizlenmişti. “Birkaç ay sonra sararırlar” dedi içinden. Rüzgarın soluşunu yanı başında hisseden buğday başakları ne de güzel salınırlar. O manzarayı görmeyi çok isterdi.

“Bahar, söyle ne susuyorsun, kabul edecek misin?”

Bahar bir an bu sözlerle gerçeklere döndü. Anlamsızca baktı bir an. Sonra anımsadı ve bu unutuşuna güldü, nasıl unuttu ki, hayret!

“Yok, kabul etmiyorum.”

“Kabul edecek misin?”

“Kararımı vermişim”

“Bak son kez söylüyorum. Kabul edecek misin?”

“Ben de son kez söylüyorum. Hayır, hayır!”

Bu sözleri bir çılgılık gibi çıkmıştı dudaklarından. “Artık yeter, bitsindi, çok uzadı, çok yoruldum” dedi kendi kendine. Silah malzemesinin şakırtısını duydu. Gözlerini kaldırdı. Buğday tarlalarına “Bağışla beni, kanım sıçrayacak buğday başaklarına” diye iç geçirdi. İlk merminin sıcaklığını duydu teninde, yere düşerken kendi kendine mırıldandı, “Bağışla beni Salih amca kanım sıçradı buğday başaklarına” ardından 3-4 kere daha silah sesi duyuldu. Bu ses ta çadırlara kadar ulaştı, ardından yavaş yavaş söndü.

Bahar'ın hikayesi burada bitti ama olayların ardı arkası kesilmedi. ' Keşke her şey Bahar'ın öldürülmesiyle bitseydi' diyenler oldu. Ama töreler bu kadarla da yetinmedi. Bahar'ın kanlı kazağını karar gereği İsmail ağaya götürürler. Nuré ana kazağı görünce aklını yitirir. “Ölünce mezarıma koyun Bahar'ın kazağını ve üç kere kulağıma haykırın, deyin ki Bahar'ın acısını unuttun mu?” diye bir vasiyette bırakır. Faté ana, elini eteğini çeker her şeyden. O doğruluğu, o cesaretini de içine gömer. Xezal mı? Bahar'ın öldürülmesinden sonra, Bahar'ın yerine Xezal'ı isterler Memed'e. Xezal dayanamaz. Onca şeyden sonra yüreği kaldıramaz bunu. Mustafa dayısının oğlu, Ömer'e olan sevdasına ihanet de edemez. Babasının av tüfeğiyle Beyaz çadırda kendini öldürür. Herhalde o da Bahar gibi beyaz çadırın bu işe

yaradığını düşünmüştür. Koca kafalı Memed ise kendine başka bir köyden kız ister. İsmail ağa bunun üzerine oğullarını silahlandırarak üzerlerine salar. Çok kan akar, çok yiğit öldürölür. İsmail ağa da bedduaların acısını zindanda hastalanıp ölerək öder... Ömer ise başını alıp, bir daha oralara, o diyarlara uğramaz, kimse ondan bir daha haber alamaz.... Salih amca mı? Belki o hiç yaşamamıştır. İnsanların töreler altında inim inim inlediğı, kamburlaştığı, töreler için her kötölüğü yaptığı o zamanlarda belki de yaşamamıştır. Belki yıllar sonra yaşamıştır.

Ancak Bahar'ın özlem duyduğu, eski eşkıyanın ise yanıp tutuştuğı, yalın bir sevgiyle sevdalandığı, o dağlarda az bir zaman sonra dağların hakkını veren, özlemleri namlularıyla dillendiren ve Bahar'ın yarım kalmış umutlarını-özlemlerini büyüten yüzlerce özgürlük savaşçısı yükseldi. Bahar'ın çığılığına, Xezal'ın acısına kulak veren, hissedən yüzlerce özgürlük savaşçısı. Kim bilir belki de Bahar, Xezal, Faté ana, Salih amca, her bir savaşçı da dile gelmiştir. Her bir kadın savaşçı silahıyla, Bahar'ın un ufak edilen sevdasını, töreleri parçalayarak büyötmüş, büyötmüş geleceğın güzel ışıklı, aydınlık günlerine bir kıvılcım yapmışlardır....

Temmuz-Ekim 1998

ATEŞİN ŞİFRESİ

Her zaman ki gibi kalktı, giyindi. Temiz elbisesini dolaptan çıkararak üstüne geçirdi. Pencereden dışarıya bir göz attı. Henüz şafak sökmüştü. Şafağın kızıl ışınlarını bir süre seyre daldı. Gözlerini uzaklara yatırdı. Ta ötelere.... O günden sonra, her gün daha ortalık aydınlanmadan kalkar, seyre dalardı güneşin doğuş anını. Anlamaya çalışırdı, şafağın-doğuşun gizemini, anlamaya çalışırdı o günden sonra. Ve hep o anlarda, belli belirsiz görünen karşıdaki dağın tam zirvesinde bir ateş görürdü. Önce cılız, sonra gittikçe büyüyen bir ateş. Daha önce var mıydı o ateş, hep yakılır mıydı o yüksekliklerde, o mu görmemişti yoksa o günün kutsallığından dolayı Tanrısal bir mucizenin sonucu mu bilinmez, o günden sonra hep yanar olmuştu? Yola çıkması gerektiğini hatırlayarak pencere önünden ayrıldı. Etrafa biraz çeki düzen verip, mantosunu giyip, eşarbını taktı. Çantasını aldı. Her zamanki gibi, o oradaymış gibi. Onu görecekmış gibi olmalıydı her şey. Onun görüşüne gidecekti. O da “Hoş geldin ana” diyecekti gülümseyerek. O gün, görüş günü anasını sık sık sorduğunu anlatmışlardı ona. Niye gelmiyor diye haber göndermiş. Bu düşünceler tekrar yüreğini bir mengene gibi sıktı. Ama tüm kederini, acısını evde bırakmalı, kendisiyle götürmemeliydi. Hem niye götürsün ki . O zaten oradaydı, onu bekliyordu. Ana yüreği nasıl da hissetmişti o günü. Sanki bir ateş gelip yüreğini kavurmuştu. Sanki ciğerleri duman içerisinde kalmış, nefes alamamış, boğulacak gibi olmuştu. Sadece Aynur’um diyebilmişti. “Aynur’um kendisini yakmış....”

Evden dışarı çıkıp yürümeye başladı. Şehir uyanıyordu. Yavaş yavaş şehrin olağan gürültüsü kendisini hissettirmeye başlamıştı. Bir ara dönüp, çarşının ortasından belli belirsiz görünen dağ zirvesine baktı, ateş hala yanıyor mu diye? Ateşin şavkını göremedi, üzüntüyle “sönmüş, söndürmüş olmalılar” diye içinden geçirdi. Gözlüklerini düzelterek devam etti yürümeye. Otobüs garajına az kalmıştı. Kaldırımları adımlarken düşünceleri çok gerilere gitti. Aynur’un çocukluğu gözlerinin önüne geldi. Erkek çocuklarından daha çok seviyordu Aynur’u. Sebebini kendi de bilmiyordu ama kız çocuklarını çok seviyordu. Ona bir şey olacak diye içi titrerdi hep. Kız çocuklarını çok sevmesine rağmen tek bir kızı olmuştu. Bu yüzden tüm sevgisiyle bağlanmıştı ona. Özenle, sevgiyle büyütmişti. Doktor olan eşi öldükten sonra evin sorumluluğunu kızı üstlenmişti. Ailedeki tüm sorunlarla ilgilenir olmuştu daha erken yaşlarda. Bazen onun sabrı, tahammülü karşısında şaşırırdı. İlgiyle, hoşgörüsü dinlerdi Aynur. Bıkıp usanmadan dinler, anlamaya çalışırdı herkesi. Hiç sıkıldığını, daraldığını, öfkelenmediğini görmemişti. Kendi sıkıntısını anlattığını da görmemişti. Hiçbir sorunu yokmuş gibi yıllarca hep başkalarının sorunlarını dinlemişti. “Gönlü büyük engin kızım, ne de sabırlıydın, ne de yüceydi duyarlılığın” dedi kendi kendine. Kendi sesini kederli duydu. “Acımı hissettirmemeliyim kızlarıma” diye düşündü. Kızlarını ziyaret edecekti. Aynur’un arkadaşlarını, Aynur’un bağlı olduğu, uğruna canını cayır cayır yaktığı halkın çocuklarını. Aynur orada olamayacaktı. Onun o gülümseyen yüzünü, ısıltılı gözlerini göremeyecek, sevinç dağıtan sesine dokunamayacaktı. Bir an kaldırımların ortasında durdu. Bu düşünce onu dondurtmuştu. Sonra kafasını salladı. Yoo, doğru değildi bu. Böyle düşündüğü için kendisine kızdı. Hepsinin, bütün kızlarının gözlerinde Aynur’u görecekti. Bütün seslerde onun sesini duyacak, dokunacaktı seslerine. Hepsinin yüzünde Aynur’un güleç, şen haline kavuşacaktı. Evet, doğru olan buydu. Bu düşünce üzerine tekrar huzurla doldu yüreği. Adımlarını daha hızlı, daha güvenli ve sağlam atmaya başladı.

Otobüs garajına gelmişti. Bilet alıp, bir bankın üzerinde otobüsün kalkış saatini beklemeye başladı. Gelip geçenlerin telaşlı hallerini izleyerek bir süre oyalandı. Günlerdir kendisini bugüne hazırlamıştı. Bir süre önce “şimdi gelemem ama en kısa sürede geleceğim” diye haber göndermişti zaten. Onları yalnız bırakmayacaktı. Tekrar gerilere takıldı düşünceleri. Artık hep geçmişe gidiyor olmuştu. Aynur her gün yeniden doğuyor, her defasında onu yeniden büyütüyordu. Sonra Aynur kayboluyordu. Onu aramaya çıkıyor, herkese sorup soruşturuyordu. Kah okulda olduğunu, kah dağlarda dolaştığını, kah ateşle dansa tutuştuğunu öğreniyordu. “Ateşle dansa tutuşmak acep nasıl olur?” diye kendisine hiç sormamıştı. Sorduğunda ise geç kalmıştı artık. O yani Aynur, cevabını vermişti bile. Hem de yüreğini ateşten bir kor yaparak, gözlerini kıvılcım, saçlarını alevlere dönüştürerek.... Çocukken başını dizlerinin üzerine alır, saçlarını okşardı. Gözlerinden, yanaklarından öper, öperdi. Şimdi de ateşin alazları, gözlerini yanaklarını öpmüştü. Kıvılcımlar saçlarını okşamıştı, bir ana gibi. “Ateşin çocuğu” diyorlardı kendilerine, acep bundan mıydı?

Bir ses duydu yakınlarında. İrkilerek o sese döndü. Otobüs kalkmaz üzereydi. Aceleyle kalktı yerinden. Otobüse bindi. Tam yer ararken bir genç kıza çarpıp yanlışlıkla. “Kızım, kusura bakma, görmedim yavrum, bir yerine bir şey olmadı ya” diye üst üste sormaya başladı. Yanlışlıkla çarpmıştı ama yine de yüreği yanmıştı. Bu kadar ısrarla sorması karşısında otobüstekiler şaşkınlıkla baktılar. Ama ne anlarıydı ana yüreğini. Nerden bilsinlerdi gencecik kızını, ateş güllerinin süslediği Güneş bahçesine yolladığını? Nerden bilsinlerdi yüreğinde gittikçe büyüyen bir sevginin ısıltılarını, saydamlığını.... Yerine geçip oturdu. Başını cama dayayarak hareket eden otobüsün camından geçip-giden manzarayı seyretmeye koyuldu. Sonbahar sarı rengini, artık kışın beyazlığına devrediyordu her yönüyle. Aydınlanan günlere, mevsimlere uzanıyordu artık....

Cezaevinin kapısından içeriye adımını atınca görüşe geldiği sıralardaki gibi sakin ve telaşsızdı. Ancak tavırları daha dingin, daha güven doluydu. Başı daha dik ve bakışları keskindi. Şehit anası olarak geliyordu. Hem de güneşle bütünleşen bir şehidin anası... Tüm ömrünü kızına adayacaktı. O da ömrünü, hasretini ateş nehrinde yıkayacaktı. İlk görüşe geldiği anı düşündü, elinde olmadan gülümsedi. Ne yapacağını, bilmeden, gözü yaşlı nasıl da dayanmıştı cezaevi kapısına. O zamanlar hiçbir şey bilmiyor, anlamıyordu. Kendi eliyle yarattığı küçük bir dünyası vardı. O zamanlar her şeyiyle bu dünyanın yıkılmamasına uğraşıyordu. Ama şimdi.... Şimdi her şey nasıl da değişmişti. Dünyası büyümüş, büyümüştü. Bütün herkesi alabilecek kadar büyümüştü. Ve artık hiç bir şey yıkamazdı o olağanüstü dünyayı. Öylesine güzel ve muhteşemdi....

Kabinlerin olduğu bölüme geldi. Gülümseyerek her kabine girip, selam verdi. “Ben Aynur’un annesiyim” dedi en doğal haliyle. Ve boş bir kabine geçip oturdu her zamanki gibi. Kabinlerin diğer tarafında önce bir fısıltı şeklinde, daha sonra gittikçe büyüyen sözler yayıldı etrafa. “Aynur arkadaşın annesi gelmiş!...” Sevinç ve acı en üst zirvede yoğunlaşarak oturduğu kabini kuşattı. Ona, tüm yaşamıyla bağlı olduğu kızına kavuşmuştu artık. Ve ateşin şifresini çözdüğünü anlamıştı o an. Gülerek cevap verdi:

“Hoş bulduk kızım!....”

BİRAZ DAHA SABRET

Kahraman başını pencereden dışarı uzattı. Günlerdir göremediği Güneşi aradı inatla gözleri. Yok, bugünde güneş görünmüyordu gökyüzünde. Hayıflanmayla birlikte günlerdir yaşadığı acıyı, kana dönüşen acıyı, yüreğinde, yüreğinin derinliklerinde bir yerde hissetti. Alışmadı, alışmayacaktı bu yürek acısına.... Buz gibi rüzgarı yüzünde, saçlarında hissettiğinde, korumak istercesine aşağıya doğru indirdi başını. Birkaç arabadan başka farklı bir şey gözüne çarpmadı. Sıkıntıyla çevirdi yüzünü. Daha öteleri görmek ister gibi bakışlarını uzaklara doğrulttu. İsterdi ki bakışları hep uzaklıklarda asılı kalsın. İsterdi ki, bu şehre, bu mahalleye, bu eve dönmesindi bakışları.... Daha bir süre öncesine, kısa bir süre öncesine kadar bu şehir, Amed şehri en sevdalı haliyle, çığlık çığlığaydı. İçten içe kaynıyor, gümbürdüyordu volkan gibi.

Gözleri belli belirsiz görünen Karacadağ'a takıldı. Amed Karacadağ ve volkan.... Yüreğinin sıkıştığını hissetti yeniden. Yüreğine söz geçiremiyordu artık. Yüreği isyana durmuş, söz dinlemez olmuştu. “Az kaldı” dedi yüreğine. “Biraz daha sabret, güneşli günlere az kaldı...!”

İçeriye girdi. Giyinmeye başladı. Anasının sesini duyar gibi oldu. Kahvaltıya çağırıyordu. Canı bir şey yemek istememesine rağmen gelmeyeceğim demedi. İçeriye geçti. Üvey annesinin bakışlarındaki acıyı gördüğünde boğazı düğüm düğüm oldu. Küçük kardeşi, öksüz çocuklar gibi sırtını duvara dayamış bakıyordu. Ondan yana da bakamadı. Omuzlarında utancın ağırlığını hissetti. Kimse sabaha kadar uyuyamamıştı. Bir günde herkes, tüm mahalle, tüm şehir mezara giripte tekrar yaşam oyununu oynasınlar diye zorla çıkartılan ölülere benzemişti. Bir şeyler diyecek oldu. Sözcükler ağzında dolanıp durdu. Boşlukta yuvarlanır gibi sendeledi önce, dayanacak bir şeyler aradı, bulamadı, öylece durdu orta yerde. Kimse kimseye bakmıyordu. Sadece çocuğun gözleri yargılar gibi dolaşıyordu odada. Gözler birden baş köşede asılı duran güneşin fotoğrafına takıldı, bekledi....

Telefonun sesiyle irkildi tüm odadakiler. Üst üste defalarca çaldığı halde, bakacak, kim olduğunu öğrenecek gücü olmadı kimsenin. En son Kahraman uzandı telefona. Ses tanıdıktı, yakın arkadaşı Hasan'dı arayan. Konuştukça Kahraman'ın yüzü aydınlanıyor, sevincin parıltısı dolaşıyordu. Konuştukça esmer yüzünün unuttuğu gülüş beliriyordu dudaklarında. Bir rahatlamayla telefonu kapattı. Odadakilere döndü, üvey anasının merak ve korku dolu gözlerine bakıp, yüzünde halen silinmemiş tebessümle;

“Ben gidiyorum ana, geç kalsam da merak etmeyin” dedi.

“Nereye oğul, nereye gidiyorsun bu kıyamet vakti!...”

“Bir yere gittiğim yok, nereye gidebilirim ki, Hasan aradı, onunla görüşeceğiz.”

“Her yer abluka da Kahraman'ım. Sende biliyorsun bunu. Zindandan yeni çıkmış sayılırsın, tanılar, götürürler seni”

“Yok ana götürmezler. Hem ne olacak ki götürseler? Yaşamın bir anlamı kaldı mı? Güneşsiz yaşamın tadı var mı?”

“.....”

Tek tek hepsiyle kucaklaştı. Dalgali saçlarıyla çevrili başını anasının göğsüne dayadı, usulca “hoşça kal” dedi. Kardeşini öptü, “sen iyi bir çocuksun” deyip kucakladı. Babasının

çökmüş yüzüne baktı en son, varamadı onu öpmeye. Babası anladı, kafasını eğdi, bir şeyler söyleyecek gibi oldu, söyleyemedi. Sonra, aklara uzanmış saç ve sakalıyla, titreyen sesiyle yarım bıraktığı bir hikayeye devam eder gibi:

“Güneş... dedi. Güneşin ufku sonsuzluktur. Ateş bu sonsuzlukta...”

Kahraman devam etti.

“Sadece bir kıvılcımdır. Kıvılcım olmazdan önce Güneş vardı.”

“Doğru oğul, çocukken sana sorduğum bilmeceyi çözmüşsün...”

Kahraman hafif uzamış sakallarına ellerini götürerek bekledi. Gözlerini yine çok uzaklara yatırmıştı. Kutsal bir ayindeymiş gibi hafifçe;

“Bütün varlıklardan önce, her şeyden Güneş vardı. İnsan güneşle varoldu. Işınlardan geçtiği yerde yaşam fişkırdı. Sıcaklığının ulaştığı yerlerde yaşam büyüdü, insan büyüdü yani...”

Sesi gittikçe kısıldı, duyulmaz oldu. Kendinden geçmiş gibi bir süre gözlerini yumdu. Babası devam etti:

“Güneşin doğuşuna çok var mı oğul?”

“Az kaldı baba, ölü gecelerin bitmesine az kaldı...”

Bu sözleri söylerken babasına doğru uzandı, kucaklayıp öptü:

“Hoş çakal baba.... Erken dönerim, daha güneş batmadan....dedi”

“Biliyorum oğul, biliyorum, biliyorum....”

Üst üste bir çok kez ' biliyorum' kelimesini yineledi durdu babası. Kendi kendisini inandırmak için, anaya, çocuklara inandırmak için, tüm Şehr-i Amed'e inandırmak için yineledi.

Kahraman içinde beliren heyecanla, kendisini sokağa attı. Yürümeye başladı. Şubat rüzgarı incecik gövdesine çarpıyor, yüreğine üşüşüyor, ruhunda yanan ateşi körüklüyor, gürleştiriyordu. Her rüzgar gövdesine çarptığında ateş gittikçe yükseliyordu. Vücudunun cayır cayır yandığını hissetti. “Daha zamanı var yanmanın, biraz daha sabret” dedi kendi kendini avuturcasına. Oyalanmak için etrafını seyretmeye koyuldu. Bir lise öğrencisi gibi ceketinin yakalarını kaldırarak, ellerini ceplerine koydu. Göğüs kafesine sığmayan heyecanının bir türküyü dönüştüğünü hissetti. Önce sınırsız ovaları, dağ zirvelerini, yıldızları anlatan türküyü, ardından gerçeğin dehşetine çarparak sendeledi, paramparça oldu, kan içinde kaldı. Yüreği kanadı, kan içinde kaldı. Sıkıntıyla etrafı seyretmeye çalıştı. Sokaklar hemen hemen boş sayılırdı. Puslu bir hava çökmüştü şehrin üstüne. Amed suskun, yaralıydı. Kalabalıklar, kahkahalar, gündelik telaşlar, şen şakrak çocuk sesleri kaybolmuş, puslu havaya karışmıştı sanki herşey. Havada tüm bunların ağırlığı hissediliyordu. Bir çocuk gözüne çarptı. Gülüşü çalınmıştı bu çocuğun, gülüşü tek değil, geleceği çalınmış, esir alınmıştı şubat gecelerinde.... Oysa daha kısa bir süre önceye kadar “Apo hatiye Roma’yé.....” diyerek sokaklarda canhıraş bir telaşla bağırıp çağıran çocuktü. Bu çocuk, korkusuzca geleceğe yürüyen çocuktü. Şimdi, düşsel bir güzellikle geleceğe doğru uzanan yollarda, duvarlar örülmüş, yol birden bire kesilmiş ve yolun ötesiyse sadece karanlık.....

Sokaklarda yürümeye devam etti. Önü caddeye açıldı. Caddede de aynı görüntüler.... Sonra Surlara uzandı gözleri. Kara taşlardan yapılmış surlar.... Binlerce yıllık, acılara, direnişlere, savaşlara, katliamlara, tanık olmuş surlar.... Mazlum’a, Ferhat’a, Zekiye’ye, Kurdé’ye, tanık olmuş surlar.... Her dört kapısı da güneşe açılan, inada inat umudu yükselten burçlar, bedenler.... “Güneşin doğuşu ne kadar görkemliyse, surların Güneşe selam durması da o kadar görkemli olacaktır....” diye düşündü kendi kendine. Sanki Amed’i gezmeye

çıkmişti. Son kez uğruna sevdalara düştüğü, çocukluğunu yaşadığı, delikanlılık coşkusuyla adım adım gezdiği, kaldırımlarında yirmi yıllık ömrünü katarak sevdasını, geleceğe yürüdüğü bu şehri son kez geziyordu. İçine alır gibi, içine çeker gibi bakıyor, bakıyordu bu şehre.....

Hasan’la sözleştiği kahveye ulaştığında omuzlarında ki bin yıllık yükü de bırakmış gibi hissetti kendisini. Öyle rahatlamış, huzurla dolmuştu. Etrafına baktı. Hah! İşte Hasan’da geliyordu. Birbirlerine sıkıca sarılıp kucaklaştılar. Her ikisi de birden anladı. Ve aynı anda gülmeye başladılar. Gülüyorlardı, en içten, en saf gülüşleriyle gülüyorlardı. Aydınlığa, ışıklı günlerin muştusuna inandıkları için gülüyorlardı.

Kahveden içeri girdiler. Bir süre kendi aralarında konuşup tartıştılar. Hasan her şeyi hazırlamıştı. Zamanı ayarladılar. “Aynı anda, aynı haykırıyla, aynı yerlerde....” dediler. Ferhat’ın gözlerindeki yeşil ışığı büyütüp, düşler vadisindeki çiçeğe serpiştirdiler. Çiçek, yeşili özümsemi, içine aldı. Dikenlerini od’a dönüştürüp kızılaştı, yandı, yandı. Sonra kendisini rüzgara bırakarak, rüzgarın türküsü oldu. Öyle ki rüzgar, çiçeği, yeşili, ateşi, düşleri bitimsiz zamanlara götürsün diye...

Kahvede insanlar olduğu halde hiç kimseden tek bir ses çıkmıyordu. Acının, sesi-soluğu kestiği bir zamanın içindeydi herkes. Umutsuzluğun, paramparça olmanın kahredici bir ölüme sebep olduğu bir zaman, bir çağ.... Yaşam belirtilerinin, yaşama dair her şeyin çok görüldüğü lanetli bir çağ... Herkesin kendi yalnızlığında, düşleri için ağlamakta olduğu bir zaman... Ve bu zamanda bir tek onlar gülüyor. Bir tek Kahraman ve Hasan, yalnızlığın, umutsuzluğun, korkuların çok ötesinde.... Ters bakışların, yadırgayan gözlerin, gerginleşen sinirli yüzlerin kuşatması altında, gülererek çıktılar kahveden. Bir süre yan yana yürüdükten sonra kavşakta Hasan ayrılarak, hızla bir apartmanın girişine yöneldi. Kahraman sabırsız gözlerle gelişini izledi. Hasan’ın elinde 2 çanta vardı. Çantaların içinde de benzin bidonları.... Kahraman bir tanesini eline aldı. Diğer eliyle cebindeki çakmağı yokladı. Gülümsedi, Hasan’da gülümsedi. Sımsıkı kucaklaştılar bir kez daha. Kahraman;

“Buluşmak üzere....” dedi ıslıl ıslıl gözlerle.

Hasan yıldızlaşan gözlerle cevap verdi:

“Sonsuzluğun ufkunda....”

Kahraman gülümsedi:

“İnsan yüreği ateşten önce vardı....”

Hasan:

“Ateş, insan yüreğinden süzülürken anlam kazandı....” dedi.

Kahraman:

“Güneş insanı kutsadı....”

Hasan tamamladı:

“İnsan da ateşi...” dedi ve ayrıldılar. Her biri bir yere yöneldi. Kahraman, Dağkapıya; Hasan Mardinkapıya.... Kapatılan, geleceğe uzanan kapıları ateşle eritmek, sonuna dek açmak için, biri Dağkapıya, diğeri Mardinkapıya....

İnsanların şaşkın, umutsuz bakışları altında Kahraman benzin bidonlarını aldı, bedenine dökmeye başladı. Öyle rahat, öyle güleç ve sakindi ki. Ve biraz da sabırsız.... Bidonu yere bıraktı, çakmağı aldı eline ve haykırdı:

“Güneşimiz karartılamayacak....” Çakmağı çaktı, -tutuştı- haykırışı devam etti.

Aynı anda aynı ses ulaştı yüreğine.... Aynı haykırış, Amed’in bir başka semtinden geldi ulaştı, birleşti, gürleşti...

“Ateş, insan yüreğinden süzülükçe anlam kazandı...” sözlerini rüzgar aldı, taşıyıp götürdü Barış Adasına.....

Şubat 2000

BADEM AĞAÇLARI

Her taraf alevler içindeydi; evler, ağaçlar, hayvanlar yanıyor, gece karanlığında ateş dalgaları gökyüzüne yükseliyordu. Çığlıklar, haykırışlar, ağlayışlar, anaların-çocukların ağlayışları birbirine karışıyordu. Önce tek bir silah sesi duyuldu, ardından tarama... Sonra bir ses: “Köy yanıyor!Köy yanıyor!...” diye çaresiz, acılı bir ses. Bir çocuk yüzü görünüyor alevlerin içinde, gülüşü donmuş, korkudan çarpılmış bir çocuk yüzü.... Çocuğun gözleri büyüyor, büyüyor, tüm gökyüzünü, karanlığı, alevleri içine alıyor!....

“Dilo,Dilo, Dilémin, uyan, uyan! Kötü bir rüya görüyorsun, hadi kalk.

Berçem annesinin sesiyle uykudan sıçrayınca gördüklerinin rüya olduğunu anladı. Bu rüyayı kaç kez görmüştü hatırlamıyordu. Köyden çıkıp da yollara düştüklerinden beri sık sık bu rüyayı görür olmuştu. Kocaman ela gözlerini annesine çevirerek:

“Köyü görüyordum ana, yine yakıyorlardı köyü. Sonra bir çocuğun gözleri büyüyor, büyüyordu...”

Berçem bu sözleri söylerken hıçkırmaya başladı. Bir yandan hıçkırıyor, diğer yandan anlatmaya çalışıyordu yüreğindekiğini....

Annesi Berçem’e sarılarak:

“Tamam yavrum, tamam geçti, hepsi gitti, geride kaldı. Artık kimse köyümüzü yakamayacak!...”

“Kimse köyümüzü yakamayacak ama artık köyümüzde yok, ağaçlarımız da....”

Anası da ağlamaya başladı. Berçem doğru söylüyordu, küle dönüşmüş köyü geride bırakıp, şehre doğru yola çıktıklarında dövünüp, saçlarını yolmuş kahrolmuştu. Ancak geri dönemeyeceklerini bildiğinden çaresizlik, elini kolunu bağlamıştı. Geri dönmek, geri dönememek.... Bir hançer yarası gibi yüreklerinde belirmişti bu söz. Tüm köylüler kurtarabildikleri eşyalarıyla birlikte traktörlere binip yola çıktıklarında, önlerinde onları neyin beklediklerini bilmiyorlardı. Ufuk belirsizdi. Göz gözü görmez bir sis içindeydi ufuk.... Arkalarında ise koca bir geçmiş vardı. Dağ türküleri vardı, savaşçıların gül renkli yüzleri, hayalleri vardı. Ya önlerinde?.... Bilmiyorlardı, belirsizlikten başka kimse bir şey bilmiyordu!...

Sultan, aslında kendisini teselli etmeye çalışıyordu. Berçem’e sarılıp “tamam yavrum, tamam” dediğinde bile, neyin tamamlandığını bilmiyordu. Henüz 30 yaşında olmasına rağmen acılar onu tüketmişti. Birde beş çocuğa bakmak, açlıkla-yoklukla boğuşmak, iyiden iyiye ömrünü alıp götürmüştü. Her gün yaşam kavgası vermek, ekmek kavgası vermek, hem de yabancıları oldukları bu koca şehirde ve ahırdan farkı olmayan bu küçük evde.... Keşke hiç yaşamasalardı, keşke onlarda yanıp gitseydi o köyle beraber. Böyle düşündüğü çok olmuştu Sultan’ın. Şu çocuklar olmasaydı Allah’tan gece-gündüz bunu dileyecekti.... Berçem’in üzgün sesiyle kendisine gelip, düşüncelerinden sıyrıldı.

“Artık köyümüz yok ana, ağaçlarımız yok, bahçemiz, kuzularımız yok, hepsini yaktılar. Badem ağaçlarımızı da yaktılar, hani baharda beyaz beyaz çiçekler açıyordu, biz gidip saçlarımıza takıyorduk. O çiçekleri de yaktılar....”

Berçem sayıklar gibi tekrarlıyordu. Tekrarladıkça, ana kahroluyor, acıların altında eziliyordu. Çocuklarını avutamamamın çaresizliği inim inim inletiyordu onu.

“Yok, güzel kızım, badem ağaçları halen yerinde duruyor, ben gördüm onları. Yakmadılar. Onlar yine çiçek açacak....”

Sözleriyle Berçem’i uyuttuktan sonra tekrar düşüncelere daldı. Güneş doğmak üzere olduğundan yeniden uyumaya gitmemişti. Bir sesle irkildi:

“Sultan, kahrolasica neredesin? Şimdiye dek uyuyor musun? Sultan kız, niye gelmiyorsun?...”

Kaynanasının sesiyle olduğu yerden fırladı.

“Buyur ana, ne istiyorsun?”

“Neredesin sen, daha hiçbir şey yapmış değilsin, uykudan uyanmadın mı? Çabuk git Ali’yi uyandır, bir şeyler hazırla ki yesin, hadi ne duruyorsun yerinde?....”

Sultan, bir yüzü kırış kırış çizgilerle dolu kaynanasına, birde içerde uyuyan kocasına baktı. Kaynanası bu açlık ve yokluk içinde yapmadığını bırakmıyor, üstüne üstlük Ali’yi de kışkırtıyordu. Ne yapabilirdi ki, hem Berçem dememiş miydi badem ağaçları da yanıp kül olmuş diye?...

Her zamanki gibi alışık olduğu hareketlerle bir şeyler hazırlamaya başladı. Kocasını, çocuklarını uyandırdı, yatakları topladı. Acılarıyla, yaşamlarını biraz daha parçalayacak yeni bir gün daha başlıyordu.

“Oğlum Ali, niye bir şeyler yemiyorsun. Kaç gündür ağzını bıçak açmıyor, bir sıkıntın mı var?”

“Yok ana, bir şeyim yok. Sabahtan akşama kadar geziyorum da şu Diyarbekir’de bir iş bulamıyorum. Konuşacak laf mı bırakıyorlar adamda?...”

Konuşmaları dinleyen Sultan, biraz da dağların verdiği cesaretle araya girdi:

“Sana dememiş miydim bu koca şehre gelmeyelim diye. Çocuklarımız perişan olur diye. Parmak kadar çocuğu çalışmaya gönderiyoruz, ekmek parası çıkarsın diye, yazık değil mi? Ya Berçem...”

“Sus kız ne konuşuyorsun öyle? Ali çok mu razı halinden? Bu kadar çocuk yapmayaydın, kim sana demişti bunca çocuğu başımıza bela et...”

“Ana bak sana karşı konuşmak istemem, ama yetti artık canıma...”

“Niye, ne istersin kız, canına niye yetti? Bu adamı yiyip bitirdin, bu yetmedi mi sana?”

“Tamam öyleyse, her şey benim uğursuzluğumdansa bu çocukları ben başınıza ben bela etmişsem, bırakında ben çocukların yerine çalışmaya gideyim. Gider temizlik yaparım zenginlere, bulaşık yıkarım. Çocuklara bir şey olacak diye ödüm kopuyor.Anlamıyor musunuz?...”

Konuşmalara şimdiye kadar sessiz kalan Ali:

“Bak Sultan, biraz daha konuşursan, dağ çocuklarına verdiğim yemini bozar,kafanı....”

Sultan öfkelenmişti. Avazı çıktığı kadar bağırmamak için zor tuttu kendini. Ali de öyle... Yumruklarını sıkarak hışımla kapıyı çarpıp gitti. Bir yandan kaynanasının bitmek bilmeyen söylenmeleri, diğer yandan küçük çocukların ağlayışları, Sultan’ı ne yapacağını bilmez duruma getirdi. Yine çaresizlik duygusu sarıp sarmalamıştı onu. En küçük oğlu Nirvan’ı kucağına alıp, ağlamaya başladı. Kaderine, köylerini yakanlara, buralara

sürdürenlere lanet okuyor, ağıt yakıyordu. Geçmişine, tükenen ömrüne ağıt yakıyordu. Çekip alındığı, koparıldığı dağ türkülerineydi ağıdı... Berçem 9 yaşının masumiyetiyle anasını öperek:

“Ana, hadi ağlama, hadi güzel anam, ağlama. Hem sen dememiş miydin badem ağaçları çiçek açmıştır diye. Ben büyüyünce sana o çiçeklerden getireceğim, saçlarına takacağım, ondan sonra seni alıp o dağlara gideceğiz. Tamam mı anam?....”

Bu defa da Berçem, anasını avutuyordu. Dalgalı saçlarıyla çevrili güzel başını, anasının dizlerine koyarak kırılgan bir sesle anasını avutuyordu, ne de olsa evin en büyük kızıydı, anasını avutmak ona düşerdi....

“Berçem, Berçem! Neredesin hadi gel gidelim, herkes seni bekliyor, hadi kız neredesin?”

Komşularının kızı Birsen çağırıyordu. Berçem, bir anasına, bir sesin geldiği yere baktı. Gitmek istemiyordu ama bugün ki kavganın para üzerine olduğunu anladığından gitmesi gerektiğini de biliyordu. Anası bir daha ağlamasın diye gidecekti. Bu yüzden kalkıp annesini son bir kez öpüp dışarıya koşar adım çıktı. 3-4 kişi onu bekliyordu. Birsen kolundan tutup:

“Sizin evden bağırma sesleri geliyordu, kavgamı ediyordu sizinkiler?”

Berçem omuz silkti, konuşmak istemiyormuş gibi başını çevirdi. Yol boyunca da ağzını açmadı. Birlikte işe gittiklerinin hepsi de göç etmiş ailelerin çocuklarıydı ve hepsinin derdi-sıkıntısı aynıydı. Açlık onları bir araya getirmişti. Sebze pazarında çürümüş sebzeleri ayıklamak, o karanlık pislik içindeki bodrumda çalışmak, üstelik hakaretlere katlanmak ve tek bir kelime bile söyleyememek hepsini erken büyütmişti. Çocukluk oyunları, hayalleri, karanlık pisliklerle dolu köşelerde çiğnenmiş, ezilmişti. Gülüşleri paramparça edilmişti, kirli, amansız savaşın pençelerinde.... Sebze pazarına geldiklerinde bir kalabalığa rastladılar. İnsanlar kümelenmişlerdi. Onlarda anlamak için o kalabalığa yanaştılar. Herkesin yere gelişigüzel atılmış bir torbaya baktıklarını fark ettiklerinde, Birsen yaşlı bir adama dönerek sordu:

“Amca ne olmuş burada?Allah aşkına söylesene?”

Adam hiç dönmeden:

“Alçağın, serserinin biri küçük bir kız çocuğuna tecavüz edip, öldürmüş. Bu pazarın sahipleri başlarına bir şey gelmesin diye zabıt tutmaya gelen polislere yalan söylüyorlar. Yok arabanın altında kalmış ölmüşte, yok bilmem ne, hey Allah’ım sen bizi koru kötü insanların şerrinden. Daha neler göreceğiz.”

Bu sözler Birsen’i de, Berçem’i de, diğerlerini de korkutmuştu. Berçem ela gözlerini kocaman açarak:

“Birsen, gidelim buradan Allah aşkına. Hadi gidelim buradan, bir daha da gelmeyelim!....”

“Dur Berçem, sakın ol, ne oluyor sana? Gidersek eve nasıl para götüreceğiz. Gidemeyiz Berçem, anlasana. Hem yan yana hiç ayrılmasak kimse bize bir şey yapamaz tamam mı?”

Doğru diyordu Birsen, geri dönemezlerdi, geri dönemezdi Berçem. Annesini para için ağlatmamalıydı. Böyle söz vermemiş miydi annesine? Babaannesesi geldi gözlerinin önüne, vazgeçti gitmekten....

Birsen’in yanından ayrılmayarak iş yerlerine, bodruma indiler. Birsen her dördünden de 2-3 yaş büyüktü. 11 yaşındaydı. 11 yaşın ablalığı nasıl olabilirdi ki, işte yine de yapıyordu çelimsiz bedenine rağmen.... Saatlerce çalıştılar, hiç şikayet etmeden, ses çıkarmadan

çalıştılar. Eve dönme saati gelmişti. Yorgunluk, sabah ki olayı onlara unutturmuştu. Berçem, yüzündeki ellerindeki çamurlara rağmen eve döneceğinin sevinciyle etrafını seyreliyordu. Birsen “beş dakika bekle” demiş, diğerlerini almaya gitmişti. Az ötesinde araba sesleri, korna gürültüsü, evlerine yetişme telaşında olanların gürültüsüne karışmıştı. Birden yüzünde bir ıslaklık duydu. Yağmur yağıyordu, bahar yağmuru.... Ansızın bastıran yağmur, ilerdeki gürültüyü daha da artırmıştı. Berçem, köyde yağmur yağdığında çocuklarla nasıl kahkahalar attıklarını, hoplayıp zıpladıklarını hatırladı. Sonra, her tarafın nasıl yeşillendiğini.... “Badem ağaçları çiçek açacak bu yağmurla” dedi kendi kendine. Böyle geçmiş günlere dalmışken ağır bir el hissetti üzerinde, korkuyla kenara çekildi. Yılışık yılışık gülen çirkin bir suratla karşılaştı:

“Ne oldu küçük kız, niye korktun öyle?...”

Bu surat, bu soru aklına hemen sabah ki olayı getirdi. Unutup gittiği o olayı.... O kadar çok korktu ki, aniden göğsü inip kalkmaya başladı. Cevap bile veremiyordu.

“Birsen!.... dedi sonra Birsen! Neredesin, çabuk gel kurbanın olayım....diye ard arda çağırmaya koyuldu”

Serseri:

“Niye çağırıyorsun Birsen’i? Hem benden niye bu kadar korktun ki, gel sana bir şey söyleyeceğim”

Serserinin yüzündeki sırıtış hala geçmemişti. Berçem’e doğru bir adım attı, Berçem de geriye doğru. Serseri üzerine üzerine geldikçe, Berçem de geri geri gidiyordu. Berçem hızla arkasına dönüp koşmaya başladı. Koşuyor, koşuyordu. Nereye koştuğunu bilmeyerek koşuyordu. Sonunda önüne bir duvar çıktı. Çaresiz gözlerle duvara baktı. Şimdi nereye gidecekti? Nasıl çıkacaktı bu çıkmazdan? Ne yapacaktı bilmiyordu. Tek bildiği çok korktuğuydu. Hem de hayatında hiç olmadığı kadar...

O kadar koşmasına rağmen halen sebze halinden çıkamamıştı. Önündeki bu duvar,, yaşanmamış ömrüne dikilmişti. Ayak seslerini işitiyordu. Yakınlaşıyordu ayak sesleri... “ama ben büyüyecektim ama badem ağaçları bu yağmurla çiçek verecekti. Hem ben ne yaptım ki size?” diye sordu kendi kendine. Annesi onu bekliyordu. Bir yaşındaki Nirvan onu bekliyordu. Merak edeceklerdi. Hem annesini ağlatmayacağına söz vermişti.... “ Ben arabanın altında kalmadım, beni öldürdüler, anneme de yalan söyleyecekler. Belki de beni anneme vermeyecekler. Ama ben ölmek istemedim ki” diye sayıklayıp duruyordu yüreğine...

Öfkeli bir el Berçem’in lüle lüle saçlarına yapıştı. Berçem tüm gücüyle bağırdı. Son bir umutla, son bir kurtuluş yardımıyla, son bir çılgınlıkla. Sesini kim duyacaktı? Yağmurun sesi gittikçe hiddetleniyor, sesi, yağmurun sesine karışıyordu. Yağmur yalnız bırakmıyordu. Bir tek yağmur onunlaydı o an. Saçlarından inen sular gömleğinden içeri giriyor, korkudan heyecandan ısınmış vücuduna değiyor, ürpertiyordu. Kendini son bir çırpınıyla kurtarmaya çabaladı. Yaralı bir yavru kuş gibi çırpındı serserinin ellerinde. Ardından yanağına inen tokadın şiddetiyle duvara çarptı... Yere düştüğünde küçük kırmızı dudaklarının kenarında bir damla kan süzülüp indi aşağı. Soluğu kesilmişti. Çocuk düşleri yol vermeyen duvara çarpmış, paramparça olmuştu. Sevinci kırılıp, darmadağın olmuştu. Badem ağaçları çiçek açacaktı, bu yağmurlar yaşam verecekti, bembeyaz olacaktı çiçeklerden.....

Berçem’in cesedini yağmur altında bir duvarın dibinde gördüler. Birsen ve arkadaşları tanıdı onu. Ev adresini verdiler. Bir Pazar arabasına bindirip götürdüler....

Sultan kapıda bekliyordu Berçem’i, saatlerdir yağmurun altından gitmemiş, sıırılsıklam olmuş bir halde yollara bakıyor, sağ salim gelsin diye dua ediyordu.

Getirdiler onu, sessiz sedasız, sualsiz. Hiç yaşamamış gibi, hiç varolmamış gibi. Onu anasının önüne bıraktılar. Akşam karanlığında Sultan’ın haykırılarından başka bir ses

duyulmuyordu. Birde babaannesinin “bir boğaz eksildi işte, başka ne istiyorsun?” sözlerinden başka.... Sokakta toplanan insanlar, herkes Sultan’ın Berçem’im kucaklayıp, yola düştüğünü gördüler. Şehir dışına yönelmişti Sultan. Durdurmaya, vazgeçirmeye çalıştılar. Yağan yağmurun altında sultan durmuyor, ne kimseyi görüyor, ne de duyuyordu. “Köye gideceğini söylemiş” dediler. Görenler “delirdi kadıncağz” deyip haline acıdılar. Bir de dediler ki: Sultan “yavrum artık annen ağlamayacak, annen de seninle birlikte öldü, bu yüzden artık hiç ağlamayacak, artık acı çekmeyecek. Köye dönüyoruz bak Berçem’im. Hani o ağaçlar var ya, oraya gidiyoruz. Sonra sen büyüyeceksin, birlikte gideceğiz buralardan, iyi insanların yanına varacağız yavrum....” böyle diyormuş. Herkes bir şeyler söylüyordu. Kimi ayıplıyor, kimi acıyordu Sultan’a, kimi de köy günlerini hatırlayarak iç çekiyordu. Bir süre sonra herkes unutup gidecekti ana-kızı. Oysa Sultan Berçem’iyle birlikte çok uzaklarda kalan köye dönmüştü bile....

Nisan 2001

YOLCULUK

Kafile ağır ağır yukarıya doğru dar patikadan çıkmaya çalışırken çocukların-kadınların gürültülerinin de bir türlü önü alınamıyordu. Hogır önden kafilenin sessiz olması için üst üste üst üste komut verdiği halde bu sessizlik uyarısı ancak 1-2 dakika etkisini sürdürüyordu. Sonra her şey eski haline dönüyordu. Bu durumda Hogır uzun boyuyla arka sıralara bakıyor, kara kıvrıcık saçlarıyla kaplı başını, “olmaz” dercesine iki yana sallıyor, yine yürümeye devam ediyordu. Kafileye 5 savaşçı refakat ediyordu. Savaşçılar hem güvenlikten, hem de her türlü ihtiyacın karşılanılmasından sorumluydu. Çocuklarla, kadın ve ihtiyarlarla uğraşmak bir çok şeyden daha zor geliyordu onlara. Bir çok kafileyi böyle sınıra götürüp, Sınah tepesinde bekleyen milislerle teslim etmişlerdi. Sırtlarında taşıyabildikleri yükler ve birkaç parça eşyalarını da eşeklere yükleyerek köylerinden kaçaklar gibi ayrılmışlardı. Geriye, geçmiş günlere, bahçe ve tarlalarına bakma fırsatı bile bulamadan, son bir kez baharın çiçeklendirdiği ağaçları doyasıya seyretmemiş, soğuk pınarlarından su içmemişlerdi. Tek yaptıkları, geçmişlerini omuzlayıp gözlerini Güneşin ufuklarına dikmeleriydi.

Akşam karanlığı çöktüğünde mola verdiler. Büyük büyük kayaların arasında korunaklı bir yerde konakladılar. İki büyük ateş yaktılar. Bir tarafta savaşçılar, bir tarafta köylüler ateşin etrafında sıcaklıkla birlikte sohbet daldılar. Roda, etrafı kolaçan etmek için kalktığında birden olağanüstü bir hareketliliğin olduğunu fark etti. Biraz ilerledikçe köylülerin kendi aralarında fısıldaştığını, kadınların bir kayanın altına doğru yığıldığını görünce merakla yaşlı bir köylüye:

“Dayı bir sorun mu var? ne oldu? Biri mi hasta?” diye sordu.

Yaşlı adamın beyaz sakalını sıvazlayıp muzipçe gülümsemesi Roda’nın gözünden kaçmadı. Yaşlı adam günlük, sıradan bir şeyden, bir işten bahseder gibi:

“Yok kızım, öyle meraklanacak bir şey yok. Bizim gelin hasta.”

“Gelin mi hasta? Hayrola nesi var?”

“Çocuğun zamanı gelmiş. Kadınlar ilgileniyorlar....”

Bu son sözler üzerine Roda, meseleyi anladı. Utandıysa da belli ettirmeden kalkıp kadınların yanına gitti. Uzun saçları esmer yüzü ve gamzeleriyle sempatik bir savaşçı görünümde olan Roda, kadınların telaşlı halleri içerisinde şaşkınlıkla etrafına bakıyor, bu şaşkınlık ona daha bir sempatik hava veriyordu. Yaşlı bir kadın ordan oraya koşuyor, ateşin üzerinde su ısıtmaya çalışıyor, tekrar gidip genç kadının başı üzerinde duruyordu. Genç kadın, gelini oluyordu. Roda, Berfê anaya yaklaşır:

“Ana, gelinin durumu nasıl? Bizim bir yardımımız olur mu?...” diye sorunca, Berfê ana, kınalı saçlarını arkaya doğru atıp tül bendini düzelterek:

“Gelin, çok zor doğuruyor kızım. Umarım başına bir şey gelmez. Bilemiyorum bebek ters mi geliyor anlamadık? Bir doktor olsaydı!...” derken ellerini kaldırıp dua etmeye başladı.

Roda birden Dr.Roşer’i çağırabileceğini hatırlayarak sevinçle;

“Bizim arkadaşımız doktor, hem de doğum uzmanıymış eskiden. Onu çağıralım mı?..” dedi.

Bu sözler üzerine Berfê ana, umutla Roda’ya bakarak:

“Ne kadar da iyi olur. Acep gelir mi dersin yavrum...” dedi.

Roda kafasını sallayıp, hemen oradan uzaklaştı. Ateş yaktıkları yere gelerek arkadaşlarının meraklı bakışları arasında oturup olanları anlatmaya başladı. Dr. Roşer meselenin gelip kendisine dayandığını anladıkça kırmızı olmuş, utangaçlığın verdiği hoşnutsuzlukla 'olmaz' dercesine kafasını sallamaya başlamıştı. Bütün gözler Dr.Roşer'e çevrilmişti. Sarı saçları ve kısa boyuyla ilk bakışta diğerlerinden ayrılan Dr. Roşer başına gelecekleri anlamıştı.

“Olmaz arkadaşlar, bağışlayın ama yapamam. Bu halimle bir de gidip doğuma mı katılayım? Kesinlikle olmaz. Hem beş koca yıldır hiçbir doğuma katılmamışım.”

Dr. Roşer'in itirazları ikna olmayan tavırları arkadaşları tarafından kabul edilmemişti. Bir yandan kahkaha atarken, diğer yandan durumun ciddiyetini anımsatarak ikna etmeye çalışıyorlardı. Roda kalkıp gelinin durumunu sormaya giderken bile tartışmalar devam ediyordu. Roda, kadınların yanına geldiğinde, gelinin durumunun pek iyi olmadığını anladı. Eğer çocuk doğmazsa hem çocuk, hem de anası ölecekti. Savaşçıların, hem yakınında olduğunu bilen Mensure bağırıyor, dişini sıkıyordu. Berfê ana, başının ucunda Dr.Roşer'in doğuma katılması için Mensure'yi ikna etmeye çalışıyordu. O da Dr. Roşer gibi kesinlikle kabul etmiyordu. Bir savaşçının doktor bile olsa kendisini o halde görmesi düşüncesine bile katlanamıyordu. Savaşçılar Dr.Roşer'le uğraşırken, köylüler de Mensure ile uğraşıyorlardı. Sonuçta her ikisi de ikna olmak zorunda kaldı. Dr. Roşer çantasını, gerekli malzemeleri alıp zorla gönderilmenin öfkesi ile Mensure'nin yanına geldiğinde kıpkırmızı yüzü henüz doğal rengine dönüşmemişti. Bütün kadınları çadırdan çıkardığında Roda müdahale etmeye çalıştı;

“Dr. Roşer, bütün kadınları çıkardın ama bari iki kadın yanımızda kalsaydı”

“Hayır, herkes çıkacak. Sende çıkacaksın. Kimsenin burada olmasını istemiyorum.”

“Nasıl olur? Bir düşünsene Mensure'ye bir şey olursa, hadi doktor, şimdi feodallığın sırası değil...”

Roda onca şey sıralayıp konuştu ki, sonunda Roşer “siz bilirsiniz” gibisinden elini salladı.

Saatler sonra bebek doğmayı başarmıştı. Bir erkek çocuktı. Bütün köylüler, en çokta bebeğin dedesi ve ninesi sevinmişti. Mensure'de, Dr. Roşer'de çok yorgundu. Her ikisi de bitkin düşmüşlerdi. Mensure, gökyüzü maviliğindeki gözlerini utangaçça kaçırıyor, sarı saçlarını düzeltmeye çalışıyordu. Koçer kadınlarının kendine özgü diri ve dingin yüz çizgileri Mensure'de de hemen göze çarpıyordu.... Roda bu çizgilere dalıp gitmişti. Sonra Mensure'ye yardım etti, saçlarını topladı, üşümesin diye bir battaniyeye sardı. Mensure saçlarını küçük küçük örmüş ve renkli iplerle boncuklarla süslemişti. Dağın özgür soluğuydu Mensure'nin saçlarında gezinen. Dr. Roşer, Mensure'ye son bir kez baktıktan sonra kalktı. Roda'yla çıktılar çadırdan. Kendi kendine söylenircesine “beş yıldan sonra doğan bebeğin ilk seslerini duymak ne tuhaf...” deyip durdu yürüdükçe.... Arkadaşlarının yanına geldiler. Mervan muzipçe gülümseyerek karşıladı onları:

“Eee doktor, nasıl geçti. Gerçekleştirdiğinizi söylediler. Hele bize anlatında bizde öğrenelim.”

Dr. Roşer kızgınlıkla açık renk gözlerini Mervan'ın siyah gözlerine dikti:

“Bırak Allah aşkına, zaten yorgunum. Biliyorum takılmadan edemezsiniz. Hogır arkadaş, söyleyin de takılmasınlar bana...”

Hogır Arkadaş'ta gülümseyerek:

“Valla bir şey diyemem doktor. Dua et de kampta duyulmasın. Yoksa herkesin dilinde dolaşır hikayen. Neyse dinlenmeye bakın çünkü birazdan yola çıkacağız. Gün doğmak üzere zaten. Mervan sende şimdilik karışma doktora....”

Hogır'ın bu söylemlerine rağmen Mervan, esmer yüzünde beliren muzipçe gülümsemeyi silemedi bir türlü. 15-16 yaşına rağmen kocaman ayaklarıyla ve hava saldırısında kırılmış öndeki bir dişiyle nasıl göze çarpıyorsa , muzipliği ve takılmalarıyla da hemen göze çarpıyordu. Dağlarda büyümüş olmanın rahatlığıyla oradan oraya çeker, takılır, mutlaka gülünecek bir şeyler bulurdu....

Sabahın erken saatlerinde yola çıktılar. Xelat ve Hogır önde olmak üzere savaşçılar kafilenin en hızlı şekilde yol alabilmesi için ellerinden geleni yapmaya başladılar. Roda, Measure'nin durumunu öğrenmek için arka sıralara doğru gittiğinde Measure'nin yorgun yüzüyle karşılaştı. Gözlerindeki mavi utangaçlık silinmemişti. Roda'yı görünce gözlerini yere indirdi. Roda daha fazla utandırmamak için durumunu sorup yanından uzaklaştı. Bebeği ninesi almıştı. 3 yaşındaki oğlu Agit'te dedesinin elini tutuyordu. Measure'nin üzerindeki uzun, beyaz ve parlak elbise rüzgarın her esişinde dalgalanıyor, elbisenin üzerine simlerle işlenmiş güller en çok gözlerine yakışıyordu.

Dik bayırlarla uzayıp gidiyordu patika. Uludere'nin sarp kayalıklarında yolcular bu incecik patikalara tutunuyordu. Bir kaçak gibi, firari bir eşkıya gibi kendi topraklarında sakınarak, saklanarak yürüyorlardı.

Güneş gökyüzünde henüz devrilmeye yüz tuttuğu sırada uçakların gürültüsü ortalığı kapladı. Gürültü ve ardından gelen bombalar öyle ani gelmişti ki; bir anda ne olduğunu anlayamadan etraflarına bakındılar. Ancak toplanmaları uzun sürmedi. Havanlar, bombalar ve makineli silah sesleri arasında yaşlıları, çocukları kayalıkların arkasına gizlemeye çalıştılar. Göz gözü görmez bir toz ve duman ortalığı kaplamış, çocukların ağlayışları, yaşlıların bedduaları, yaralıların inlemeleri iç içe girmişti.

Uçaklar geldikleri gibi gittiklerinde durum daha bir anlaşılır oldu herkes için. Ufak tefek birkaç yaralı vardı. Bir de Measure vardı. Boynundan almıştı yarayı, gül işlenmiş beyaz elbisesi kanlara bulanmıştı. Kaderin bir oyunuydu belki de, beyaz güller kırmızıya kesilmişti. Yoksa güller kırmızıya kesildiğinde mi anlam kazanıyordu? Beyaz güller yaşayamaz mıydı insan ömrü kadar? Bir mevsimlik miydi her şey? Bir mevsimlik miydi güllerin ömrü?....

Measure'yi bir kayalığın altına taşıdılar. Yüzündeki yorgunluğun izi, acının izine dönüşmüştü. Acı, gökmavisi gözlerinde bulutlar oluşturmuştu. Yine de dayanıyor, dişini sıkıyor inlemiyordu bile. Bulutların ardında bir sitem, bir güceniklik, gidişinin bunca erken oluşuna öfke yoktu. Kaderini sessizce kabullenmenin dinginliği vardı üzerinde. Oysa etrafındaki herkes ağlamaya başlamış, onun gencecik ömrünü ağda dökmüşlerdi bile. Dr. Roşer gelip yaraya baktığında Measure'nin utangaçça gözlerini kaçırıldığını gördüler. Roda, Mervan, Roşer hepsi birden boğazlarına bir şeylerin takıldığını hissettiler. Roşer, ölümün kıyısına gelip de halen utangaçlığını elden bırakmayan Kürt kadınına, koçer kızına hayranlık duydu bir iç sızısıyla birlikte.... Measure'nin birkaç kez yerinden doğrulmaya çalıştığını gördüler.

Bir kadın ağlamaklı:

“Çocuğunu istiyor, çocuğunu istiyor, hele getirin çocuğunu yanına...” deyince daha dün doğan oğlunu yanına getirdiler.

Measure, bebeğini öpüp sessizce bir şeyler mırıldandı. Berfe ana kulağını yanaştırınca yeniden tekrarladı. Ana kafasını salladı. Gözlerindeki yaşları silmeden, savaşçılara döndü:

“Oğlunu size emanet ediyor, oğluma iyi baksınlar, anasız büyüyecek ama gözüm arkada kalmaz...” deyince tüm kadınlar yeniden ağda başladı.

Gökyüzü maviliğini yitirdiği vakit, Measure'de gök mavisi gözlerini kapattı. Güneş batmış, hava kararmıştı. Measure'nin gözlerindeki Güneş de yeniden doğmak üzere batmıştı. Ağır bir keder doldurmuştu havayı. Haykırışlar, ağıtlar yürek ateşini dindiremiyordu. Beyaz

bir örtü örttüler üzerine. Güzel yüzünü, sarı saçlarını kapattılar. Oğlu Agit, örtünün altındaki anasını görmek için örtüyü çekiştiriyse de bırakmadılar, “uyuyor, uyandırma onu” dediler. Agit anasını uyandırmamak için son kez de olsa görmedi. Savaşçılar toprağı kazıp elleriyle gömdüler Mensure’yi göz yaşları içerisinde. Onun için sabaha dek ateş sönmedi. Ateşi gürleştirdiler habire. Her kıvılcımında onun gözlerini görerek.

Mezarı bir ağacın altındaydı. Tam karşısında Güney’in dağları vardı, başı karlı dağları.... Oysa oraya ulaşmasına az kalmıştı. Oraya vardığında oğullarının babasıyla da görüşecek, buluşacaktı. Olmadı, gözleri oraya dikilip kalacak, oralara uzaktan bakıp duracaktı, sessizce ve içli, dingin bir kabullenişle. Hiçbir serzenişte bulunmayarak...

Güneş doğduğunda yola çıkmaya hazırlandılar. Küçük Agit’in dedesi gelmeyeceğini söylemişti. “Gelinimi burada bırakamam” diye tutturmuştu. Nasıl böyle yapayalnız bırakabilirdi. Beyaz sakalı acıdan titriyor, derinleşmiş yüz çizgilerine gözyaşları doluyordu. Agit, dedesinin niye böyle ağladığını, annesinin niye toprağa gömüldüğünü anlamadı.... Kapkara gözlerini kocaman açıp, dedesinin elinden çekiştirerek:

“Hadi gidelim, babamın yanına. Sen demedin mi babamın yanına gideceğiz? diye üst üste tekrarlayınca, yaşlı adam Agit’in elinden tutup sessizce yürümeye başladı. Bir yandan da hıçkırıklarla zayıf uzun gövdesi sallanıyordu. Roda yaşlı bir adamın böyle ağladığını ilk kez görüyordu ve bu ağlayış, bu hıçkırıklar ölümün acısı kadar dokunuyordu ona.

Gürültüden eser kalmamıştı kafilenden. Herkes sessiz bir şekilde ilerliyordu. Geride bıraktıkları, artık evleri-bahçeleri, geçmişleri değildi, bu günleriydi de.... Korucu olmamak için yollara dökülen bu insanlar, sadece ülkelerine sığınıyorlardı. Sığındıkları sadece gözyaşlarıyla arındırdıkları ülke topraklarıydı.

Aynı günün akşamı Sınah tepesine varmışlardı. Onları sınırdan geçirecek milisler iki büyük ateş hazırlamışlardı onlar için. Agit’in babası Ahmet’te içlerindeydi. Agit’i görür görmez kucağına almış, göğsüne bastırmıştı. Ardından uzun boyuyla etrafına bakmıştı. Gözleriyle Mensure’yi aradığı anlaşılıyordu. Ancak gençliğin verdiği utangaçlıkla anasına-babasına soramıyor, birilerinin bir şeyler söylemesini bekliyordu.

Yeni doğan oğlunu kucağına verdiklerinde Mensure’nin orada olmadığını ve olamayacağını anladı.

Oğlunu sımsıkı sarıp öptü. Hiçbir şey söylemedi, söyleyemedi. Bir şeyler söylenmesi gerektiğini bilerek bekledi. Hogır, kendisinin söylemesinin iyi olacağını biliyordu. En iyisi savaşçıdan duymasıydı. Acı dolu bir sesle konuşmaya başladı. Ahmet, Mensure’nin doğumdan dolayı değil de hava saldırısından dolayı öldüğünü, şehit düştüğünü öğrendi, Hogır’dan. Belki de bu yüzden, bir savaşçıdan duyduğu için utanmadan, sıkılmadan tüm yüreğiyle ağladı....

Ömründe ilk ve son kez bu denli sakınmasız, bağıra-çağıra ağladı....

Yolculuk, hiç kimse için bitmedi. Ne savaşçılar, ne de köylüler için. Köylüler yönlerini Güney’e verirken, diğerleri yeni kabileleri almak için gerisin geri döndüler... Yolculuk, yürüyüş herkes için devam etti....

Kasım 2001

DERVİŞ

Derviş, uzamış ak saçları ve sakalıyla tarihin unutulmuş bir zaman kesitinden çıkıp ama unutulmuşluğuna da gücenmiyormuş gibi huzurlu, sakin bir gülümsemeyle ufuklara daldırdı gözlerini.... Gözlerinde devrilen çağların, gerçekleşen devrimlerin haklı yıkıcılığı ile yaratılanların onuru, türkü söylüyor gibiydi. Gözlerini hafifçe kısarak onurun türküsünü çoğalttı yüreğinde. Her şey; doğanın şu an ki renk cümbüşü, Nisan güzelliğindeydi ve yüreği bu güzellikle uyum içindeydi.

Yıllardır her Nisan'da yeniden kavuşabilmek için doğuşun eşsiz şavkına; kavuşma özlemini büyüttü içinde, kendini paralayıp kahredercesine.... Ve bu yıllar içinde anlamıştı ki, özlem; kadına benziyordu.

“Özlem kadın gibidir, suladıkça, üzerine titredikçe büyür, demlenir, gerçek rengine ulaşır, o özlem çeker seni, ateş gibi yakar seni, yine de seve seve katlanırsın o özlemin acısına. Kadında büyüdükçe, gerçek rengine ulaştıkça ateş gibi yakıcı olur. Nasıl yaklaşacağını bilemezsen yakar, un ufak olursun, silinip gidersin toz zerreciklerine karışıp...” Bu cümleleri yüreğinde oluşturmak için yılların geçmesi gerekti. Ve bu yıllar içerisinde de doğuşun gizemine varmak gerekti....

Derviş, doğuşun muhteşemliğini bu yolda seyretmek için, yüksek bir kayanın üzerine oturdu. Aşağılarda uzanan uçsuz bucaksız sonsuzluğun devinimi karşısında, bu devinimin göksel sureti ve yüzyıllık derviş, kutsal bir ayinde vücut bulurcasına bir araya gelmişti. Derviş bu eşsiz uyumu bir süre büyük bir haz duyarak seyretti. Sonra hemen ötesinde boy vermiş olan nar ağacına gözleri takıldı. Çiçek açmıştı nar ağacı.... Ne de güzel açmıştı nar çiçekleri. Bir damla gözyaşı gibi, bir avuç sevinç gibi dedi kendi kendine. Ardından gördüğü-işittiği kadınlar aklına geldi. Çiçeklenen kadınlar, sevdaya düşen kadınlar, böyle güzel olurlar, saydam tertemiz. Aşk bir çiğ damlası gibi üzerlerine düştüğünde serpilip boy atarlar, güzelleşirler. Medet ummadan aşkları için; cesaretlerini bilirler, kimi zaman dağlara vururlar kendilerini, sevdalıya ulaşmak için yüreklerinde eritirler dağları, boncuklarla süslenmiş kınalı saçlarını savurarak rüzgarlara....

İşte şu rüzgarda salınan nar çiçeği, kınalı saçlarını dağ rüzgarlarına sunan yiğit Kürt kadınına benzemiyor muydu? Öyle asi, soylu başına buyruk ve narin, duru, düşsel....

Derviş, bir nar çiçeğinden nerelere ulaşmıştı. Birden farkına vardı, ağız dolusu güldü. Yüreği kıpır kıpır olmuştu bu gülüşle. Tekrar göksel devinime çevirdi yaşlı ama huzur halesiyle çevrilmiş yüzünü....

Ne müthiş bir güç, ne anlaşılmaz gizlerle doluydu bu göksel kudret.... Ancak her yıl bu vakitler daha bir gizemli, daha bir muhteşem oluyordu. Anlık değişimler, ard arda gelişen hareketlilikler, aniden parlayıp dört bir yana dağılan ılık demetleri, gökyüzüne Tanrısal bir elin değdiğine işaret ediyordu. Tekrar o anı göreceğinin heyecanı gözlerini tam ufuklara dikti. Bütün her şeyiyle o an üzerine döndü, geçmişini ve hayallerini o anda topladı, beklemeye koyuldu. Duyduğu heyecan, coşku cezp etmişti onu. O anı karşılayabilmenin onuruyla yüreğine söz geçirebilmişti. Yoksa yüreği dayanamayacak, patlayacaktı bir volkan gibi.

Tamam vakti gelmişti, enerji zamanla buluşmayı sağlamıştı. Önce doğuşu muştulayan bir yıldız belirdi gökyüzünde.... Yıldız kadın yüzüne dönüştü, gülümseyen vakur, sakin bir kadın çehresiydi. O anda her şey, yeryüzü-gökyüzü kadın gözleriyle kutsandı, tütsülendi, kadınca renklendi, rengarenk oldu. Sevecen bir görünüm aldı ufuklar berisi ve ötesi....

Ardından anlayamadığı devinimler oldu. Bir an her şeyin alt-üst olduğunu sandı. Birden kırmızı-sarı tonda tüm renkler kucakladı, sarıp sarmaladı evreni. Bir sükunet, bir dinginlik yayıldı etrafa....

Bu dinginlik içerisinde bir çocuk sesi duydu Derviş, neşeli, canlı, yaşam dolu bir çocuk ufuk çizgisinden ona doğru koşuyordu. Derviş ne dediğini anlamaya çalışmadı, çünkü bilmişti; “Doğuşumuz Kutlu Olsun” sözlerini ilk yüreği duymuştu.

Artık gidebilirdi.....

Nisan 2001

MAVİ BONCUKLAR

“Yollar ... yalnızlığı anlatan... Yalnızlık şarkılarını, vatanlarını geride bırakanların kulağına fısıldayan yollar... Geriye dönemeyeceğinin bilgisi ve çaresizliğiyle ileriye doğru yürüyenlerin yüreklerini acıtan yollar... Umutsuzluğun girdabında hep daha aşağılara çekilen vatansızın, yaralı bir kırlangıcı anımsatan çırpınışların sesi olan yollar... Vatansız; yaralı bir kırlangıç ve bu kırlangıcın iç sızlatan yavrusu Şimal... Acılı, hasretlik Şimal...” Helbest, bu satırları küçük not defterine yazmaya çalışıyordu. Gerek insan kalabalığının arasında kendisine zorla açtığı yerin sıkışıklığı, gerekse de alışıktığı deniz yolculuğu, birkaç satırda olsa bir şeyler karalamasını zorluyordu. Zaten gemiye bindikleri ilk birkaç gün kendine gelememişti. Dalgaların üzerinde gemi sarsıldıkça zayıf bünyesi daha bir sarsılmış, mide bulantılarıyla gün ve gecesi karabasana dönmüştü. Şimdi daha iyiydi iyi olmasına da baş ağrıları halen dinmemiş, kendisini tam olarak toparlayamamıştı. Kendisiyle aynı kaderi yol arkadaşlarının da durumu da pek parlak sayılmazdı. Etrafında balık istifi gibi yığılıp kalmış insanların sapsarı yüzlerinden ve kan çanağına dönüşmüş gözlerinden anlaşıyordu her şey. Herkes bu gemide vatansızdı, toprağından sökülmiş köksüz ağaçlar gibi yalnız ve yabancıydı. Belki de bu ortak kaderdi onları böyle bir birine yakınlaştıran ve düşman haline getiren... yakınlık ve yabacılık... Dostluk ve düşmanlık... Bu iki duygu kederli, yorgun yüzlerde öylesine yoğun belirliyordu ki, Helbest anlam veremiyor, sadece duyumsuyor, şaşıırıyordu... Küçük gözlüklerini düzelterek tekrar etrafını seyretmeye koyuldu. Yoksul yüzlerin bu denli birbirine benzediği bir an'da hiç bulunmamıştı. Birden. “Acaba bende bu yüzlere benziyor muyum” diye düşündü. Ancak içinde kabaran ve diğerlerinden ayıran duygunun farkına vardığında hoşnutsuzluğun, kendine karşı hoşnutluğa dönüştüğünü anlayarak rahatladı. “Ben bu kadar çaresiz ve bir silüet gibi değilim” dedi, kendi kendine. “Bütün insanlar vatanlarından uzaklaştıkları gibi bir gölgeye dönüşüyorlar, öyle ki havaya karışacak, yok olacaklar sanırsın,” diye devam etti. Hemen ardından “Peki ya ben” diyen bir başkan ses içinden yükseldi. “Okumuşluğum, yasalara isyanım sonucu değiştirir mi ? Sonuçta aynı çarkın dişlileri arasında emilmekten kurtarıyor mu ? Bende kaçak bir göçmenim, beni farklı kılan ne? Farklı kılan ne ?...” dedi içindeki ses. Birden annesinin yıllar önce söyledikleri, sükün etti kafasına. Bir masal anlatır gibi dokunaklı, yumuşak ve aynı zamanda şefkatin o ürpertici sesiyle konuşmuştu. “Toprak bir kimliktir yavrum, etrafında gördüğün, dokunduğun, sevdiğin her şey bir kimliktir. Bahçedeki şu elma ağacını görüyor musun? O ağaca kimliğini veren, varoluşunu anlamlı kılan topraktır. Topraktan kökü koparılan bir ağaç yaşayabilir mi? O bir elma ağacı alabilir mi ? Olsa olsa kupkuru bir dal parçası olur...” demişti. Elma ağacının bahardaki beyaz çiçeklenişini özlediğini hissetti. Bembeyaz çiçekler açardı o ağaçlar, her yer pembe-beyaz çiçeklenirdi.... Şu anda, bırakıp geldiği yerlerde çiçekleniş zamanı.... Göremeyecekti. Duyduğu özlem önce genzini yakmış, ardından gözleri dolmuştu. Gözlüğünü çıkardı, gözlerini silerken Şimal’ın meraklı, yeşil gözleriyle karşılaştı. “Belki bu defa arkadaş olurum” umuduyla yanına gelmesi için eliyle işaret etti. Şimal gözlerini çevirdi, uzun sarı saçlarıyla çevrili başını tekrardan anasının göğsüne gömdü. Şimal ilk birkaç gün anasının kucığında baygın bir şekilde yatmıştı. Genç kadın, kızına bir şey olacak diye korkmuş, ağıtlar yakmaya başlamıştı. Kadının sürmeli, kara gözleri, gözyaşlarından ve deniz çarpmasından şişmiş, korkunç bir hal almıştı. Helbest ilk günlerde, kadının kocası Resul’un, sessizce başı öne eğik şeklindeki duruşunu daha ezik, daha çaresiz bulmuştu. Bu ailenin Halepçe bölgesinden olduğunu sonradan öğrenmiş ve belki de bundan dolayı Resul’un o sessiz duruşunu Halepçe’nin viraneliğine, yıkıntılarına benzetir olmuştu, tanımlanamayan, korkunç, gürültülü bir sessizlik...

Helbest kendini iyi hissettiği müddetçe yanlarına gidip Şimal'i sormuş, çok az kelimelerle de olsa sohbet edebilmişlerdi... Şimal de birkaç gün içinde daha iyi olmuştu. Gidip konuşmak geldi içinden... Birkaç kelimeyle de olsa toprağına olan özlemini o insanlarla gidermek istedi. Belki özlemin ağırlığını biraz üstünden atabilirdi. Güçlkle yerinden kalkarak Şimal'in yanına geldi. Resul'le selamlaştılar;

“Nasıl kızımız daha iyicene değil mi?...”

Resul yorgun bir tebessümle;

“Allah razı olsun, daha iyi,Birde şu inadı bıraksa!...”

“İnat mı, ne inadı?...”

Şimal'in annesi Negwin, biraz da sitemle araya girdi;

“Ne inadı olacak kardeşim? Evden ayrıldığından beri tek kelime etmiyor, konuşmuyor bizimle”

“Neden?”

“Gelmek istemiyordu. Ben gelmem deyip, kendini yerden yere vuruyordu. Babası onu sırtına almak zorunda kaldı. Bak etrafa, kuşlara, ağaçlara dedim de kafasını kaldırmadı, babasının sırtına gömülüp öylece kaldı...”

Helbest inanmadı. 6-7 yaşlarındaki bu küçük kızın bunca bağlılığı, bunca direnişi inanılması güç geliyordu. Peki bu küçük kız o yabancı diyarlarda ne yapacaktı.? O beton binalar arasında, tek kişilik bencil dünyalarda nasıl yaşayacaktı? Bu düşünceler onu yeniden yaralı kırlangıca götürdü, yarası sarılsa da, içindeki sızıyı sağaltamayacaktı o kırlangıcı... Resul'un sesini duydu;

“Ne düşünüyorsun yeğenim, böyle derinlere daldın?”

“Derinlere mi ? Ah evet... deyip bir an durdu. Sonra ona az önce düşündüğü dostluk ve düşmanlık duygusunun, nasıl böyle iç içe geliştiğini sordu.”

Resul, bu soru üzerine kafasını önüne eğip bir süre sessiz kaldı. Elindeki ince dal parçasını güvertenin tahtasında gezdiriyordu. Çömelir halde yaptığı bu hareket, toprağı düşündürdü herkese. Toprağı eşeliyormuş gibi alelade hareketle yapıyordu. Resul, neyi anımsattığını bilmeden... Elini, uzamış esmer sakalında gezdirdi. İnce bıyıklarını çekti;

“Sen okumuş adansın, bilirsin bizi. Biz aynı nehirlerde su içmiş, aynı topraklardan buğday yemişiz. Türkmen, Arap, Fars, Afgan ve biz Kürtler bu yüzden birbirimize benzeriz. Suretimizdeki çizgiler bile aynı. Bu çizgiler birbirimize hem dostluğumuzun, hem de düşmanlığımızın sebebi...”

Helbest “anladım” gibilerinden başını salladı. Vatansızlık her birini şefkatli kucaklara hasret yapmıştı, birbirlerinin şefkatlerine muhtaçtı. Ve içlerinden birinin bile bu gemide bir vatani olmaması aynı zaman da düşmanlık yaratıyordu. Hor görüyorlardı birbirlerini. Düşündüklerini söyledi Helbest;

“Doğru, dedi.Negwin;”

“Açlık, yeni bir yaşam umudu ve savaş korkusu bizi nerelere getirdi...” diye acılı bir sesle ekledi.

Tüm konuşmalar boyunca Şimal, bir kere olsun başını kaldırıp da bakmadı...

Akşam çöküyordu gemilerdekinin üzerine, keskin tuz ve yosun kokusu, akşam gibi çöküyordu göçmenlerin üzerine. Dalgaların sesi, denizin mavisine yabancı, toprağın çocuklarını koyu bir yalnızlığa sürüklüyordu. Güvertenin bir köşesinde hasretin acısını bir dengbej dile getiriyordu. Uzun, yaralı soluğu, yalnızlığın sızlatan soğuşuna direniyordu. Sanki şarkı susarsa tüm yürekler buza kesilecekti. Herkes bunu biliyor ve bu yüzden o yaralı soluğun suskunluğa gömülmesini istemiyordu. Tütünler sarılıyor, sigaralar içiliyor, sigaraların ateşi koyulaşan akşam vaktinde, ateş böceklerini anımsatıyordu. Dengbej soluğunu uzattıkça uzatıyor, her birini vataniyle buluşturuyordu. Dengbejin dilini bilmeyenler bile, şarkının sözlerini hissediyor, anlıyor, vatanlarına gidiyordu. Dağları anlatıyordu şarkı, yiğitliği, uzun kış gecelerinin sıcak sohbetlerini, gölgesinde hayaller kurulan ceviz ağaçlarını...

Helbest, güvertenin tırazbanına yaslanarak denizi seyrediyordu. Ay ışığının denizdeki yansıması o anda ona garip bir oyun gibi geldi. Küstah bir oyun. Gördüğü yakamozu, dengbejin soluğunda yükselen, kanayan, çığlıkla alay eden, hoppa güzel bir kadına benzetti. İçinden seyretmek gelmedi, yüzünü gökyüzüne çevirdi, “Ay tanrıçası ve mahiyetindeki Samanyolu” dedi aynı sıkıntı ve alayla. Not defterini cebinden çıkardı. Gözlüğünü düzelterip, dalgalı, hafifi uzamış sakallarını parmaklarıyla karıştırdı. Sonra aklına geldi ki, tüm bu hareketler geçmişin ruhundaki ruhunda ki izleriydi. Alay oklarını, ruhuna da çevirecekti ki vazgeçti, yazmaya koyuldu. “Her yer su, gözün alabildiği tüm ufuklar suyla çevrili...Hiç bu denli toprağı özlememiştim. Gökyüzü bile cazibesini kaybetti benim için. Dengbejin yardım çağrısı olan şarkılarındaki toprağı özlüyorum, gökyüzüne meydan okuyan dağları, bahçeleri, toprağa dair ne varsa her şeyi... Platon, “Gökyüzü suçsuzdur.” Demişti. Pöh! Bir de bu gemide bizimle yaşasaydı da görseydim tinsel romantizm kalır mıydı, kalmaz mıydı onda ? Neyse, Platon’a verip veristirmeyeyim. Etrafındaki bu insanlar, insanı ağlatacak kadar kederli yüzleriyle geleceği konuşuyorlar. Asıldıkları ip, öyle ince ki her an kopacak gibi. Pamuk ipliğiyle bağlamışlar umutlarına. Savaşların tükettiği bu insanlar yorgun, bıkkın ve kendi yazgılarından yorulmuşlardı. Kimisi şimdiden hasta ve deniz havası daha bir tüketiyordu onları. Ama şu gerçekte her zaman yanı başımızda; insanın en korkunç olduğu an, çaresiz olduğu andır, tüm umutlarını yitirdiği andır. İşte asıl o zaman gör her şeyi; medeniyetler yaratan Avrupa...” yazısına devam edemedi.

Aniden bir fırtına patlamıştı. Kaptanın bağırışlarıyla herkes olduğu yerde birbirine sıkıca tutundu. Hızla yağan yağmur bir an da herkesi sırsıklam etmişti. Gözlerdeki dehşet çakan her şimşekle daha bir büyüyor, gecenin aranan huzurunu çığlığa bırakıyordu. Gemi şiddetle sarsıldıkça hırçın dalgalar yaşamlarını dövüyordu. Birden bir çatırdı sesiyle irkildiler. Korku bilinmezlik, çaresizlik birbirine karışmıştı. Çığlıklar, dualar, lanetler her köşeden duyuluyordu. O kargaşa içerisinde anlamlar, sevgiler. Tutkular kayboluyordu. Her şey yitip gidecek gibiydi... Dalgalar gemiyi su içinde bırakmıştı. Kaptanın sesini belli belirsiz duydular. Helbest, parkesinin önünü kapatarak, bulduğu bir kovayla suyu boşaltmaya başladı. Diğerleri de onu izlediler. Kim eline ne geçirdiyse suyu boşaltmaya çalışıyordu. Canhıraş bir telaş kaplamıştı ortalığı. Yaşayabilmenin, nefes alabilmenin korkunç mücadelesi veriliyordu. Bir avuç toprak hasreti çeken bu insanlar, canlarını dişlerine takıp kendilerini paralıyorlardı. Tüm bu telaşın içinde bir kadının haykırışı duyuldu. Bir şeyler söylüyor, yırtınıp dövünüyordu. Helbest yanlarına gitti, durumu anlamıştı. Bir genç yanına gelip ne olduğunu sorunca, Helbest çaresizce kollarını her iki yanına sarkıtarak “çocuğu düşmüş denize” dedi, tükenmiş bir sesle. Soluk soluğaydı, az önceki harcadığı çabadan dolayı yüzü kızarmıştı. Sonradan İranlı bir Fars olduğunu öğreneceği gence;

“Bu fırtınada yapabilecek bir şey yok... dedi kafasını sallayarak...”

Esmer, kara kıvrık saçlı gencin delikanlılığına baktı Helbest;

“Adın neydi?”

“Efsen derler bana. Sana da uygun geliyorsa öyle dersin. Arapça ve Farsça’yı biliyor musun? İranlı mısın yoksa?”

“Kürdistan bölgesinden.”

“Hangi alan?”

“Ne önemi var?”

“Haklısın öyle. Benim içinde bir önemi yok. Bak şu kahrolası fırtına dinmek üzere.

“Öğrenci miydin daha önce? Normalde soru sorma alışkanlığım yoktur, ama her şeyden bir eğlence çıkarabilen gözlerin var. Birde şu hareketlerindeki rahatlık...dedi hafifçe gülümseyerek.

“Yoksa vurdum duymazlık mı diyeceksin? Rahat olabilirsin . Evet öğrenciydim, mollaların gazabından kaçtım da, bakalım bizi daha hangi gazaplar bekliyor.

“Neyse, gidip dinlenelim, çok yorulduk. Bu gece hiç bitmeyecek sandım.”

“Bizi bile bile öldürüyorlar! Geminin nasıl çürük olduğunu görüyor musun...?”

“Suç bizim Efsen, kimseye sitem etmemeliyiz!”

“Suç bizim mi? Oysa ben sadece Demokratik bir İran istemiştım...!”

Mecalsizce güldü Helbest, Efsen’in omzuna bir iki kez vurarak;

“Hadi gidelim, şu senin Demokrasiyi dinlenmiş bir halde kurtaralım, nasıl olur? ...dedi.

Yerlerine döndüler. Hava açmıştı. Helbest bir süre gökyüzünü seyretti. Denize düşen çocuğu düşündü. Nasıl da ölümler normalleşti herkes için, asıl olarak kendisi için. “Tanımadığın, bilmediğin bir insanın ölümü bile olsa ölümler bir şeyler çalıyor senden” dedi kendi kendine. Ardından kafasını koyduğu gibi uyudu.

Uyandığında güneş henüz yükselmişti. Gözleri Şimal’i aradı. Şimal bir köşede oturmuş, uzun sarı saçlarını arkaya atmış kendi kendisiyle konuşuyor gibiydi. Helbest biraz daha dikkatli bakınca Şimal’in elindeki küçük bir taşla konuştuğunu fark etti. O taşı nereden bulmuş acaba diye düşündü. Yoksa ta Güneyden beri hep yanında mı saklamıştı? Bir gözyaşı damlası gördü Şimal’in yuvarlak, solgun yüzünde. Belki de yanıliyordu, bir gözyaşı damlası değil, bir çiğ damlasıydı. Güneşin tüm renklerini içinde barındıran bir çiğ damlası dedi kendi kendine... Boynundaki mavi boncukları çıkardı Şimal onlarla konuşmaya başladı bu sefer, bir şeyler anlatıyor iç çekiyor, birden yüzü değişip tebessüm açıyor, sonra tekrar soluyordu. Şimal’i seyrettikçe Helbest, yüreğinde bir ağırlık, bir acılık duydu. O anda bütün ömrünü Şimal’in yalnızlığına değiştirebilirdi. Helbest bir dağ kırlangıcını ürkütmekten korkar gibi çağırdı yanına. Bu kez Şimal ürkmedi, çekinmedi. Yavaşça kalkıp yaklaştı. Bileklerine dek uzanan, parlak renkli elbisesiyle geçmiş zamanlardan çıkıp gelmiş ve yolunu şaşırmış bir masal kahramanı gibiydi.

“Merhaba Şimal!..”

Şimal cevap vermedi. Helbest’in ne söyleyeceğini merakla bekleyerek yeşil gözlerini dikti. Saçları, gecenin fırtınasından hala ıslaktı. Helbest devam etti.

“Konuştuğunu gördüm. Merak ettim kiminle konuşuyorsun diye...”

Şimal avucundaki sımsıkı kavradığı taşı ve boncukları gösterdi. İri gözlerindeki derinlik insanı içine çekiyor, yuvarlıyor, yuvarlıyor gibiydi. Helbest gözlerini bu derinlikten alamayarak;

“Ne anlatıyorsun onlara? Ben de öğrenebilir miyim?”

“Bunları ben köyden getirmiştım. Bana köyü anlatmalarını istedim. Onlarda bana anlattılar.

“Neyi anlattılar?”

“Koyunları, kınalı kuzuyu, doğan beyaz tavşanı, kaysı ağaçlarını. Sizin orda da var mıydı kaysı ağaçları? Hani önce beyaz çiçekler açarlar, sonra çiçekler kaysı olur.

“Ah, evet bilirim o ağaçları, bizim bahçede de vardı. Bak, ben kaç kez o ağaçlara çıkıp da kafamı kırmışım.

Şimal inanmaz gözlerle Helbest’in gösterdiği yere baktı. Doğru olduğunu anlayınca küçük ellerini çırparak güldü. Köyünü görmüş gibi, köyünün mor dağlarını görmüş gibi sevindi... İkisi konuşmalarına devam ederken, Efsen elindeki radyoyla yanlarına geldi.

“Abi, şu haberleri bir dinleyip bize de anlatsaydın. Almanca kanalı çıkaramadık. İngilizce’yi de pek anlamıyoruz. Bilirsin, bizim mollalar Anti-Amerikancı ya... dedi hafif bir alaycılıkla.

Helbest olur gibilerinden kafasını sallayıp radyoyu eline aldı. Günlerdir dünyadan uzak kalmıştı. Zaman kavramı adeta silinip gitmişti. Radyoyu gören bir çok kişi yanlarına yaklaştılar. Resul’de gelip oturarak Şimal’i kucağına aldı. Radyonun cızırtısı bütün sesleri bütün sesleri kesmişti. Bir müddet dilini anlamadıkları halde pür dikkat kesildiler. Helbest radyoyu kapatıp da gözlerini yere indirince, iyi şeyler olmadığını anladılar. Efsen daha fazla beklemeyerek;

“Ne oldu, ne söyledi, bize de anlatsana. Pek hayra alamet değil duruşun...” diye sordu.

Helbest duraksayarak;

“Doğru haberler pek iyi değil, İngiltere Başkanı bir karar çıkarmış...” dedi.

“Ne kararı?...” diye yavaşça sordu. Resul alacağı yanıtı korkarak ;

“Göçmenleri, kaçakları Avrupa’ya bırakmayacaklarmış. Gizlice girenleri de vuracaklarmış!...”

Bu son söyledikleri kalabalıkta bir uğultuya yol açtı. “Peki ne olacak, ne yapacağız...” tartışmaları, soruları havada uçuşuyordu. Pejmürde kılıkli biri Helbest’e dönerek;

“Niye dersin yeğenim? Biz ne yapacağız ki onlara?... dediğinde Helbest nasıl cevap vereceğini bilemedi. Nasıl anlatabilecekti ki dünyanın sahiplerinin yasalarını? Nasıl söyleyecekti ki istenmediklerini? Biraz düşündükten sonra;

“Çünkü korkuyorlar, bizden, sizden...” dedi.

Aynı kişi inanmazcasına gülerek;

“Bizden mi korkacaklar? O Koskoca Britanya Başkanı bizim gibilerden mi korkacak? Bizimle yeğenim. Hele bak bir şu halimize. Ağzımız açlıktan kokuyor, elbiselerimiz lime lime olmuş. Yapma yeğenim yapma... Elini sallayarak yanındakilere mahcubiyetle karışık gülümsedi. Bunun üzerine Helbest, biraz da kızgın, sesini yükselterek;

“Elbette korkarlar. Toprağına bağlı, toprağını unutmayan herkesten korkarlar.Hatta Şimal’dan, şu küçük kızdaki bile korkarlar.

Helbest, ona inanmadıklarını bile bile konuşmuştu. Ama dinleyen, anlayan yoktu. Yavaş yavaş etrafını boşalttılar. Bir tek Efsen Resul ve Şimal kalmıştı. Negwin, biraz uzaktan, sesini duyurmak istercesine öne eğilmiş bir şekilde;

“Sen kendini üzme kardeşim. Bırak bunlar anlamazlar. Elbette bizden korkuyorlar. Korktukları için bizi yok etmek istiyorlar. 14 yıl önce Halepçe’de de böyle yapmadılar mı? Değil mi Resul?”

“Doğru dersin Negwin. Bu dünya bize acımıyor. Merhametsiz bir dünya. Her yerde fermanımızı yazıyorlar...”

Konuşmalara Efsen de katıldı. Konuşmalar devam ederken Şimal babasının kucağından kalkıp, Helbest’in yanına geldi. Bir eliyle çenesini tutup kaldırırken, bir eliyle de mavi boncuklarını uzattı;

“Al bunları sana veriyorum. Nenem bu boncukların uğur getirdiklerini söylüyordu. Al sana bir şey yapmasınlar. Yanında sakla olmaz mı?

Gözleri buğulandı Helbest’in. Boncukları aldı.

“Teşekkür ederim. Yanımdan hiç ayırmayacağım, Şimal. Canım sıkıldıkça onlarla konuşacağım. Sana Köyünü, ağaçları anlattığı gibi bana da anlatırlar. Sen gibi bakacağım bu boncuklara...”

Şimal sevgiyle başını sallayınca Helbest kucaklayıp öptü onu. Bütün yalnızlığı ve garipliğiyle.

Günler birbirinin ardı sıra, birbirinin benzeri olarak geçip gidiyordu. Kaç gün olmuştu. Bir hafta mı, yoksa daha fazla mı? Yazgıları nereye sürüklüyordu onları? Kimse bilmiyordu. Yorgun yüzleri daha bir çökmüş, kafalarını kaldırıp da bakmaz olmuşlardı ne denize, ne gökyüzüne. Güvertenin tahta zeminine saatlerce dikilip kalan gözler, yıpranmış tahtalar üzerindeki şekillerde geçmiş ömürlerine ait izler bulma umuduyla bakar olmuştu. Kimi zaman toprağın görüldüğünü haykıran sese kulak veriliyor, bekleniyor, ama aniden kayan yıldızlar gibi umutları da ansızın parlayıp, karanlığa karışıyordu. Ortalıkta son bir söylenti dolaştı. “Kıyılarına yakın geldik,” dendi. Kimisi umursamazlıkla omuz silkti, kimisi dua etmeye koyuldu, kimisi de ayağa kalkıp uç burnundan ufuklara gözlerini dikti. Tekrar aldanacakları korkusuyla söylenen sözler ve kelimeler fısıltı halindeydi. Gözlerdeki ışık, ağızlardaki tebessüm fısıltı halindeydi. Helbest’te her zaman ki kayıtsızlığıyla defterine notlar alıyordu;... “Karaya yakınlaştığımız söyleniyor. Belki de bu söylemler bir aldatmacadan ibaret. Öyle ki her şey su gibi kaygan, gerçeklikten uzak. Bu yolculuk biraz daha sürerse artık daha önce toprakta yaşadığımı unutacağım. Her şeyde sıkıntı veren insanın içini bulandıran bir mavilik var. Bir tek Şimal’in gözleri yeşil. Dağların, ormanların yeşili. Uçsuz-bucaksız steplerin

yeşili... O günden sonra Şimal'le epey yakın dost olduk. Konuşuyor, köylerinden, özelemlerinden bahsediyor. Ve ben adeta onun gözlerindeki kırlara koşuyor, şarkı söylüyorum. Oynuyorum, çocuklar gibi vatansızlık bizi birbirimize bağlıyor. Ortak kaderimiz Hamlet trajedisini sollayacak bir trajediyi ortaya çıkarıyor. Ayıp olmasaydı, sonsuzluğa şöyle bağıracaktım. Shakespeare bizi de yazsana, biz miyiz bir unutulmuş..." yazısının bu yerinde kendi kendine acıyla gülümsedi. Kendisi de iyi bir Hamlet olurdu ya... Gözlüğünü düzeltirken etrafında bir kıpırdanma, bir telaş hissetti. Tamda bu esnada "Geldik geldik" haykırışını duydu. Bir genç eliyle karşıyı gösteriyor, sevinçle bağırıp çağırıyordu. Defterini cebine koydu. Parmakları mavi boncuklara değdi, gülümsedi. Demek gelmişlerdi. Helbest kalabalığın yüzüne baktı, her birinin yüzünde aniden parlayan yıldız gibi bir ışık gördü. Hareketlenme daha da arttı. Birkaç parça eşyasını hazırlayanlar, kendilerine, çocuklarına çeki düzen verenler, son sigaralarını sarıp içenler. Ürkekçe bekleyenler, kaygıyla etrafına bakanlar....

Kıyıya yanaştıkça dalgalanma da artıyordu. Helbest ilerlemeye çalıştı. Kalabalıkta kendisine yer açmaya davrandı. Kayalıklara çarpıp gelen dalgalar gemiyi ve içindekilerini sarsıyor, tahterevalliye binmiş gibi, bir inip bir yükseliyorlardı. O anda Şimal'i belli belirsiz seçebildi. Yüzü solmuş, gözleri gölgelenmişti. Birden başı bir şeylerden korkar gibi, annesinin parlak elbisesine gömüp öylece kaldığını gördü. Negwin ise çok uzaklardan bakıyordu. Dalgın bakışlarla Resul'e bir şeyler söyleyip, işaret ediyordu. Helbest bir türlü yanlarına varamadı. Elini salladı, göremediler, tek tek çağırıyorlardı. Birden silah sesleri kıyıda gelmeye başladı, üst üste dinmek bilmez atışlar... Silah seslerine yabancı değildi, alıştı çocukluğundan beri. Ama o anda, bulunduğu yerde bu sesleri duymak kadar hiçbir şey şaşırtamazdı onu. Şaşkınlıkla, korkuyla etrafına baktı. Her şey donmuş gibi geldi. Bütün gözler, bütün gülüşler donmuş gibi. Herkes olduğu yerde buz kesilmiş gibi. Yıllar önce izlediği bir filmi hatırladı. Böyle her şeyin ama her şeyin donduğu o film karesini. Kuşlar havada kanat çırparken, bir çocuk annesini çağırırken, bir kadın kahkaha atarken, bir yaşlı adam sopasını yerden kaldırırken öylece donmuş kalmışlardı. Aynen bulunduğu andaki gibi. Filmin sonu nasıldı, nasıl bitmişti hatırlayamıyordu. Gözlerini kapatıp tekrar açtı. Ela gözlerinin değdiği her yerde buzlar parçalandı. Darmadağın olup, havaya karıştı. Mahşer gününü aratmayan bir hengame içinde sıkışıp kaldı Helbest. Korktu, hem de daha önce hiç korkmadığı kadar, iliklerine kadar korktu. Kalabalıktan, ezilip çiğnenmekten, kimliksizlikten, yurdundan bunca uzak kalmaktan... İçi titredi, motor sesleri geliyordu. Elinde silahlarla Sahil Güvenlik motorları etraflarını sarmaya geliyorlardı. Pejmürde kılıklı adamın sözlerini hatırladı, "Bizden mi korkacaklar yeğenim, hele bir bak şu halimize" demişti. "Şu halimize", "Şu halimize" deyip durdu. Kaptan ortalıkta görünmüyordu. Gemi hızla kayalıklara doğru gidiyordu. Parçalanacaklardı. Bunu anladı. Ansızın sebepsiz bir kayıtsızlık duydu içinde. Herkes koşturup duruyor, bir o bekliyordu. Kıyıya vuran balıklar gibi çırpınıp duruyorlardı. "Şimal" dedi kendi kendine. En son gördüğü yerde onları görmeye çalıştı. Göremedi. Birden kayalıklara çarpan geminin hızıyla güvertede yuvarlandı. Gemi bir daha çarptı. Olanca gücüyle, bir daha. Bu şiddet geminin parçalanmasına yetmişti. Gemi içindeki herkesle batıyordu. Yüzme bilmeyenler, dalgaların gücüne karşı koyamayıp denizin diplerine çekilenler, yardım isteyenler... İşte sonunda deniz kendisine kurban edilenleri kabul ediyordu yatağında! 'kurban' dedi Helbest; 'kurbanlar'... Son bir çırpınıyla kafasını sudan çıkarmaya çabaladı. Çığlıklar dinmemişti. Çaresiz, zavallı ağlayışlar, ölümcül sesler... Resul'un iç parçalayıcı haykırışını duydu en son.

Kendisine geldiğinde kumların üzerinde sürüklendiğini gördü. Parkesi yoktu üstünde. Silahlı iki kişi kollarından çekiştiriyordu. Gücünü zorlayarak ellerinden kendisini kurtardı. Silahlı kişiler ona şaşkınlıkla baktılar. O ise şaşkınlıklarına aldırmadan çevresine bakındı. Az ötede yol arkadaşları, etrafı çembere alınmış şekilde oturmuşlardı. Aynı bezgin-korkulu yüzlerle karşılaştı. " Hemen hemen çoğu yok" dedi içinden. Gözleri Şimal'i, Negwin'i, Resul'u aradı. Göremedi, yoktular. Gözlüğünü nerede düşürmüştü. Güçlkle oluşturmaya

çalıştığı umutla “ Belki ben iyice seçemiyorum” dedi. Ayaklarını bitkinlikle sürükleyerek yürümeye başladı. Efsen’i tanıdı. Yanına geldi. Efsen’in esmer yüzünde gemide aşına olduğu, inatçı, alaycı çizgileri seçemedi. Silinip gitmişti. O çizgilerin yerine yorgun, bıkkın bir ifade gelip yerleşmişti.

“Efsen...dedi” Helbest.

Efsen kafasını kaldırıp baktı. Helbest’i tanıdı. Hüzünle;

“Senin de öldüğünü sanıyordum...”dedi.

Helbest kafasını salladı. Gözlerini Güneşin batmak üzere olduğu noktaya dikerek;

“Efsen, küçük bir kız vardı, hani Şimal. Onu gördün mü ?”

Efsen bir an durakladı. Sonra eliyle 10-15 metre ötede kıyıya vuran bir karartıyı gösterdi. Helbest karartıya baktı. Güçlkle adımlarını attı. Sendeledi, düştü, tekrar baktı. Güvenlikçilerin karşı çıkışlarına aldırmadan yürüdü. Şimal’in kırmızı-sarı parlak elbiselerini tanıdı. Yanına vardı. Boylu boyunca uzanmış, bir şeyler söyleyecek gibi dudakları hafif aralanmıştı. Sarı saçlarını denizin hafifi dalgaları okşuyor, gözleri şaşkınca gökyüzüne bakıyordu. “ Yine böyle oldu” der gibiydi. “ Köyümü özledim, yine buradayım” diye sorar gibiydi. Avucu sımsıkı kapalıydı. Başının ucuna çöktü, Şimal’i durup seyretti. Sonra ellerine sevgi ile dokundu. “ Avuçlarında ne var görebilir miyim?” dedi usuca. Şimal açmıyordu avuçlarını. Negwin demişti ya “ İnat ediyor” diye. Negwin’i aradı gözleri. Negwin nerelerdeydi acaba? Bu yakınlarda mıydı, yoksa uzaklara mı gitmişti? Onu en son gördüğü anı hatırladı. Uzun kirpikleri ile gölgelenmiş kara gözlerini çok uzaklara daldırdığı anı... Tekrar Şimal’e döndü. Avuçlarını açtı. Baktı ki, köyünden getirdiği taşlar duruyor, küçücük ellerinde. Daha fazla tutamadı kendisini Helbest, ağlamaya başladı.

Bir tek kırlangıç fırtınasında yaralıda olsa kurtulan gözyaşları olmuştu. Örselenmiş gözyaşları...

Haziran 2002

Rojbin PERİŞAN

GİTMEK..... UZAKLIKLARA...

Arabadan aşağı indirildiğinde, girdiği sokağın nereye çıkacağını, nereye varacağını bilmiyordu. Bütün o hazırlık sürecini hayaldeymiş gibi izlemiş, telaş içinde geçip giden günlerin hesabını yapmayı çoktan bırakmıştı. Koşuşturan, sevinen, ağlayan, sessizleşen çekip giden insanlar ortasında yaşadığı yalnızlık içini yakıp durmuştu dün geceye değin....

Dün gece gözleri abisini aramış, fısıltıyla söylenen sözler arasında evi terk edip gittiğini duyduktan sonra yüreğini o uzak düşe göndermiş ve sessizliğe gömülmüştü.

Arabanın önünde bir süre beklettiler Asya'yı. 'Damat gelecek dediler' dediler. Bu onun düğünü müydü? Bütün bu şarkılar, zılgıtlar, alkışlar onun için miydi? Peki ya yüreğindeki bu virane sessizlik neydi? Başına atılan kırmızı puşiden çevresindeki insanları seçemiyordu. Geleceğini görmesin diye mi kapatmışlardı gözlerini? Kollarından sınıksız tutup yürütmeye çalışıyorlardı. Acep yazgısından kaçıp da kurtulmasın diye miydi? Bilemiyordu.

Yüzünü bile görmediği kocası koluna girmiş yürütüyordu onu. Asya yeni evinin eşğine geldiğinde, ellerine bir testi verdiler. Yine bir hayaldeymiş gibi alıp yere fırlattı. Sislerin içinden çıkamıyordu bir türlü. Evden içeri adımını attığında babasının mahzun gözlerini gördü, annesinin iç çekişini duydu. Etrafına baktı, tanıdık bir ses yoktu. Evini özlemişti. Annesini, başını dayayıp da ağlayacak bir omuz özlemişti. Yıllardır yüreğini verdiği, gözlerinden bile sakındığı dayısının oğlu Ferat'ı özlemişti. Niye, boyun eğmiş, ses çıkaramamıştı.? Neden karşı koymamıştı? Söz kesildiği gün, nasıl da çıkıp gelmesini beklemişti Ferat'ı. Birlikte çok uzaklara gitmeyi nasılda istemişti. Kimsenin olmadığı, törelerin dilsiz bırakmadığı, yazgının, sesleri kelimeleri çalmadığı çok uzaklara....

Kadınların türküsü, zılgıt sesleriyle o varmak istediği uzaklardan çekilip alındığını hissetti. Yine kalabalığın içindeydi. Bazı fısıltılar duyuyordu belirli belirsiz:

“Yazık oldu kıza, pekte güzelmış!...”

“İnsan böyle güzel kızını verir mi bu aileye?”

“Evin tek oğludur, kız rahat eder diye vermiş anne-babası”

“Ne yapsınlar, hem büyüklerimiz boşuna dememiş bir koca olsunda duvarda sinek olsun diye....”

“Amaaaan sen de, sinek olan adamı ne yapayım ben. Gerçi damadında sinekten farkı yok ya....”

“Sus kız, anası duymasın, zaten illallah bir kadın....”

“Niç niç yazık bu güzelim geline. Yine de Allah mutluluklar versin, ne diyelim?...”

Mutluluk, diye düşündü Asya..... Mutluluk mümkün mü? Baba evinden ayrılırken mutluluğu da, o düşleri de orada bırakıp gelmişti. Gizlice sevdasını büyüttüğü evin penceresinde, avlusunda bırakmıştı o büyülü kelimeyi. Ferat'a kaçamak bakışlarla, gülüşlerle birbirlerine anlattıkları o büyülü kelime ulaşılmaz bir yerlerde kalmıştı. Bir başkasıyla da bulamazdı o tılsımlı rüyayı. Hem, istemiyordu da artık. Ferat cezaevine girmeseydi eğer.... Devamını getiremedi. Getirse bile ne değişirdi ki zaten? Ne kadar yabancıydı her şey, herkes! Ne istiyorlardı ondan? O kadar güçsüzdü ki ne yapabilirdi? İşte, her iki abisi, kızkardeşleri bu en zor gününde bırakıp gitmişlerdi, istememişlerdi evlenmesini....

Kızkardeşi Deniz'in ısrarlarını anımsadı:

“Ne olur abla, yok de, evlenmem de, kabul etme. Hem Ferat demişti ya, Asya yok diyememişti, evlenmem diyememişti. Bir el boğazını sıkıp durmuş gibi günlerce tek kelime edememişti. Evlilik kesinleştikten sonraysa sözlerin anlamı kalmamış, konuşmaz olmuştu.... Pişmanlık peşini bırakmayacaktı, biliyordu. Ömür boyunca taşıyacağı bir azap yükü olacaktı pişmanlık, ardı sıra gelen gölgesi, ruhunu sallandıracağı intihar gibi....

Yüreğini avutmak için “Pişmanlık duymayan mı var?” dedi kendi kendine. Avutamadı yine de yüreğini, teselli edemedi düşlerini....

Günlerden sonra ilk kez ağlamaya başladı, için için ağladı. Gözyaşları puşinin altından kınalı ellerine döküldü...

“Vah, vah nasıl da ağlıyor kızcağız!....”

“Elbette ağlar. Baba evinden ayrılmak kolay mı?”

“Ben ağlamayan gelini kınarım bacım, hafiflik sayarım....”

Bir tiksinti duydu içinde Asya. Geçmiyordu içindeki tiksintiye benzer uğultu. O duyguyla öylece götürüp bıraktılar gerdek odasına....

Ayak sesleri duydu Asya. Puşiyi açan elleri gördü ardından. Yüzüne çarpan rakı kokusuyla, sarhoş nefesiyle sersemleştirdi bir an.... Midesinin bulandığını hissetti, dişlerini sıktı, bir el çenesini tutup başını kaldırdı. Gözlerini, hiç görmediği kocasının yüzünde gezdirdi. İlk gözüne çarpan, kocaman bir burun ve küçük sinsi gözler, yabancı olduğu sırtıydı. Elinde olmadan yüzünü çevirdi. Gözlerini çok uzaklara dikti. Sisler ardındaki Ferat’ın yüzüne, gülüşün eksilmediği, uzun kirpiklerle çevrili kara gözlü, kartal burunlu, esmer güzeli yüzüne. O hayali kaybetmemek için gözlerini sınıksız kapattı Asya. Üzerine abanan ağırlık son gücünü de tüketmesin diye, ruhunu ele geçirmesin diye gözlerini hiç açmadı gece boyunca.... İçindeki iğrenme duygusunda kaybolmasın diye....

“Bu ne güzel çocuk böyle, Kimin çocuğu bu Hala?....”

“Asya’nın oğlu. Daha birkaç aylık. Sen cezaevindeyken çok şey değişti oğul....”

“Asya’nın oğlu ha! Doğru çok şey değişmiş Hala....”

Bu sözleri usulca söylemişti Ferat. Usulca söylenen bu sözlerde ayların sızısı vardı. Yüreğini sızlatan, kanatan yarayla baş edebilmek için aylarca bütün gücünü harcamıştı. Yenilgiyi, baş eğmeyi kabul etmeyen yüreğine söz geçirmesi zor olmuştu. Bir yangının birden bire külleneceğine inanmadığı gibi, yıllarca süren bir sevdanın da birden söneceğine, biteceğine inanmıyordu. Hayat bu kadar katı olabilir miydi? Aşka dair umut olmadan, bu yaşam çekilebilir miydi? Aşka umut beslemek, kefareti ödenmez bir günah mıydı? Peki hangi aşk? Yıllarca süren, ama üzerine tek bir söz bile edilmeyen, karşılıklı gülümseyişlerden, yürek çarpıntılarından özlemleri bekleyişlerden ibaret olana aşk denilebilir miydi? Sevda olabilir miydi bunun adı? Ya öyleyse, içinde dizginlenemeyen bu acı, bu kadar neyin nesiydi. Karşılaşma anını nasıl atlatabilecekti. Şayet Asya’nın gözlerinde küllenmediğini görse, küllerin sevda zamanlarını örtmediğini hissetse her şey daha katlanılır hale gelecekti Ferat için.... Bunu şimdi daha iyi anlıyordu. Kavuşma umudunu yitireli çok olmuştu. Artık onun için kavuşmamışlığın acısını, özlem acısını hafifletecek olan sevda korunun halen yandığını görmeydi. Yoksa yara dağlansa da iyileşmeyecekti... iyileşmeyecekti biliyordu....

Şakalaşp gülerken odaya girdi. Deniz ve Asya.... Ferat’ı fark etmeleriyle Deniz koşup kucakladı onu.... Asya ise bu beklenmedik karşılaşmanın şiddetiyle olduğu yerde donakalmıştı. Ne yapacağını, ne diyeceğini bilmez halde bir annesine, bir oğluna, bir Ferat’a bakıyordu. Hayatını paramparça eden üç kişiye. Parçalarını bir türlü bir araya getiremediği, bir araya getirmeye çalıştıkça çatlaklarından gözyaşlarının, kederlerin, dağılan hayallerin sızmasını, engelleyemediği hayatının kırılğanlığında bakıyordu her şeye, herkese.... Sonra

bakışları, Ferat'ın bakışlarını yakaladı. O uzak düşlerden baktı Ferat'ın kara gözlerine.... Sararmış yaprakların ardından gizli bir serzenişle.... Açığa vurulmayan özlemlerin geç kalmışlığının çaresizliğiyle, boyun eğişiyle.... Bir şey beklememenin, hiçbir şey ummamanın cesaret kırıcı sessizliğiyle.... Bu ne kadar sürdü bilinmez. Asya için çok uzun bir zaman.... Asya istedi ki, böyle donup kalsınlar, sonsuzca, bundan sonra yaşamasınlar.... Böyle kalsınlar. Gidemedikleri uzaklıkların ıstırapı , pişmanlığı yakalamasın onları.... Artık düşlerin ürpertisi, yakıp kavurmasın, tutuşturmasın....

“Abla baksana cezaevi yaramış ona, değil mi?” Deniz'in sesiyle irkildi Asya. Kenetlediği bakışların farkına vardığında gözlerini yere indirdi.

“Hoş geldin dayı oğlu, geçmiş olsun” dedi titrek üzgün bir sesle.... Keşke gelmeseydin, keşke beni hiç bu halde görmeseydin” demek istedi ya, diyemedi. Tedirginlikle etrafına bakıp odadan çıktı. Çıkarken annesinin garipseyen bakışlarını da kendisiyle birlikte götürdü avluya....

İçinde yükselen ağlama duygusunu zor bastırarak gözlerini Şiro dağlarına dikti. Ağlasaydı keşke. Bunca yıldır gömdüğü gözyaşlarına tekrar kavuşsaydı. Gözyaşlarına kendisine haram kılarak, çektiği eziyeti katlayarak yaşamıştı bunca zaman. Aslında gözyaşlarıyla gömdüğü, hasretin, umudun cezp edici ısıydı, sıcaklığıydı....Kocasından yediği dayaklar, kaynanasının zehirli dili, nefreti aşağılayışları bile ağlatamamıştı onu.... Bütün bunlara dair tek kelime etmemişti ailesine.... Bütün huzursuzluğu kendisi yüklenmişti. Dayaklarla moraran vücudunu gören Deniz'e söylemesin diye yemin ettirmişti.

Bütün her şeye katlanmıştı da, şu karşılaşmaya kuvveti yetmemişti. Daha fazla dayanamadı, ağlamaya başladı. Ağladıkça, içinden bir şeylerin yitip gittiğini fark ediyor, önünü alamıyordu. Gözyaşları biraz durulduğunda içinde derin bir boşluk hissetti. Bir uçurum, içine yuvarlanacağı uçurumun boşluğunu.... Dağlar bile kapatamazdı bu boşluğu. Dehşet içinde arkasını döndü. Tam içeri gireceği sırada kapıda Ferat'la karşılaştı. Gidiyordu. Yüzünde gizleyemediği derin bir kederle, hüznün çizgileriyle.... Asya'ya baktı. Yanağında bir damla gözyaşı asılı kalmıştı. Son bir gözyaşı damlası.... Seveda samanlarının son yağmur damlası.... Sonrasında her şeyin kışa, kasvete dönüşeceği hüznün mevsiminin son çırpınışı.... Ferat o damlaya baktı. Kendisi içindi o gözyaşı, biliyordu. Demek yıkıntılardan ibaret değilmiş. Artık acısını, kavuşmazlığın sanrılı bekleyişlerini taşıyabilirdi. Ellerini uzattı, o gözyaşına dokunabilmek, sıcaklığını bütün ömrü boyunca saklayabilmek için.... Birden vazgeçti, ellerini indirdi.

“Benimle gelir misin?” dedi. “Gidelim, çok uzaklara gidelim. Kimsenin erişemeyeceği uzaklıklara!....”

Sesi, son umut dalına tutunduğunu bilmenin telaşıyla doluydu.... Asya, söylenenlerin anlamını kavrayamamış, şaşkınlıkla bakıyordu. Çekip gitmek, hem de çok uzaklara.... Birlikte gitmek.... Kimsenin erişemeyeceği uzaklıklar.... Gitmek.... Ama uzaklık yoktu ki!... Uzaklık insanın içindeydi. İnsanın kendisiyleydi. Ondan öte bir uzaklık var mıydı ki? Hem oda yıllar önce istememiş miydi, gidememenin tutsaklığı değil miydi yaşadığı cehennem? Hayır göğsündeki bu cehennemi boğmalıydı. Çaresi yoktu.

“Gelemem” dedi. “Yıllar önce olsaydı” Sesi kesik kesik çıkmış, devam edememişti. Söylemek istediği çok şey vardı, söyleyemedi. Bir hıçkırık, boğazını düğümlemişti. Gözyaşları tekrar yuvarlanmaya başladı. Ne diye çıkıp gelmişti. Niye yeni pişmanlıkları yüklüyordu omuzlarına. Taşıyamazdı ki artık omuzları.... Bunları bilmiyor muydu?

Asya'nın gözyaşları sanki Ferat'ın yüreğine damlıyor, orada solgun, takatsiz duran uçurum çiçeğine can veriyordu. “Demek ki hala benimle” dedi kendi kendine. Bu sözlerde dokunaklı bir teselli vardı. Avutulması mümkün olmayan kederin iç paralayıcı teselli

çarpınışı... Gözlerini uzaklara yatırdı Ferat dağın ötesine, “Ben Gideceğim” dedi. Bu iki kelime yarım kalmış zamanların son saniyesi, yarım kalmış bir mektubun son cümlesi gibiydi.

Kısa bir süre sonra Ferat’ın gittiğini duydular. Dağlara doğru yol aldığını.... Gitmezden önce Asya’nın kocasıyla, Asya’yı dövmemesi için konuştuğunu....

Arabadan indirildiğinde yıllar öncesini anımsadı Asya. Kırmızı puşisi ve gelinliğiyle arabadan indirildiği yıllar öncesini.... Bilmediği, tanımadığı bir yola sürüklendiği o zamanı.... Ne farkı vardı şimdiyle? Yok farklıydı şimdiki. Bu defa biliyordu bu yolculuğun sonunun nereye varacağını..... İstemese de biliyordu. Baş edemediği yazgısına yine boyun eğecekti. Yine suskunlukla karşılayacaktı. Yine acısını içine gömecek ve sonra o gömütlüğün üzerinde kendi yasını tutacaktı. Göğsünü dövecek, durmadan ağlayacaktı.

Hastane koridorlarında yürürken geçmiş ile bulunduğu an arasında gidip geliyor, beyninde zamanlar karışıyor, şaşkınlıkla nerde olduğunu anlamaya çalışıyordu. Annesinin yumuşak sesiyle irkilir gibi olduysa da bunun da bir sanrı olup olmadığını anlayamıyordu. Gelin gittiği günde annesinin iç çekişlerini duvarlardan, evin pencerelerinden geldiğini sanmış, günlerce duvarlara çarpıp durmuştu. Şimdi de öyle değil miydi? Annesinin sıcaklığını teninde duyduğunda rahatladı, zorlukla yürümeye devam etti.

Asya’yı bir yatağa yatırdılar. Bu şehre defalarca gidip gelmişler, şehirde bakılmadık doktor bırakmamışlardı. Ancak bu sefer sondu, bir daha geri dönmeyecekti, hissediyordu Asya. Geri dönememek.... Geri dönmek.... Hem geri dönmeyi istiyor muydu ki? Yıllar önce, içinde beliren boşluğa yuvarlanmış, kaybolup gitmiş, bildiği bütün yolları yitirmişti. Evlendiği gün, baba evinden çıktığı gün, karanlık yabancıları olduğu sokaklara dalmış ve bir türlü yönünü bulamamıştı. Hızla, telaşla, ürküyle girdiği tüm sokaklar, onu hiçbir yere götürmemişti. Sadece bir anlık bir ışık görmüş, ancak o ışığın cezbediciliği karşısında korkup geri çekilince, o ışık da gerisin geri çok uzaklara gitmişti. şimdi o ışık, burada yanı başında olsaydı çok şey mi isterdi acaba.... Otuz üç yıllık ömrü boyunca, kimseden, Tanrıdan bile bir şey istememişti. İşte ilk defa istiyordu. Olmaz mıydı? İmkansız mıydı?

“Burası çok karanlık” dedi Asya cevap beklemeksizin.

Babası gelip yatağın kenarında durdu:

“Bir şey mi istedin kızım?”

Babasının kederli sesinin farkına vardı. Başını kaldırıp da baktığında, babasının ağarmış saçları ve dolu dolu gözleriyle karşılaştı. Ne zaman ağarmıştı babasının saçları, anımsayamamıştı. O daha küçük bir çocukken, babasının dizlerine başını koyup, saatlerce yüzünü, saçlarını gözlerini incelerdi. Babası da “güzel Asyam, güzel kızım” derdi. Sonra şakalaşırlardı. Sımsıcaktı babası, bu yüzden onun yanında hiç üşüdüğünü hatırlamıyordu. Babasının yanıt bekleyen halini fark edince oturduğu yatakta kımıldar gibi oldu:

“Burası karanlık baba, yüzünü gözlerini seçemiyorum”

“Her taraf aydınlık baksana kızım, istersen perdeleri açayım. Belki karartıyordur gözlerini....”

Perdeler açıldı. Pencereden ağaçlar, masmavi gökyüzü seçiliyordu. Yemyeşildi ağaçlar, çiçeklerini, yeni açmış olmalıydılar. “Hangi aydayız acaba ” diye düşündü bir an, sonra hatırladı. “Sahi, Nisan’a girmiştik, geçen gün Dilé demişti.Nisana girdik anne diye” “Kızım” dedi kendi kendine. “Şimdi ne yapıyor acaba, ya küçükler? Onları bir başına mı bırakacaktım? Kimsesiz yalnız, ana sıcaklığından yoksun” Kocasını olacak o zalim adam bakmayacaktı çocuklara, biliyordu....

Nisanda güzel olur Şiro dağları, bahçeleri, bostanlarıyla. Güzel olur dağlar. Dağlar.... Ferat..... Talihsiz Ferat.... Bu kadar erken mi vurulup düşecektin? Yüksek, sarp dağları bunca

erken mi sensiz koyacaktın? Ayak izlerin silindi mi Ferat? Gülüşün derin vadilerde boğuldu mu? Üzerine oturup da türküler yaktığın o kayalık seni özlemiyor mu Ferat? Ben seni özlemedim mi hiç? Seninle birlikte ölmedim mi? Yüreğimi mezarlığa çevirmedim mi? Her gün o mezarlıkta ağıt yakmadım mı?

Haberi aldığı o güne gitti yeniden... Her o güne gittiği an kendi ölümünü de yaşamıştı kaç kez.... Kim getirmişti haberi, nasıl duymuştu, beynini çokça zorlamasına rağmen bilemedi bir türlü. Avluda olduğu yere çöktüğünü, başını ellerinin ara sıra alıp, hıçkırarak ağladığını, yüreğini dövüyordu. Suçlu yüreğiymiş gibi, her şeyin sebebi yüreğiymiş gibi.... Sonra Rozin'in vurulduğu haberi... Peşpeşe gelen ölüm haberleri direncini kırmıştı. Kaybediyordu sevdiklerini. 'Rozin' diye fısıldadı çiçeklenen ağaçlara bakarak. Henüz çiçek açmıştı o da. Kız kardeşini kendi elleriyle büyütmüş, serpilip güzelleşmesini izlemişti sevinçle. Bir baharlıkmiş ömrün Rozin'im! Fırtınaya dayanamadın mı Çiçeğim? Akşam rüzgarı seni alıp nereye götürdü, neden artık gelmez oldun?

Döktüğü gözyaşları yitip giden baharaydı. O kara günlerde en çok babasının gözyaşları dokunmuş, yüreğini parçalamıştı: “Canım babam, benden sonra da çok acı çekecek. Bunca acıya, kedere nasıl dayanacak?” İç sızısıyla babasına döndürdü gözlerini Asya. Babası da gözlerini dikmiş, hastalıktan eriyen Asya'sına bakıyordu. Yıllarca pençelediği, güç getirmeye çalıştığı hastalık Asya'yı yenmişti. Bir gölge gibiydi. Belli belirsiz bir silüet, bir sis.... Bir tek gözleri ıslık ıslık bakıyor, sanki yaşayamadığı hayatı gökyüzünde kayıp giden yıldızlar gibi son anda kıvılcıma dönüşüp gözlerinde parlıyordu.

Günler Asya için ağırlar içinde geçiyordu. Geçmek bilmiyor muydu ya da. Sona yaklaştığını hissediyor ve bir daha göremeyeceği iki kız kardeşinin.... Bazen zihninde çocuklarıyla kız kardeşlerinin suretleri bulanıklaşıp, birbirine karışıyor, ayırt edemiyordu. O resimleri ayırmak, düzeltmek ister gibi ellerini uzatıyor, boşlukta kalan elleri annesinin sıcak sevgisiyle teselli buluyordu.

Son günlerine yaklaşırken bir gün gözlerini açtığında kocasının bakışlarıyla karşılaştı. Yanı başında oturmuş, kendisini seyredirken gördü. Ne söyleyeceğini bekleyerek bu defa bakışlarını kaçırmadı.

“İyi misin Asya?”

“İyiyim, daha iyiyim. Bir şey mi diyeceksin?”

“Yok, ne diyebilirim ki! Yalnız....” aranır gibi etrafına bakındığında Asya'da merakla yüzüne dik dik baktı. Aynı soğuklukla devam etti kocası, güneş görmemiş sesiyle:

“Yalnız, sen ölürsen, düşünüyorum ki, çocuklar daha çok küçük.”

Cebinden bir fotoğraf çıkardı. Genç bir kızın fotoğrafıydı. Fotoğrafı göstererek:

“İşte ben bu kızla evleneceğim....” Söylediği şeyin memnuniyetiyle Asya'ya bakmaya başladı. Asya midesinin bulandığını hissetti. Onunla olduğu ilk gecede, duyumsadığı tiksintiyi hatırladı. O tiksinti gelip içine oturmuş, boğazını sıkıyor gibiydi. Asya'nın fenalaştığını gören doktorlar hemen müdahaleye koştular. Asya'nın, kocasını son görüşü oldu. Annesi, ağabeyleri ona bir daha gelmemesini söylediler.

Son gece.... Yaşamının, türlü yoksunluklarla, ürpertilerle, bekleyişlerle, geçen ömrünün son gecesi.... Son saatlere değin annesini dinlemiş, sesine dalıp gitmişti. O anda neler düşündü, hayatının hangi kırılğan kesitinde dalıp kaldı, kim bilebilir? İç çekişleriyle örülü gençliğinin son nefesini annesinin kollarında verdiğinde hangi onulmaz yarasını hatırladı kim söyleyebilir? Mutluluğun özlemini kim Asya'yı anımsamadan düşünebilir?

Asya'yı ağıtlarla, gözyaşlarıyla götürdüler. Babası taziyeye gelen herkese aynı cevabı verdi:

“Bana başın sağolsun demeyin, gözün aydın deyin. Asya’m kurtuldu, Asya’m kurtuldu....”

Mart 2003

MUTLAKA GÖRÜŞECEĞİZ

İşte gidiyorum

Senden yollara çıkıp, sana gelerek

İşte bu, bütün ırmakların denize kavuşma isteği.

Neden gerçekte sende olanı, hep uzaklarda arıyorum.

Sende olanı sana bütün uzaklardan getirmek istiyorum..

Dılovan, “levhalar” isimli şiir kitabında bu dörtlüğe gözü çarpıp da okuyunca “ne kadar da bizi anlatıyor” diye düşünmekten kendini alamadı. Günlerdir Başkan’ın gönderdiği mektup üzerine tartışıyorlar, sonuçlar çıkarmaya çalışıyorlardı. Başkanlık Konseyi tüm gerilla gruplarında bu mektubun tartışılmasını ve alınan kararın ortak düşüncelerle olmasını istemişti. Bunu yapmaya çalışıyorlardı. Duygusal yaklaşımlar çıkmıyor değildi tabi. Anlamamanın getirdiği zorlamalar, daralmalar, Komuta Kademesini epey zorlamıştı. Daha dün, ustaca savaşmaktan başka bir iş yapmamış olan yılların gerillası Botanlı Cemil, mangaya gelip çocuklar gibi ağlamıştı. Ne yapacağını şaşırmıştı o an Dılovan. Ama susturmaya çalışmamıştı da onu. Zira ağladıktan sonra çocukluk utangaç utangaç bakıp gidecekti. Onca savaş yıllarından sonra... Bu gün, gün boyu tartışmalar sürmüş, bu tartışmalar esnasında beynin yorulduğunu hissetmiş ve sonra barış savaşını düşünmüştü epey. Kavratmak gerekiyordu bu geri çekilişi. Kolay değildi elbette. Yıllarca savaşmışlardı, bu dağlarda. Kolay değildi, peki kolay olan ne? diye söylendi kendi kendine. Savaşın zorluklarına, acımasızlıklarına da kolay alışmamışlardı. Savaşı bir yaşam tarzı olarak bellemişlerdi ki...

Yeni başlayan bir savaşın daha ilk dönemlerini yaşıyorlardı... Yeni bir savaş... Korkunç bir sabrı ve iradeyi gerektiren bir savaş... Elindeki “levhalar” kitabını çantasına özenle yerleştirdi. Silahtan ve doğa koşullarından sertleşmiş elleriyle kumral dalgalı saçlarını karıştırmaya başladı. Başını iki elini arasına alıp düşündü, ve öylece kaldı. Neler düşünmüyordu ki? İlk savaşçılık yıllarını anımsadı. Savaşın bütün yanlarını öğrenmek için nasıl da hırsla sarılmıştı yaşama. Başlangıçta anlam vermediği bir çok şeye süreç içerisinde anlam vermiş, kendinden de bir şeyler katarak yetkinleşmişti. Kaç kere pusuları, kuşatmaları yarmış, kaç kez ölümle yüzleşmiş, ölümü kovmuşlardı yanlarından. Kaç kez yanı başında düşen yoldaşlarını, uğruna ömrünü adadığı yoldaşlarını toprağa bıraktığında, için için ağlamış ve kaç kez eylem coşkusuyla halaya durmuşlardı bu dağlarda, koyaklarda... “Bütün birlikleri sağ-salim ulaştırmak gerek sınır ötesine” diye düşündü, sonra güvenlik lojistik sorunları da epey zorlayacaktı, bir de düşman rahat bırakmayacaktı. Bu belliydi. Derinlere dalmış olacaktı ki mangaya gelenleri duymadı. Bir el dokunuşuyla sıçradı yerinden:

“Geldiniz ha; bende sizi bekliyordum. Nöbetçiler niye haber vermedi, bu gelişinizi...”

Bir yandan bu sözleri söylerken diğer yandan kucaklayarak karşılıyordu yeni gelenleri.

“Biz istemedik haber verilmesini. Bir askeri kuralı çiğnemiş de olsak yoldaşça bir sürpriz yapmak istedik” diye cevap verince Bedri, Dılovan gülümseyerek:

“Bu zamanda sürpriz ha... Neyse geçin oturun hele, kaç gündür yoldasınız, birliklerin durumu nasıl? Sonuçlandırdınız mı tartışmaları?”

Dılovan’ın bu peş peşe gelen soruları durduramayacağını anladıklarında, Xebat, Bedriye bir göz atarak gülmeye başladı. Bu kahkahaya yeni gelenlerin üçü de katıldı. Dılovan soruları durdurup şaşkın şaşkın gülmeye başladı.

“Niye gülüyorsunuz be arkadaşlar, söyleyin de bizde gülelim”

Xebat;

“Kusura bakma Dılovan bu yol yorgunluğuyla bizi öyle soru yağmuruna tuttun ki afalladık. Ama haklısın, yapacak çok iş var. Bir saniye bile boşa harcamamak gerekir...”

Bu sözleri söylerken kara gözlerini de kırıştırıp duruyordu. Hareketli, neşeli bir bölük komutanı olarak tanıyordu, herkes Xebat’ı. En zorlu alanlarda bile neşesi yüzünden eksik olmazdı. Dılovan’ın atikliği coşkusu onda da vardı ama Dılovan son dönemlerde düşünceli olmuştu. Çok yakın arkadaş olmalarına rağmen bir türlü anlam verememişti; ondaki bu düşünceli hale...

Dılovan birazda mahcup:

“Asıl siz kusura bakmayın, kafam öyle dolu ki bir an önce konuşup tartışmak için can atıyordum.”

Hemen ardından nöbetçiyi çağırarak çay ve yiyecek bir şeyler hazırlamalarını söyledi. Cemşit, ela gözlerini mağaranın içinde dolaştırdıktan sonra Dılovan’ı seyretmeye koyuldu. Yorgun görünüyordu Dılovan ama davranışlarındaki güven veren coşkuyu kaybetmemişti. “Yıllar sonra da görsem yine böyle olacak” diye düşündü. Eyaletin 5 bölük komutanı da bir araya gelmişti. Önemli kararlara varacaklardı. Xeyri’ye takıldı gözleri. Bu önemli günlerin ciddiyetiyle duruyor, ara sıra konuşanlara kulak kabartıyor, bıyıklarını çekiştiriyordu. “Aylardır ne kadar çok acı çektik” dedi kendi kendine. “9 Ekim, 15 Şubat, 31 Mayıs, 29 Haziran... Daha neler var acaba önümüzde...” Bu düşünceler Cemşit’in sevincini gölgelemişti. İstem dışı bir iç çekti. Dılovan’a takılırsalar da, o da çok farklı değildi ondan. “Bir acı okyanusunda yüzüyoruz.. Ha bire karşı kıyıda olan hep aydınlık kenara ulaşmaya çalışıyoruz. Hepimiz böyleyiz...” Bedri çok dalgın olan Cemşit’i uyandırmak için seslendi

“Cemşit, hayırdır heval, nerelere daldın böyle?”

“Acı okyanusundayız Heval Bedri. Doğaldır dalmamız...”

“Ne o sende mi artık edebiyata heveslendin?”

“Yok be Heval, ne heveslenmesi? Dılovan hepimizin yerine yapıyor zaten...”

Dılovan sözlerin kendisine yöneldiğini görünce;

“Eğer yine oklarınızı çıkaracaksanız kalkanımı alıp ta geleyim.”

Hep birden gülmeye başladılar. Ama yinede hüznün her tarafa sızmıştı bir kere. Gülmeler yarım kaldı. Nöbetçinin getirdiği sofraya üzerine, konuşmalarına ara verdiler. Xeyri kafasını kaldırıp Dılovan’a baktı:

“Karargah Komutanı bu gün gelmeyecek miydi? Acaba bir aksaklıklı mı oldu?” dedi.

Dılovan;

“Bu gün gelecekti, bizde zaten onu bekliyoruz. Bir terslik olsaydı telsizden duyardık. Bir şey yok şimdilik...” dedi.

Onunda içine bir merak girdi. “Gelirim” dediydim mi nerede olursa olsun gelirdi, kuşatmaya da alınsa mutlaka bir yol bulup gelirdi.

Xebat, Dılovan’ın yüreğindeki okumuştu. Kafasını salladı, onaylarcasına:

“Doğru Dılovan, komutan demişse gelir. İsterseniz biraz dinlenelim. Toplantıya daha zinde katılmak için...”

Mangadakiler “doğru” deyip oturdukları yerde uzandılar, kefiyelerini üzerlerine attılar. Dılovan kalkmaya hazırlandı, Xebat durdurdu O’nu:

“Nereye gidiyorsun Heval Dılovan. Önerim en çok senin için geçerli. Yorgun görünüyorsun, biraz dinlenseydin yoksa ayakta düşeceksin.

“Ne zaman düştüğümü gördün? Hem ben iyiyim. Beni merak etme etrafa bir göz atıp geleceğim.”

“Dur bende geleyim.”

“Yok sen kal, yoldan gelmişsin. Yine söylüyorum beni merak etme. Ben iyiyim...” deyip çıktı.

Xebat, bir süre oturdu, dayanamayıp o da peşine verdi. Dılovan tek tek mangaları dolaşüyor, arkadaşları soruyor, konuşuyordu. Xebat yanına yaklaştı birlikte yürümeye başladılar. Ay ışığı her tarafı aydınlatıyor ama bu aydınlık, bir hüznün de dağıtıyordu etrafa. Sessizce yürüyorlardı. Oysa birbirlerine anlatacak çok şeyleri vardı. Yine de sessizliği yeğlediler. Sonunda sessizliği Dılovan bozdu.

“Biliyor musun Xebat? Bu gün bir şiir kitabında geçen bir dize vardı. Diyordu ki; “İşte gidiyorum, senden yollara çıkıp, sana gelerek” şimdi seninle yürürken bu aklıma geldi. Yakında gideceğiz. Yüreğimin fırtınalarını dindirene dek neler yaşadım, bir bilsen. Eski bir alışkanlığı söküp atmak değil bu, inan. Hani Başkan diyor ya; “Bu korkunç mücadele...”

“Seni anlıyorum. Senin yaşadığın, senin hissettiğin şeyleri bende yaşadım, hissettim. Sözler pek ifade etmiyor artık. Acıların, fedakarlığın hiçbir yerde olmadığı düzeyde yaşadığı bir gerçeklik içindeyiz. O gerçeğin bir parçasıyız...”

Söylediklerinin arkasını getirmede, getiremedi. Sustu. O anda nöbetçi yanlarına geldi. Hızla selama durup;

“Heval Dılovan Karargah Komutanı geliyor diye haber saldılar”

“Tamam. Hangi yönden geliyorlar, göründüler mi?”

“Evet Heval, şimdi burada olurlar.”

“Niye daha önce haber vermediniz? Herkes uyuyor. Neyse gidip karşılayalım”

Xebat’la birlikte hızla atıldılar. Ama çok gitmelerine gerek kalmadan, Karargah Komutanı önlerine çıkmıştı bile. Her zamanki gibi korkusuzca yürüyordu. Daha bir zayıflamış olduğundan, uzun boyu daha bir uzamıştı sanki. Kara kıvrıcık saçları ve kara gözleriyle yanı başlarında durmuştu:

“Merhaba arkadaşlar, umarım sizleri çok fazla bekletmedim...” diye hemen söze girişti. İçten ve sıcaklıkla her ikisinin ellerini hararetle sıktı. Dılovan yüzünde aydınlık bir gülümsemeyle;

“İyi görünüyorsun Heval. Arkadaşlar uyuyorlar, kaldıralım mı?, kaldırmayı düşünmüştük ama erkenden yanımıza geldiğiniz için....”

“Yok kaldırmayın, dinlensinler, yarın epeyce işimiz olacak” dedi. Sakince...

Birlikte yürümeye başladılar... Konuşmalar da yürüyüşlerinin bundan sonra nereye, nasıl olacağını anlamış, karara varmışlardı. Güneşin yol göstericiliğinde aydınlığına inandıkları geleceğe doğru yürüyeceklerdi. Aydınlığına inandıkları gelecek... Sarı saçlı, kanatlı zafer tanrıçasının kan ve çamura bulamış ayakkebillerini, kendi umutlarının kutsallığında temizleyeceklerdi. Bunun için yürüyeceklerdi. Zafer tanrıçasının, kendi ellerine bu keti vurması için yürüyeceklerdi...

Tüm birlik içtimadaydı, ortak bir karara varmak ve gelen diğer bölge komutanları kendi birliklerine dönecekleri için vedalaşacaklardı. Günlerce süren tartışmalardan sonra Başkan’ın geri çekilme açıklamasına uyacaklarını Askeri Konseye bildiren tüm komutanlar artık geri çekilme hazırlıklarına başlamışlardı. Kademe kademe geri çekilme yapılacaktı. Kendi aralarında yaptıkları toplantılardan sonra, Dılovan’ın komutasını üstlendiği birliğin ilk geri çekileceği kararına varılmıştı. Daha sonra Xebat’ın, ardından Xeyri’nin, daha sonra Cemşit’in en son da Bedri’nin... Karargah Komutanı da Bedri’nin birliği ile çekilecekti. Yol güzergahları belirlenmiş, düşmanın olası saldırıları hesaplanmış, genel bir plan oturtulmuştu. Şimdi de bölge komutanları, hazırlıkları başlatmak için kendi birliklerine döneceklerdi. Her dört komutan da tek tek arkadaşlarla selamlaşıp, “Serkeftın Arkadaşlar” deyip, daha sonra kucaklaştılar, gülümseyip, hüznlendiler...

Gelmiş geçmiş güzelliklere dair duygularla, aynı yörüngede tutunacakları birbirlerine. Bunu her biri ta iliklerine dek hissediyordu. Bu his onları, her toprağa basışlarında işittikleri ayak seslerinde uyaracaktı, birden bire. Ya da yorgun vücutlarını nehirlerde sürüklediklerinde kendi ıslaklıklarında gece ayazında duydukları ürperti de hissedip düşüneceklerdi... Vedalaşma faslı tamamlanmıştı. Gidecek olanlar çantalarını sırtlayıp, son sigaralarını yaktılar. Dılovan hüznle her birini teker teker süzüyor, her hallerini beynine, ruhuna kazımak istiyordu. Sessizce seyrediyordu onları. Xebat, Dılovan'ı o halde görünce bal köpüğü gözlerindeki siyah noktanın anlamına varmaya çalıştı. Sonra yarım kalmış bir sohbetin devamını getirir gibi sordu;

“Geride ne kaldı? Ha Dılovan söylesene....”

Dılovan duraksamadan cevap verdi.

“Acılar... Çağları devirecek kadar güçlü olan acılar...”

“Ya umut?”

“Umut mu Xebat Umut; acının sevincidir anladın mı?...”

Her iki arkadaşın da sesi titremişti, konuşmalar boyunca. Başka zaman olsa belki garipser, yakıştırmazlardı, ama şimdi birbirlerini sımsıkı kucakladılar. Umutla, inançla, coşkuyla kucaklaştılar.

5 yıllık o korkunç mücadele yıllarında ulaştıkları başarılarla arkadaşlıklarını perçinlemişlerdi. Başarısızlıkları hiç mi olmadı, oldu elbette. Unutulmaz yaralarda aldılar, ama her defasında kucaklaşmışlardı. Bu kez de öylemiydi ? Değil, bu kez daha farklıydı. Bu farklılığı yüreklerindeki derinliklerde hissettiler, anladılar. Bazı sözler vardır ki güç verir, kanat olur insana, bazı sözler vardır ki yürek kaldırmaz, yürek ürperir üst üste ve bazı sözler de vardır sessizliğin gizeminde varılan, bir sızı olarak kalır sadece...

Xebat zoraki bir gülümsemeyle

“Hoşça kal ve Serkeftin Heval...” dedi ve sonra ekledi.

“Mutlaka görüşeceğiz” Dılovan anladı ve o da gülümseyerek:

“Bekleyeceğim” dedi.

Durdu bir süre Xebat'ı seyretti

“Aklıma ne geldi biliyor musun? Madem ki edebiyatçı adını takmışsınız, bende esirgemeyeyim. Che, son mektubunda Castroya seslenirken şöyle diyor “Başka gökler altında son saatim geldiğinde, benim son düşüncem, bu halk ve özellikle sen olacaksın...”

“Bu halk ve özellikle sen” diye tekrarladı Xebat.

“Arkadaşlar yola çıkma saati...”

Bu seslenişi duyunca her ikisi de dönüp, çağırın Bedri'ye baktılar.

“Vakit geldi” dedi Xebat, çantasını sırtladı her zaman ki sakinliğiyle. Çevik bir hareketle silahını omsuzuna attı, yürümeye başladı. Dılovan, Bedri'yi, Cemşit'i, Xeyri'yi tek tek kucaklayıp, bıraktı. Her dördü de yanlarında bir grupla birlikte ard arda verip yola çıktılar. Xebat son anda arkasını dönüp el salladı, “Mutlaka görüşeceğiz” dedi ve sözleri yavaş yavaş akşamın griliğinde kayboldu. Dılovan bir süre gidişlerini izledi, ve mangaların yanına geri döndü. Gerilla ateşleri yakılmıştı, her mangada. Ateşi bir süre izledikten sonra, mangasına çekilip, yazmaya başladı. “Mutlaka görüşeceğiz, bu topraklarda” diye bir not düştü defterine. Huzurla gözlerini kapayıp, yarınları düşündü sonra...

Yola çıktılar. Tüm birlik tek sıra halinde, ard arda vermişti. Güneş, ufuklarda kaybolmak üzereydi. Güneşin son ışıkları, dağları sar-kırmızı renklere büründürmüştü, ışıklar oynasır gibi renkten renge cümbüş halindeydi. Bu sarı, kırmızı renk miydi? Yoksa hüznün sarı rengi miydi, yüzler de belli belirsiz çizgiler oluşturmuştu. Depolarda savaş yılları için sakladıkları lojistik malzemelerini çıkarmış binek hayvanlarına yüklemişlerdi. Buralardan ayrılacakları için depolarda bırakmalarına gerek yoktu artık. Her malzemeyi çıkardıklarında bir acıyı da sırtlarına vurur gibiydiler. Her birini ne zorluklarla taşımışlardı buraya kadar ve depo biraz dolduğunda ne çok sevinmişlerdi. Ya şimdi? Yol güzergahında bulunan bazı köylere uğrayarak hatırlayacak, vedalaşacaklardı. Dılovan çıktığı her adımda, çevresini

seyrediyor, kafasındaki planı hayata geçirmenin yollarını düşünüyordu. Bu mıntıkada düşman pek bulunmazdı. Ancak ilerde sınır boylarında epey dikkatli olmaları gerekir. Öncülüğü Cemil üstlenmiş, Şervan'ı da ardı sıra çağırtmıştı. Şervan savaşta yeni sayılırdı. Hafif sakalı, kahverengi gözleri, incecik boyuyla bir lise öğrencisini anımsatırdı ilk bakıldığında. Cemil'in savaşçılığına hayran kalmış ve kolay kolay ayrılmamıştı ondan. Dılovan bir uçtan bir uca gidiyor, çevreyi kontrol ediyor, bu hareketliliğiyle moral veriyordu; birliğe. Köpek seslerini duyunca bir köye yaklaştıklarını anladılar. Şervan gelip haber verdi Dılovan'a, köye gelmişler, ne yapsınlardı ? Dılovan yardımcısı Musa'yı çağırtıp çeşitli talimatlar verdi. Bir grup keşif için köye gönderildi. Bir grupta güvenlik için çevreye yerleştirildi. Beklemeye başladılar. Takımlar kendi komutanları ile konuştu, bu arada Dılovan'da Takımların durumunu sordu; Takım komutanları Cuma, Mahsum ve Avreş'te aynı ciddiyet ve sevgiyle cevap verdi Dılovan'a: “ Takımların durumu iyi, inanç ve umutları güçlüydü...” Dılovan yanlarından ayrılırken Cemil ve Şervan'da gelmişlerdi keşif grubuyla. “ Her şey normaldir” Kimi köylüler geri çekilişi duyduklarından, gerillaların köye uğramalarını bekliyorlarmış. Birlik hareket etti. Dılovan köyün ilk ışıkları seçilince köy meydanında bir hareketliliği fark etti. Adımlarını hızlandırdı anlamaya çalıştı. Ne oluyordu? Kadınlar erkekli çocuklu köylüleri fark edince köylülerin onları karşılamaya geldiklerini anladı, durdu. Böylesi bir karşılama beklemiyordu. Bir konuşma yapmak gerekiyor diye düşündü, bir veda konuşması...

“ Gidişimiz bir ayrılık, bir kopuş değil, gidişimiz daha güçlü gelişimiz için olacak. Bu geliş aynı zamanda bir daha ayrılmamamızın ifadesidir. Barış Kürt halkının özlemidir. Bu özleme ulaşmak için geçici özelemlere katlanılır. Gidişimiz halkımızı barışla buluşturmak için olacak. Onca kan aktıktan sonra mı diye düşünmeyin. Çünkü onurlu bir barış, kanla yıkanıp temizlenmiş bir barıştır. Sizde biliyorsunuz, kanın temizleyiciliğini. Bir şey kanla temizlenirse bir daha kirlenmez, kirlenemez. Bizler bu savaşı amaçsız vermedik. Bu toprakların, anaların, çocukların mutluluğa ihtiyaçları var. Mutluluk ise barışla gelir...”

Dılovan'ın sesi gittikçe yükseliyor gittikçe gürleşen-çağlayan bir nehir misali duygulanıyor, kayalara acımasızca çarpıyor gibiydi. Kayalara çarptıkça kendine çarpıyor, acımasızca kendini vuruyordu, hissediyordu bunu. Esen rüzgar, dalgalı kumral saçlarıyla oynuyor, ta ötelere diktği gözlerine bir ışık yayıyordu. Önünde bulunan topluluğa sesleniyor, ama aslında kendi içine, yüreğine bir türlü dinmeyen ruhuna sesleniyordu.

“Peki oğul, barış barış diyorsun, madem “barış” gelecek sizler niye bırakıp gidiyorsunuz?”

“Niye mi gidiyoruz? Düşmanımızı biliyorsunuz onca savaş yıllarından sonra kolay kolay gelmez anlaşılmaya. Biz ne kadar barış istiyoruz desek de, onlar da doğru söylüyorsanız gösterin diyorlar. Bizde ne kadar ısrarlı olduğumuzu, geri çekilerek göstereceğiz....”

Bir ananın ağlamaklı çığlığı duyuldu. Tüm gerilla çığlığı döndü. Herkesin yüreğinden bir şeyler kopmuştu sanki.

“Bizi nasıl bırakıp gidersiniz.? Biz ne yapacağız ha, ne yapacağız? Bizi öksüzler gibi bırakıp gitmeye nasıl dayanacak bu yüreğimiz? Ne yapacağız ha, ne yapacağız? Askerler gelip alay edecekler bizle, hani güvendiğiniz gerillalarınız diyecek. Ne cevap vereceğiz? Buralar, bu dağlar siz olmadan nasıl olacak?...”

Ana ağlamaya başladı, bu sözlerden sonra. Ağlıyor başına göğsüne vuruyor. Bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Dılovan ne diyecekti şimdi, bu anaya nasıl anlatacaktı? Alanda bulunan tüm köylü kadınlar ağlamaya başlamıştı. Yas tutar gibi yere diz çökmüş, başlarını sallıyorlardı. Cemil, Şervan, Cuma, Mahsum, bir çok gerilla sapsarı kesilmiş gözlerini kocaman açmışlardı. Bu tablo karşısında Dılovan ömrünün en sakin haliyle konuşmaya başladı. Sakinliği biraz olsun yatıştırabilmişti yürekleri. Bütün gözler tekrar Dılovan'a döndü.

“Analar, bacılar... sizi anlamıyorum. Bunca yıl gözünüzün nuru gibi baktığınız çocuklarınız gidecek. Ama asıl güç sizsiniz. Bu çocukları siz yetiştirip ülkeye armağan ettiniz. Fiziki olarak buralarda olmasak bile bizi unuttur musunuz? Unutmazsınız değil mi ? İşte yüreğinizde gerillayı büyütürseniz yürekleriniz bir gerilla gibi coşkuyla atarsa o zaman

birbirimizden hiç ayrılmamış gibi olacağız. Düşman size saldırdı mı o zaman sizler çocuklarımız yok diye bizi çaresiz mi sanıyorsunuz deyip atılacaksınız, düşmanın üstüne. O zaman düşman asıl gücün halk olduğunu anlayacak. Hadi bize hakkınızı helal edin de gözümüz arkada kalsın”

Bu son sözler onları canlandırmaya yetmişti. Biraz önce çılgık atan, haykıran ana gözyaşlarıyla;

“Hakkım helal olsun” diyordu. Koşar adımlarla tüm gerillaları öpmeye, kucklamaya başlamıştı. En son Dılovan’ın yanına gelince birazda mahcup;

“Kusura bakma oğul, ana yüreği dayanmıyor işte. Seni kırdımsa bağışla.”

“Yok ana, asıl sen bizi bağışla...”

“Gözlerim hep sizi bekleyecek, her gece sizin için dua edeceğim. Her gece kapı sesi dinleyeceğim, bir gün gelirsiniz diye, uykuda olmayayım diye, her yediğim lokmada her içtiğim suda sizi anacağım. Anmazsam eğer, iki gözüm kör olsun...”

Dılovan, ananın ellerine sarıldı, öptü. Sonra usulca;

“Hoşça kal ana” dedi.

Bu arada Musa binek hayvanlarına yerleştirdiği erzakları köylülere dağıtmakla meşguldü. Başta hiç kimse yanaşmamıştı erzakları almaya “ Nasıl olur sizin biriktirdiğiniz, uğruna o kadar kanlar döktüğünüz erzakları alırsınız” diye söyleniyorlardı. Musa uzun uzun “yollarının kısa olmadığını, bu yüzden taşıyamayacaklarını” anlatmak zorunda kalmıştı da öyle ikna edebilmişti. Yine de herkes, gözü yaşlı ellerine almıştı erzakları....

Köyden çıkarken daha duygusal bir hava esmişti. Daha bir süre önce gerillaları, evlerine, köylerine almaktan korkan bir halk, şimdi kopmak bırakmak istemiyordu. Gerillayı sevdirmişti kara-korkak firari geceleri. Bu coğrafyada ter ve emekle yoğrulan günlerin yorgunluğu gerillayla unutulabilmişti. Yalın ayak koşan çocukların gözlerinde ki gelecek parıltısı gerillayla ışıyordu. Toprağa kök salan, dallanıp budaklanan , halkı kucaklayan gerilla, bu coğrafyadan koparılıp alınabilir miydi? Bunu cevabını en güzel halkın gözleri, halkın elleri, halkın yüreği, veriyordu işte.....

Günlerdir yoldaydılar. Yol boyunca gittikleri her yerde benzer tablolarla karşılaşıyorlardı. Bu ağır, duygusal durumlar yormuştu onları. Bir an önce yolu bitirme telaşı da eklenince epey ağır olmuştu yolculuk. Sabahtan beridir de düşmanın keşif uçakları eksilmemişti gökyüzünde, keşif uçaklarının onları aradığı kesindi. Her uçak geçtiğinde kendilerini gizliyor, görünmemeye çalışıyorlardı. Ne de olsa talimat vardı. “Düşman saldırmadıkça, zorunlu olmadıkça, karşılık verilmeyecekti” Dılovan gece kararlaştırdıkları noktayı bir baştan bir başa dolaştı. Çatışmaya girilirse noktanın uygun olup, olmadığını değerlendirdi. Cemil ve Şervan’da onunla birlikteydi. Dılovan Cemil’e baktı. Cemil ne sorulduğunu hemen anladı, kafasını salladı. Dılovan kendi kendine söylenir gibi:

“Bende düşünmüştüm.” dedi.

Kafasını kaldırıp etrafa bir bakış fırlattı. Şervan’a dönüp Musa’yı çağırmasını işaret etti. Günlerin yorgunluğu yüzünden belli oluyordu. Son günlerde çok az konuşur olmuştu. Ara sıra o şen kahkahası ortalıkta çınlarsa da hemen ardından düşüncelere dalıyordu. Bir tek gözleri eski canlılığında, hareketliliğindeydi. Gözlerindeki o bal köpüğü sarısı, gözlerindeki ışıltı parlıyor parlıyor karşıdakini kavuracak gibi yakıcı oluyordu. Öfke , acı, sevgi, kıvılcım oluyor, çakıyordu gözlerinde...Musa hızlı adımlarla yanına yaklaşınca dalgınlığından ayrıldı. Ona yaklaştı:

“Anlaşıldığı kadarıyla operasyon oldukça kapsamlı, çemberi daraltmaya çalışacaklardı.”

“Karargah komutanıyla bağlantı kurulmadı mı?”

“Arkadaşlar uğraşıyorlar heval.”

“Takım komutanlarını topla, her an gitmek için hazır olsunlar. Eğer üzerlerimize çok gelirlirse bu noktayı terk edebiliriz. ”

“Tamam heval”

Musa geldiği gibi hızla döndü. Dılovan'da Cemil ve Şervan'la birlikte cihazın başına gitti. Cihazın başında eski savaşçılardan Serdar vardı. Sarı saçlarıyla çevrilmiş başını cihaza dayamış, duymaya, sesleri ayırt etmeye çalışıyordu. Sonunda bir frekansı yakaladığını anladı, heyecanla seslenmeye başladı. Tamam bulmuştu. O sevinçle arkasını dönüp bağırarak Dılovan'ı karşısında görünce önce şaşırdı, utandı. Ardından Dılovan anladı:

“Buldun mu?”

“Evet, heval” deyip cihazı Dılovan'ın ellerine verdi. Cihazdan tanıdık bir ses geliyordu:

“Heval ben Sipan. Günlerdir arıyoruz. Bağlantıyı zor sağladık. Durumunuz nasıl?”

P.... karargah komutanı çınlayan sesiyle;

“Biz iyiyiz, asıl sizin durumunuz nasıl?”

“Sınıra az kaldı. Ama operasyon bizi epeyce zorlayacak. Başımızın üzerinden geçiyor tespit etmeye çalışıyor uçaklar.

“Dikkat edin kendinize, özelliklede sen Sipan dikkat et. Seni bilirim, hemen öne atılırsın. Birliğin sorumluluğunu yükleniyorsun. Üstelik sınırdan geçecek olan ilk grupsunuz. Bu ciddiyetle yaklaş, tamam mı?”

“Tamam Heval, diğer birliklerden haber alıyor musunuz?”

“Evet, Xebat'ın grubu da hemen arkamızdan geliyor. Sizden çok uzakta değiller. Dışarıda gelişmeler olumlu. Başkanlık Konseyi süreci lehimize çevirmeye çalışıyor anlaşıldı mı?”

“Anlaşıldı Heval, yalnız her şeyi belirtmek istiyoruz.”

“Belirte bilir...”Cümlesi tamamlanmadan ses kayboldu. Bağlantı yine kopmuştu. Dılovan öfkeyle “Ne Aksilik” dedi kendi kendine.

Keşif uçaklarının yerini Helikopterler almıştı. Leş kargaları gibi dolanıp duruyorlardı, başlarının üstünde. Cuma koşar adım geldi Dılovan'ın yanına. Nefes nefese kalmıştı. Biraz soluklandıktan sonra;

“Heval Musa beni gönderdi, düşman karşıya indirme yapıyor, harekete geçelim mi?”

“İndirme mi yapıyor; tamam sen koş tüm Takımlar harekete hazır olsunlar, Musa nerede? Hadi gidelim...”

Her dördü Musa'nın yanına gittiler. Cuma onlardan ayrılıp Takımları toplamaya gitti. Musa karşı tepeleri gösteriyordu, kendilerine epey güvendikleri belli oluyordu, yoksa böyle gün ortasında açık hareket etmezlerdi. Cemil dişlerini öfkeyle sıkarak

“Namussuzlar bilirler bizim ilk vurmayaacağımızı, bu yüzden böyle aslan kesilmişler..”

Dılovan bir askere bir Cemil'e birde Musa'ya baktı. Çok kısa bir kararsızlık anından sonra;

“Noktayı terk ediyoruz arkadaşlar, eski savaşçılardan bir grup burada kalsın savunma için, öncülüğü de sen al Cemil.

“Ben arkada kalsam heval, ha ne dersin heval?” dedi Cemil...

“Olmaz öncülüğe sen geç Cemil” dedi Dılovan itirazsız...”

Takımlar hareket haline geçti. Cemil, arkada kalmamanın tepkisiyle kendi kendine söyleniyordu. “Düşman anlamaz ki barışı, bizde ha bire barış diyoruz, dua etsinler ki Başkanımızın sabrı engin, gönlü yücedir. Yoksa Cemil'in karşısında arkanızı dönmeden öyle bir tabanı yağlayacaktınız ki dünyaya geldiğinize pişman olacaktınız...” Dılovan bu sözleri işitiyor ama gülümsemekle yetiniyordu. Ne diyecekti ki hem de şimdi.

Düşmana görünmeden sık ağaçlı yerlerden geçip derin bir vadiye indiler. Epey bir yol kat ettikten sonra silah sesleri gelmeye başladı. Dılovan'ın işareti ile birlik durmadan devam etti yürüyüşüne. Ama herkesin yüreği, beyni arkada kalan arkadaşlara takılı kalmıştı. Dılovan komutayı Musa'ya devredip, Serdar ve Mahsum'u da yanına alarak gerisin geriye yürümeye başladılar. Bir süre sonra neyse ki gurubun geldiğini gördüklerinde rahat bir nefes aldılar. Gurubun başında Cuma vardı. Gelenleri görünce gülümsedi elinde olmadan.

“Biz iyiyiz, bizi merak etmeyin heval, bir şeyimiz yok!...” Dedi

“Peki o silah sesleri neydi?” diye sordu Dılovan.

“Bir şey yok, sadece korkutmak için biraz silahlarımızı konuşturduk, hepsi o kadar.”

“Silah kullanılmayacak dememişmiş miydin?”

“İnan Heval, hedef gözetmedik, sadece biraz korkutmak istedik. Düşman öyle bir hareket ediyordu ki, neredeyse bizi elleriyle yakalama gibi bir planları var derdin. O yüzden onlara küçük bir ders verelim dedik...”

“ Neyse geçin yerinize. Arkadaşlar sizi gördüklerine sevinecekler. Kaygılandık epeyce. Bu arada düşmanın hareketliliği, nasıl ilerliyorlar mı?”

“ Yok durdular, ilerlemeyi durdurdular. En son geldiğimizde beklemedeydiler. Biz de onun üzerine geldik zaten.”

“ Tamam...”

Bölük yürüyordu, düşmanın engellemelerine rağmen sürekli yürüyor, yürüyordu. İki gündür kısa molalar dışında hiç dinlenmemişlerdi. Gece gündüz durmadan yürüyorlardı. Helikopter seslerinin kendileriyle birlikte gelmelerine de alışmışlardı, artık... Sınıra az bir mesafe kalmıştı. O kahrölasi mayın tarlalarını, tel örgülerini de aşılar mı “Tamam” plan tamamlanmış olacaktı. Sadece aşılacak bir tepe kalmıştı. Yer uygun olduğundan kısa bir mola verdiler. Herkes bir sigara molası verildiğini bildiği için oldukları yere çökmüşlerdi. Hava epey kararmıştı. Kara bulutlar gökyüzüne dolmuş, yağmurun yağacağını haber veriyordu. Dılovan, mangalar biçiminde oturtulmuş takımları dolaştı. Mahsum’un takımına geldi en son.

“ Durumlar nasıl?” diye sordu.

“ İyiyiz ve sürekli yürüyecek kadar gücümüzde var. Ama biliyor musun heval? Bu yürüyüş bana çok şey öğretti. Geleceği kazanmak ne kadar zormuş değil mi?

“ Evet oldukça zor. Bunu iliklerimize dek hissetmeliyiz.”

“ Savaşta daha zor. Bunu çok iyi anladım. Gün gelirde bu topraklara geri dönersem eğer ilk yapacağım şey ne olacak biliyor musun? Bu yürüyüşü, bu zorlu yürüyüşü anlatan bir resim çizmek”

“ Resim çizmeyi biliyor musun?”

“ Yok, bilmiyorum ama öğreneceğim. Kendi ellerimle çizeceğim.”

“ Nerden kapıldın bu sevdaya”

“ Bilmem, sanırım acının yüz çizgileri ancak resimle gösterilebilir.”

“ Ben resimden fazla anlamam ama şiirleri sorarsan iyi bilirim... Günlerden beri ilk kez gülmüştü.”

“ Neyse haydi herkes sigarasını içmişse gidelim artık. Gün ışımadan karşı taraftayız...”

Bölük hazırlandı, yola düştüler tekrar. Yürüyüşün başlamasıyla, yağmurun başlaması bir oldu. Bir hoşnutsuzluk mırıltısı yükseldi takımlarda. “ Sırası mıydı” Çamur işlerini epey zorlayacak, adımlarını ağırlaştıracaktı. Bir beş on dakika sonra kimsenin ıslanmadık yeri kalmamıştı. Toprak çamurlaşmış, her adım atışlarında koca bir yükü kaldırır gibi ayaklarını kaldırmak zorunda kalıyorlardı. Yağmurun gürültüsünden hiçbir şey duyulmaz olmuştu. Dılovan kefiyesiyle ha bire yüzüne değen damlaları siliyor sonra gözlerinde gezdiriyordu kefiyeyi. Günlerdir uyumamıştı. Göz kapakları ağırlaşmış, müthiş bir yorgunluk çökmüştü üzerine. Kendini sıktı. Nerden çıktı bu yorgunluk deyip hızlandırdı adımlarını.

Birden bölük durdu. Ne olmuştu? Dılovan önlere doğru koştu. Cemil’e soran gözlerle baktı. Cemil birazda endişeli:

“ Heval bu yolun ilerisinde, her iki yanı tepelerle çevrili bir yola sapıyoruz. Pusu için oldukça müsait bir yer. Düşman da biliyor bunu, ha bu gün ha yarın saldırırlar ve saldırmak içinde en iyi yer burası...”

“Ne yapalım diyorsun Cemil.”

“Bilmiyorum karar sizin ama buralarda konumlanacak bir yer yok. En müsait yol 4- 5 saatlik yol olur yine...”

“Musa sen bu araziye tanıyorsun. Kalalım mı gidelim mi?

“Cemil söyledi her iki durumda da riskler var.”

“Birkaç arkadaş gidip keşifte bulunsun ama dikkatli olsunlar.”

Grup çıkarılıp, gönderildi. Onlarda o yağmurun altında elleri silahlarının üzerinde beklediler. Çok geçmeden grup geldi. Her şey yolunda görünüyordu. Gerçi göz gözü görmez bir karanlık vardı ya yinede dikkatli olmak gerekirdi. Bölük harekete geçti. Dılovan sıraya girmede. Elinde silahıyla bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başladı. Yağan yağmurdan, dalgalı saçları anlına yapışmış, ara sıra elleriyle saçını karıştırırsa da önleyemiyordu bunu. Her şey sakindi, şimdilik. Son takımda tepelerle çevrili yolu aşıyordu ki birden silah sesleri ortalığı kasıp kavurdu. Kimse ne olduğunu anlayamamıştı. Dılovan’ın kendinizi yere atın! Haykırışıyla Mahsum “ Heval Dılovan!” deyip kendini Dılovan’ın üzerine atışı, aynı anda aynı haykırışta olmuştu. Herkes kendini yere atmış, Mahsum da Dılovan’ın üzerine atmıştı kendini. Herkes silahlarına davranmış ama “ateş” emri gelmediği için kimse ateş etmemişti. Dılovan yavaşça Mahsum’u üzerinden alıp toprağa koydu. Sırtının bir çok yerini kurşunlar delip geçmişti. Oluk oluk akan kanın avuçlarına dolduğunu hissetti Dılovan. Usulca incitmekten korkar gibi kanlı ellerini Mahsum’un başında gezdirdi.

“Mahsum! Mahsum!” dedi sayıklarcasına Mahsum gözlerini yarılayarak zoraki bir gülümseme ile:

“ Acının resmini çizecektim. Benim yerime sen çiz olur mu? Birde Başkanı çizecektim. O da olmadı. Onu da çiz olur mu?”

“Yaşasın Baş-kan...”

Kesik kesik söylediği kelimeleri tamamlayamadan sustu, gözlerini kapadı. Nefesi durmuştu. Dılovan uzun uzun seyretti onu. Yağmur sesine silah sesi de karışmıştı. Mahsum’u alnından öperek silahını aldı. Sürünerek Musa’nın yanına geldi sesi tok ve kesindi.

“ Arkadaşları götür, sınırı geçin sabah olmadan. İtiraz istemiyorum. Biz arkada kalıp sizi savunuruz.”

“ Olmaz Heval nasıl olur seni bırakmayız. Ben kalabilirim. Kalacak çok arkadaş var.”

“ Sen araziye tanıyorsun, sınırı da senden başka bilen yok.”

“ Mahsum var, o da benim gibi tanıyor araziyi.”

“ Mahsum Şehit düştü, hem de bana siper olarak anladın mı?”

Sözlerinde ki kesinlik hiç bir itiraza yer vermiyordu. Saçı yüzü gömleği kana ve çamura bulanmıştı...

Musa, son kalan takımı da pusudan çıkarmaya gitti. Şervan Sessizce Dılovan’ın yanına gelmişti. Dılovan gülümseyerek:

“Kalacak mısın?” dedi.

Şervan başını sallayınca göndermekten vazgeçti. **Silah sesleri artmış**, mermiler ardı arkası kesilmeksizin üzerlerine yağıyordu. Karşılık verdiler. Ortalık kızıışmıştı. Dılovan bir ara başını kaldırıp, gök yüzüne baktı. Derin bir nefes aldı. Takımın son üyesi de ilerlemişti. Şervan’a döndü:

“ Hadi sıra bizde kafanı kaldırmadan sürünmeye bak...”

Birlikte sürünmeye başladılar. Havanlar bombalar yağmaya başlamıştı üzerlerine. Çamurdan dolayı bir çok havan çamura saplanıp, patlamıyor, bir çoğu da büyük bir gürültüyle yanı başlarında patlıyordu. Birden bir kurşunun sıcaklığını hissetti Dılovan. Tam sırtından yemişti. Sesini çıkarmadı, ilerlemeye devam etti. Tamamlanmalıydı bu yürüyüş. Tüm provokasyonlara rağmen tamamlanmalıydı. Bir havan gelip, her ikisinin ortasına düşüp patladı büyük bir gürültüyle. Dılovan arkasına baktığında Şervan’ın göğsünün paramparça olduğunu gördü. Düşmandan dolayı haykırışını içine gömmüştü Şervan. Başı öyle toprağa yaslanmıştı ki sanki dinleniyor gibiydi. Kahverengi sakallı yüzünde, bir mutluluk okunuyordu. Dılovan ilerlemeye devam etti. Bir mermi daha yedi. Bu defa bacaklarından. Kan kaybediyor, gücü tükeniyordu artık yavaş yavaş. Durmadı yine de.... Yağmurun hızı kesilmişti. Xebat aklına geldi. “Mutlaka görüşeceğiz” demişti. O da karşılık olarak “ Son saatim geldiğinde..... bu halk ve özellikle sen....” demişti. “ Hoşça kal Xebat” dedi yüreğiyle. Sonra o yaşlı anayı hatırladı, Mahsum’u, devrim sonrası hayallerini, Başkan Apoyu düşündü

ard arda. Bir sınıra ulaşabilseydi, acı çekiyor ama o inadına tüm gücünü harcayarak durmuyordu. Kafasını kaldırdı, uzaktan belli belirsiz tel örgülerini gördü, çocukça bir sevinç sardı içini. Bu arada yağmur dinmiş, Güneş tüm kara bulutları yenmiş, tüm gücüyle ihtişamıyla, doğuyor, kendisini gösteriyordu. Tel örgüler güneşe engel değil diye düşündü. Nefes alıp vermekte zorlanıyordu. Son bir gayretle güneşi selamladı. Ve başını sevgili vatanının toprağına dayadı....

“Sınırdaki güvenlik güçlerimize saldıran hain teröristlerle çıkan çatışmada üç terörist ölü olarak ele geçirildi. Geri çekildiğini iddia eden terörist örgütün yalanı bir kez daha ortaya çıktı...”

Kara ağızlarda duyulan bu haber Xebat’ın yüreğine bir hançer gibi saplandı. Çatışmaya giren Dılovan’ın bölüğü olmalıydı. “Dılovan” dedi birkaç kez. Oydu, biliyordu, yüreği söylemişti. Sabaha doğru keskin bir acı hissettiğinde de bir şeyler olduğunu anlamıştı. “Mutlaka görüşeceğiz” demişti. Sözüne er geç yerine getirecekti. Bu güvenle yerinden kalktı. Bölüğüne “Hareket” için talimat verdi. İlk grup sınırı geçmişti. Şimdi de onlar planı tamamlayacaklardı.....

Gruplar peşpeşe sınırı geçmeye devam ettiler. Ülkenin her yanında bulunan gerilla grupları emir komuta zincirini aksettirmeden çekilmeyi aynen uyguladılar. Operasyonlar devam etti, çatışmalar sürdü. Ama buna rağmen süreç işlemeye devam etti. Süreç halk cephesinde de durmadı.

75 yıllık Türkiye Cumhuriyeti ise inkara devam etti. Buna rağmen en çok inkara, talana dayanan devletçilik anlayışları temelinden çatırdamaya başlamıştı bile.

Öykü burada bitmiyor tabii. Sonuç mu? Sonucu tarih ve halklar belirleyecek. Bu öykünün bir kesintisinde yer alan “Xebat” ise verdiği sözü yerine getirdi. Tam sınıra vardıklarında, Dılovan’ın şehit düştüğü yerde, şehit düştü. Düşükleri pusuda kuşatmayı yarmaya çalışırken, göğsünden yediği mermilerle toprağı kucakladı. Onunda son düşüncesi de Başkan Apo, halk ve Dılovan olmuştu.

“İşte gidiyorum, senden yollara çıkıp, sana gelerek; işte bu, bütün ırmakların denize kavuşma isteği.....

11.10.1999

